

รายงานสรุปการสำรวจ งวดที่ 4 พื้นที่ 4 จังหวัด

โครงการสำรวจข้อมูลที่อยู่อาศัยภาคเอกชน
ปีงบประมาณ 2562

สัญญาเลขที่ พด.271/62 ลงนามวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2562

เสนอ ฝ่ายวิชาการพัฒนาที่อยู่อาศัย
การเคหะแห่งชาติ

โดย บริษัท เมอร์เคเตอร์ จำกัด

ธันวาคม 2562

คำนำ

การเคหะแห่งชาติ ได้ดำเนินโครงการสำรวจปรับปรุงฐานข้อมูลโครงการที่อยู่อาศัยภาคเอกชน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อจัดทำระบบฐานข้อมูลที่อยู่อาศัย เพื่อให้ได้ข้อมูลภาพรวมสถานการณ์ที่อยู่อาศัย และนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการจัดทำนโยบายและวางแผนการพัฒนาที่อยู่อาศัย ตลอดจนเผยแพร่ข้อมูลไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและประชาชนทั่วไป รายงานฉบับนี้เป็นรายงานสรุปผลการสำรวจโครงการที่อยู่อาศัยภาคเอกชน ในภาพรวมครอบคลุมพื้นที่ดำเนินการ 4 จังหวัด ที่ได้สำรวจในช่วงปี พ.ศ. 2562 ประกอบไปด้วยภาพรวมในรายโครงการเพื่อประโยชน์ในการนำไปใช้งานต่อไป

สารบัญ

บทที่ 1 บทนำ.....	1-1
1.1 คำนิยาม.....	1-1
1.2 วิธีการสำรวจโครงการที่อยู่อาศัยภาคเอกชน.....	1-1
บทที่ 2 สรุปข้อมูลการสำรวจโครงการที่อยู่อาศัยภาคเอกชน ในพื้นที่ดำเนินการ 4 จังหวัด.....	2-1
2.1 ข้อมูลทั่วไป.....	2-1
2.2 แผนที่แสดงพื้นที่สำรวจโครงการที่อยู่อาศัยภาคเอกชน.....	2-2
2.3 สรุปข้อมูลโครงการที่อยู่อาศัยภาคเอกชนจากการสำรวจ.....	2-3
2.4 สรุปการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสำรวจ.....	2-4
กลุ่มที่ 1 ปริมาณโครงการที่เปิดขาย.....	2-4
กลุ่มที่ 2 จำนวนสัดส่วนประเภทที่อยู่อาศัย.....	2-4
กลุ่มที่ 3 ระดับราคา.....	2-7
กลุ่มที่ 4 ประเภทผู้ประกอบการ.....	2-16
2.5 บทวิเคราะห์เพิ่มเติม.....	2-19
ภาคผนวก ก	
สรุปข้อมูลทั่วไป จังหวัดนครราชสีมา.....	ก-1
สรุปข้อมูลทั่วไป จังหวัดเชียงใหม่.....	ก-4
สรุปข้อมูลทั่วไป จังหวัดเชียงราย.....	ก-6
สรุปข้อมูลทั่วไป จังหวัดพิษณุโลก.....	ก-19

บทที่ 1 บทนำ

1.1 คำนิยาม

- 1.1 “โครงการที่อยู่อาศัยภาคเอกชน” หมายถึง โครงการที่อยู่อาศัยที่จัดสร้างโดยเอกชน (บริษัท, ห้างหุ้นส่วนจำกัด) และการจัดสรรที่ดินขาย ทั้งนี้ ไม่รวมโครงการที่อยู่อาศัยของการเคหะแห่งชาติ และโครงการจัดสร้างโดยภาครัฐ โดยจะจัดเก็บข้อมูลเฉพาะโครงการที่มีจำนวนหน่วยเหลือขายตั้งแต่ 6 หน่วยขึ้นไป ณ วันที่สำรวจ
- 1.2 “บ้านเดี่ยว” หมายถึง ที่อยู่อาศัยที่เป็นตึกเดี่ยว ตัวบ้านทั้ง 4 ด้านไม่อยู่ติดกับหลังอื่น แบ่งตามความสูงเป็น 2 ประเภท ได้แก่ สูง 1 ชั้น และสูงมากกว่า 1 ชั้น และแบ่งตามวัสดุก่อสร้างเป็น 3 ประเภท ได้แก่ ตึก, ครึ่งตึกครึ่งไม้, และ ไม้
- 1.3 “บ้านแฝด” หมายถึง ที่อยู่อาศัยที่มีผนังด้านข้างหนึ่งด้านอยู่ติดกับหลังอื่น แบ่งตามความสูงเป็น 3 ประเภท ได้แก่ สูง 1 ชั้น, สูง 2 ชั้น และสูงมากกว่า 2 ชั้น
- 1.4 “ทาวน์เฮ้าส์/ทาวน์โฮม” หมายถึง ที่อยู่อาศัยที่มีผนังด้านข้างทั้ง 2 ด้านอยู่ติดกับหลังอื่น มีการก่อสร้างเป็นแถว ส่วนใหญ่จะใช้เพื่อการพักอาศัย แบ่งตามความสูงเป็น 4 ประเภท ได้แก่ สูง 1 ชั้น, สูง 2 ชั้น, สูง 3 ชั้น และสูงมากกว่า 3 ชั้น
- 1.5 “อาคารชุด” หมายถึง อาคารสูงสร้างขึ้นเพื่อใช้เป็นที่พักอาศัยมีไว้เพื่อขาย ซึ่งใน 1 อาคารจะมีหลายห้องพัก โดยเจ้าของห้องพักจะต้องแชร์ความเป็นเจ้าของร่วมกับเจ้าของห้องพักอื่น ๆ ในพื้นที่ส่วนกลาง เช่น ทางเดิน ห้องโถง ลิฟท์ ที่จอดรถ เป็นต้น
- 1.6 “อาคารพาณิชย์” หมายถึง ที่อยู่อาศัยที่มีผนังด้านข้างทั้ง 2 ด้านอยู่ติดกับหลังอื่น มีการก่อสร้างเป็นแถว ส่วนใหญ่จะทำการค้าบริเวณชั้นล่าง และพักอาศัยอยู่ชั้นบน แบ่งตามความสูงเป็น 3 ประเภท ได้แก่ สูง 2 ชั้น, สูง 3 ชั้น และสูงมากกว่า 3 ชั้น
- 1.7 “โฮมออฟฟิศ” หมายถึง ที่อยู่อาศัยที่มีผนังด้านข้างทั้ง 2 ด้านอยู่ติดกับหลังอื่น มีการก่อสร้างเป็นแถว ส่วนใหญ่จะทำงานสำนักงานกึ่งที่พักอาศัย มีการออกแบบระบบเพื่อรองรับการใช้งานในสำนักงาน แบ่งตามความสูงเป็น 2 ประเภท ได้แก่ สูง 3 ชั้น และสูงมากกว่า 3 ชั้น
- 1.8 “ที่ดินจัดสรร” หมายถึง ที่ดินที่ได้แบ่งเป็นแปลงย่อย โดยมีการแบ่งโฉนด ไว้เพื่อจำหน่ายสำหรับสร้างเป็นที่พักอาศัย และมีการวางระบบสาธารณูปโภคพื้นฐาน เช่น ประปา ไฟฟ้า ท่อระบายน้ำ ถนน เป็นต้น

1.2 วิธีการสำรวจโครงการที่อยู่อาศัยภาคเอกชน

การสำรวจโครงการที่อยู่อาศัยภาคเอกชน มีอยู่ 3 ขั้นตอนหลัก คือ

- 1) จัดเตรียมและรวบรวมข้อมูลก่อนสำรวจภาคสนาม
- 2) งานสำรวจภาคสนาม
- 3) งานตรวจสอบข้อมูล

มีรายละเอียดดังนี้

1.2.1 จัดเตรียมและรวบรวมข้อมูลก่อนสำรวจภาคสนาม

รวบรวมข้อมูลที่อยู่อาศัยภาคเอกชนที่เปิดการขายโครงการปัจจุบัน จากฐานข้อมูลเดิมของ กคช. และแหล่งข้อมูลทุติยภูมิต่าง ๆ เช่น จากเอกสารเผยแพร่ของผู้ประกอบการหรือจากข้อมูลของหน่วยงานหรือสื่อที่เกี่ยวข้องกับการประกอบการที่อยู่อาศัย ประกอบกับการจัดหาภาพถ่ายทางอากาศหรือภาพถ่ายดาวเทียมจากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ หรือสื่อประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ เช่น แหล่งให้บริการด้านภาพแบบออนไลน์ทางอินเทอร์เน็ต โดยข้อมูลภาพถ่ายที่รวบรวมมาจะถูกนำมาปรับปรุงให้มีความถูกต้องทางตำแหน่งที่ตั้งขึ้น เพื่อใช้ในการจัดทำแผนที่แสดงจุดที่ตั้งโครงการและการถ่ายรูป รวมถึงการหาตำแหน่งที่อยู่อาศัยภาคเอกชนเป็นการเบื้องต้นก่อนการสำรวจภาคสนาม เพื่อให้การดำเนินงานสำรวจและจัดเก็บข้อมูลโครงการมีความครบถ้วนในทุกพื้นที่ตามความต้องการของ กคช. และสามารถแล้วเสร็จเป็นไปตามแผนที่กำหนด ครอบคลุมพื้นที่ดำเนินการ 20 จังหวัด ในอำเภอที่กำหนด โดยให้สามารถสืบค้นและแสดงผลข้อมูลดังกล่าวในโปรแกรมประยุกต์ได้

1.2.2 งานสำรวจภาคสนามข้อมูลที่อยู่อาศัยภาคเอกชน

สำรวจข้อมูลที่อยู่อาศัยภาคเอกชนที่อยู่ในพื้นที่ดำเนินการ โดยจะตรวจสอบโครงการที่อยู่อาศัยภาคเอกชนที่อยู่ในฐานข้อมูลเดิมของ กคช. ว่ายังเปิดการขายอยู่หรือไม่ และจะสำรวจโครงการเปิดใหม่จากตำแหน่งที่ได้รวบรวมมาจากขั้นตอนข้างต้น รวมถึงโครงการที่พบ ณ วันที่สำรวจ ในกรณีนี้โครงการเป็นโครงการที่เปิดการขายที่มีจำนวนหน่วยเหลือขายตั้งแต่ 6 หน่วยขึ้นไป จะสัมภาษณ์ผู้ประกอบการและจัดเก็บข้อมูลตามรายละเอียดในแบบสำรวจ รวมถึงจัดเก็บโบรชัวร์ ใบราคา ผังโครงการและใบรายละเอียดอื่น ๆ ของโครงการ

จัดเก็บตำแหน่งค่าพิกัด GPS ของที่ตั้งโครงการที่อยู่อาศัยภาคเอกชน บริเวณป้ายชื่อทางเข้าโครงการ หรือจุดที่ตั้งของโครงการบริเวณใจกลางโครงการหรือบริเวณอื่นที่สามารถจัดเก็บค่าพิกัดได้ แล้วนำเข้าระบบคอมพิวเตอร์เป็นข้อมูลเชิงพื้นที่ (Spatial Data) ในลักษณะชั้นข้อมูลของจุดที่ตั้งของโครงการ รวมทั้งจัดเก็บข้อมูลเชิงบรรยาย (Attribute Data) ที่ได้จากแบบสำรวจโดยทำการเชื่อมโยงกับข้อมูลเชิงพื้นที่ (Spatial Data) ในรูปแบบ Shape File จัดส่งให้ กคช. โดยข้อมูลดังกล่าวประกอบด้วย รหัสโครงการ ชื่อโครงการ รหัสสถานะโครงการ ชื่อจังหวัด (ที่ตั้งโครงการ) ชื่ออำเภอ (ที่ตั้งโครงการ) ชื่อตำบล (ที่ตั้งโครงการ) ปีที่สำรวจตามปีงบประมาณ วันที่สำรวจ หมายเหตุ (ปัญหาที่พบขณะดำเนินการสำรวจของแต่ละโครงการ) โดยข้อมูลที่ได้จากแบบสำรวจ จัดทำในรูปแบบ Digital File (.mdb) พร้อมถ่ายรูปป้ายชื่อโครงการหรือจุดที่ตั้งของโครงการ สภาพโดยรวมของโครงการ ประเภทบ้านในโครงการแต่ละแบบ จำนวนไม่น้อยกว่า 10 รูป โดยแสดง Mark Building Number พร้อมระบุวันที่ลงสำรวจบริเวณมุมขวาล่างของรูป เพื่อใช้ในการอ้างอิงและทุกรูปมีความละเอียดไม่น้อยกว่า 1 ล้าน Pixel (ภาพสี) และต้องสามารถนำมาเผยแพร่ตามพระราชบัญญัติ (พ.ร.บ.) ว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2560 ยกเว้นมีข้อจำกัดในการเข้าถึงโครงการ ทั้งนี้ข้อมูลที่เป็นข้อมูล GIS ให้บันทึกลงในระบบฐานข้อมูล (Geodatabase) ในรูปแบบที่ระบบของ กคช. มีอยู่

1.2.3 งานตรวจสอบข้อมูล

ดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล หากพบความผิดพลาดหรือไม่ครบถ้วน จะต้องทำแก้ไขงานดังกล่าวให้ถูกต้องและมีความสมบูรณ์ ก่อนส่งมอบงานให้กับ กคช. โดยมีแนวทางการตรวจสอบข้อมูล ดังนี้

การตรวจสอบ	รายการตรวจสอบ	รายละเอียด
การตรวจสอบข้อมูล ความถูกต้องเชิงตำแหน่ง (Positional Accuracy)	ตรวจสอบความถูกต้องของ Shape File ตำแหน่งที่ตั้งโครงการ	Point อยู่ในพื้นที่โครงการและต้องไม่อยู่บนถนนหรือในน้ำหรืออยู่นอกโครงการ
การตรวจสอบข้อมูล ความครบถ้วน (Completeness)	- ตรวจสอบจำนวน Point โครงการ - ตรวจสอบรูปถ่ายบังคับ 2 รูป - ตรวจสอบจำนวนรูปถ่าย - ชื่อผู้สำรวจ รหัส+วัน/เดือน/ปี ที่สำรวจ - ชื่อ 1- 6 และ 9-12 กรอกข้อมูลครบถ้วน - ถ้าแบ่งเฟสกรอกชื่อ 5 ขนาดที่ดินในเฟส ต้องกรอกชื่อ 6 ขนาดที่ดินทั้งโครงการ	- ครอบคลุมโครงการเปิด โครงการปิด และโครงการสถานะอื่น ๆ - ต้องครบถ้วน ชัดเจน และองค์ประกอบครบถ้วน - ต้องมีรูปถ่ายไม่น้อยกว่า 10 รูป - มีครบถ้วน - มีครบถ้วน - มีครบถ้วน
การตรวจสอบข้อมูล ความถูกต้องของข้อมูลลักษณะประจำ (Attribute)	- ตรวจสอบสถานะโครงการ - ชื่อโครงการของPoint ตรงกับแบบสอบถามหรือโปรเจกต์ - ตรวจสอบว่าช่องที่ไม่มีข้อมูลให้ทำเครื่องหมาย “-” - ชื่อ 8 ค่าใช้จ่ายส่วนกลางค่านวนเงินเป็นบาท/เดือน - ชื่อโครงการในแบบสอบถามแบบสอบถาม (Digital File) ต้องตรงกับรูปถ่ายป้ายโครงการ ถ้าไม่มีรูปถ่ายป้ายโครงการต้องตรงกับชื่อในโปรเจกต์ - ตรวจสอบคุณภาพของรูปถ่าย - ตรวจสอบขนาดของรูปถ่าย - ตรวจสอบภาพชัด - ตรวจสอบรูปภาพสามารถนำมาเผยแพร่ได้	- สถานะถูกต้องตามที่แจ้งมา (เปิด,ปิด) เทียบกับการบันทึกในรายการสรุป - ชื่อโครงการของ Point และรายละเอียด ต้องตรงกับแบบสอบถามหรือโปรเจกต์ ที่เก็บข้อมูลมาได้ - มีครบถ้วน - มีความถูกต้อง - มีความถูกต้อง - รูปที่ถ่ายมาต้องไม่เบลอล มีความชัดเจน อ่านรายละเอียดตัวอักษรได้ - ต้องไม่ต่ำกว่า 1 ล้าน pixel - รูปถ่ายภายในโครงการต้องไม่มีรูปซ้ำกัน - รูปถ่ายต้องทุกรูปต้องสามารถนำมาเผยแพร่ตามพระราชบัญญัติ (พ.ร.บ.) ว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2560
การตรวจสอบข้อมูล ความถูกต้องเชิงตรรกะ (Logical consistency)	- ตำแหน่งโครงการต้องไม่อยู่บนถนนหรือในน้ำหรืออยู่นอกโครงการ - ชื่อ 4 สัมพันธ์กับ 9 (ระบุเดือน พ.ศ ที่เริ่มก่อสร้าง กำลังก่อสร้าง ให้สัมพันธ์กัน) - ความถูกต้องในการเชื่อมโยงข้อมูลตำแหน่งกับแบบสำรวจ - ตรวจสอบความสัมพันธ์ของรูปถ่าย, โปรเจกต์ และแบบสอบถาม (Digital File)	- ต้องไม่พบ ตำแหน่งโครงการต้องไม่อยู่บนถนนหรือในน้ำหรืออยู่นอกโครงการ - มีความสัมพันธ์กันของช่วงเวลา - PRJ_ID ที่เป็น Primary key จะต้อง Unique และจะต้องสามารถเชื่อมโยงข้อมูลแบบสอบถามที่อยู่ใน Database ได้ทั้งไปและกลับ - รูปถ่ายต้องมีความสัมพันธ์กับโปรเจกต์ และแบบสอบถาม (Digital File)

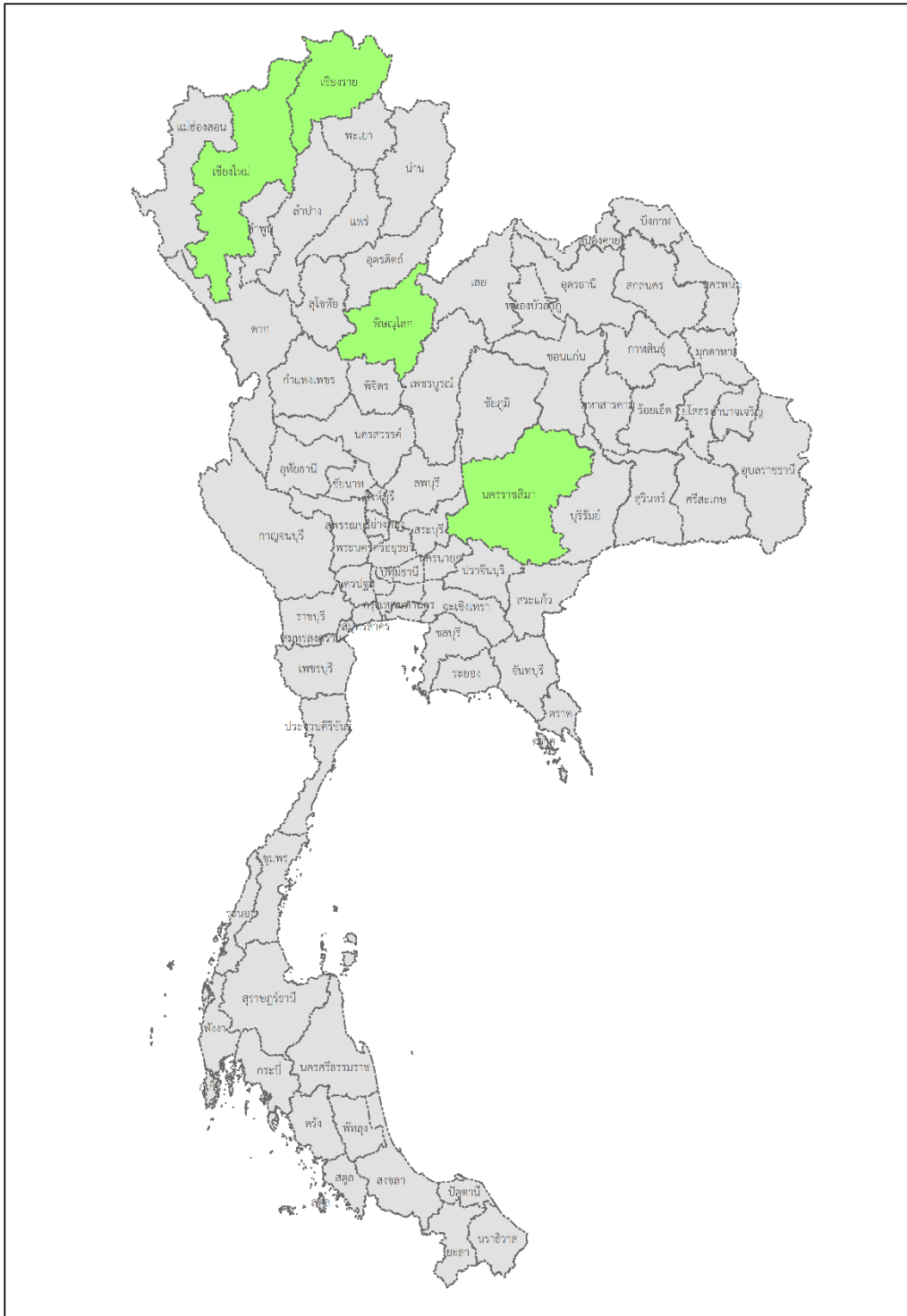

บทที่ 2

สรุปข้อมูลการสำรวจโครงการที่อยู่อาศัยภาคเอกชน ในพื้นที่ดำเนินการ 4 จังหวัด

2.1 ข้อมูลทั่วไป

แผนที่แสดงที่ตั้งจังหวัดที่สำรวจโครงการที่อยู่อาศัยภาคเอกชน ในพื้นที่ดำเนินการ 4 จังหวัด

2.3 สรุปข้อมูลโครงการที่อยู่อาศัยภาคเอกชนจากการสำรวจ

การดำเนินการสำรวจข้อมูลโครงการที่อยู่อาศัยภาคเอกชน ปี 2562 ดำเนินการสำรวจเฉพาะโครงการที่มีจำนวนหน่วยเหลือขายตั้งแต่ 6 หน่วยขึ้นไป ณ วันที่สำรวจ โดยได้ดำเนินการสำรวจในพื้นที่ดำเนินการ 4 จังหวัด ซึ่งมีข้อมูลโครงการที่ยังคงเปิดการขายทั้งหมด ดังนี้

ตาราง : แสดงจำนวนโครงการ จำนวนหน่วย จำแนกตามพื้นที่ ของที่อยู่อาศัยภาคเอกชนประจำปี 2562
ในพื้นที่ดำเนินการ 4 จังหวัด

ลำดับ	พื้นที่	จำนวนโครงการ		จำนวนหน่วย	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
รวม		266	100.00	41,231	100.00
ภาคเหนือ		196	73.68	31,700	76.88
1	เชียงใหม่	143	53.76	24,324	58.99
2	เชียงราย	20	7.52	3,350	8.12
3	พิษณุโลก	33	12.41	4,026	9.76
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		70	26.32	9,531	23.12
4	นครราชสีมา	70	26.32	9,531	23.12

2.4 สรุปการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสำรวจ

กลุ่มที่ 1 จำนวนโครงการที่เปิดขาย

เพื่อประเมินผลแนวโน้มของประเภทโครงการที่อยู่อาศัยภาคเอกชน โดยการใช้ข้อมูลจำนวนโครงการที่กำลังเปิดการขายไปนั้นจะพบว่าสามารถวิเคราะห์ได้ระดับหนึ่ง ว่าประชากรในพื้นที่ดังกล่าวมีแนวโน้มความต้องการโครงการที่อยู่อาศัยประเภทใดมากกว่า

จากการสำรวจข้อมูลพบว่า ในพื้นที่ดำเนินการ 4 จังหวัดนี้ พื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ มีโครงการที่ยังทำการเปิดขายมีจำนวนสูงสุด 143 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 53.76 ของโครงการทุกประเภทที่ยังดำเนินการเปิดขายทั้งหมด พื้นที่จังหวัดนครราชสีมา มีโครงการที่ยังทำการเปิดขาย จำนวนรองลงมาคือ จำนวน 70 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 26.32 ตามลำดับ

และในส่วนของพื้นที่ที่มีจำนวนหน่วยขายได้มากที่สุด คือพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 24,324 หน่วย มีหน่วยคงเหลือ 9,146 หน่วย จากจำนวนโครงการทุกประเภทที่ยังดำเนินการเปิดขายทั้งหมด รองลงมาคือ จังหวัดนครราชสีมา จำนวนหน่วยที่ขายได้ 9,531 หน่วย คงเหลือจำนวน 4,213 หน่วย ตามลำดับ

ทำให้สะท้อนภาพว่า ประชาชนยังต้องการที่อยู่อาศัยที่อยู่ในเมืองที่ ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีการขยายตัวทางเศรษฐกิจ และการคมนาคมที่สะดวกยิ่งขึ้น ทำให้เจ้าของธุรกิจประเภทที่อยู่อาศัยให้ความสนใจในการลงทุนทำโครงการแต่ละประเภทออกมาเพื่อจำหน่ายให้กับประชาชน ในพื้นที่ดังกล่าว ทั้งนี้ในส่วน of ประเภทที่อยู่อาศัย ประชาชนยังคงมีความต้องการซื้อที่อยู่อาศัยประเภทแนวราบมากกว่าอาคารสูง ซึ่งมีหน่วยทั้งหมด และหน่วยขายได้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

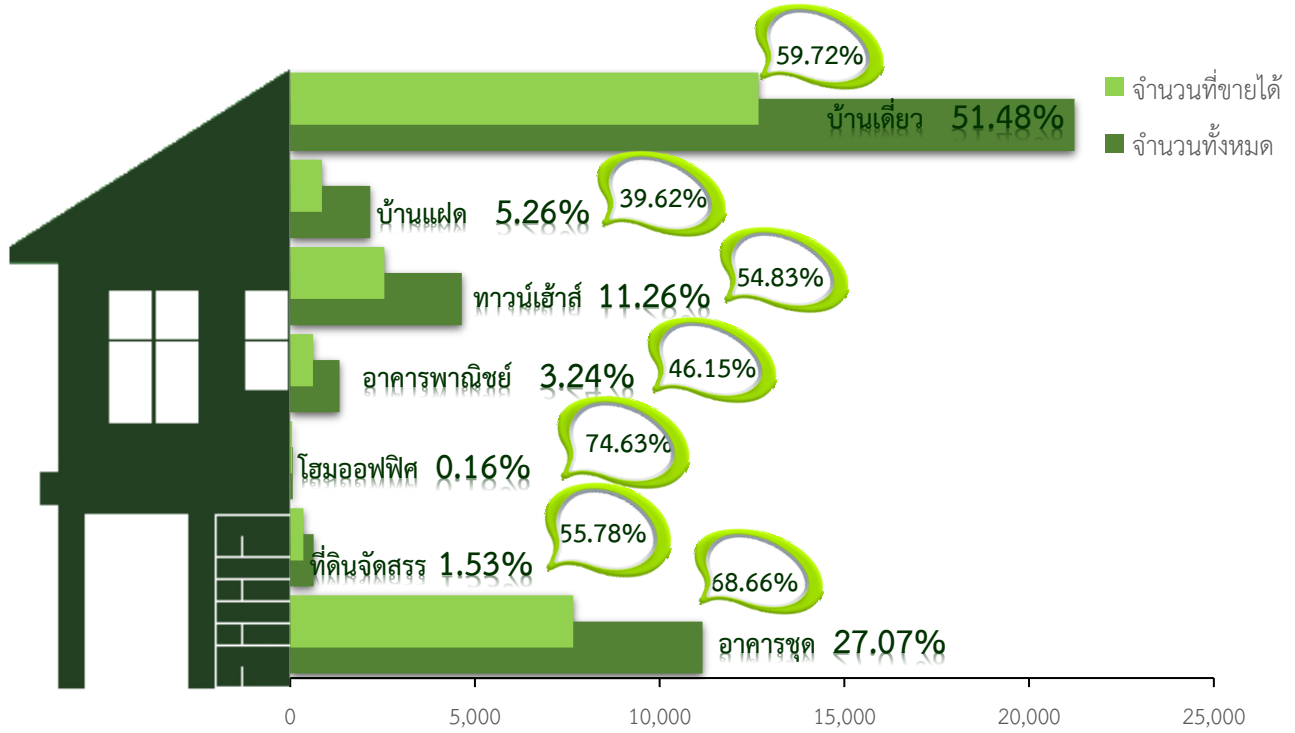
กลุ่มที่ 2 จำนวนสัดส่วนประเภทที่อยู่อาศัย

จากการสำรวจข้อมูลที่อยู่อาศัยภาคเอกชนพบว่า ในพื้นที่ดำเนินการ 4 จังหวัดนี้ ที่อยู่อาศัยประเภทบ้านเดี่ยวมีจำนวนหน่วยมากที่สุดถึง 21,225 หน่วย คิดเป็นร้อยละ 51.48 รองลงมาคือที่อยู่อาศัยประเภทอาคารชุดจำนวน 11,161 หน่วย คิดเป็นร้อยละ 27.07 และจากการสำรวจยังพบข้อมูลว่าบ้านเดี่ยวได้รับความนิยมจากประชาชนที่ต้องการซื้อที่อยู่อาศัยโดยสามารถขายได้ จำนวน 12,675 หน่วย คิดเป็นร้อยละ 59.72 ของจำนวนหน่วยที่อยู่อาศัยทั้งหมด ซึ่งสามารถสะท้อนได้ว่าที่อยู่อาศัยประเภทบ้านเดี่ยวเป็นที่ได้รับความนิยมจากประชาชนในพื้นที่และเจ้าของโครงการที่ดำเนินการในพื้นที่นี้มาก

โดยในพื้นที่ดำเนินการ 4 จังหวัด ประชาชนมีความต้องการประเภทที่อยู่อาศัยแตกต่างกัน ดังจะเห็นได้จากข้อมูลที่ได้จากการสำรวจ คือ ที่อยู่อาศัยประเภทบ้านเดี่ยวมีจำนวนหน่วยขายได้มากที่สุดถึง 12,675 หน่วย รองลงมาคือประเภทอาคารชุด จำนวนหน่วยขายได้ 7,663 หน่วย และที่อยู่อาศัยที่มีหน่วยขายได้น้อยที่สุด คือประเภทโฮมออฟฟิศ จำนวนหน่วยขายได้ 50 หน่วย

แผนภูมิ : แสดงสัดส่วนประเภทที่อยู่อาศัย ในพื้นที่ดำเนินการ 4 จังหวัด

ตาราง : แสดงการเปรียบเทียบยอดขายของที่อยู่อาศัยแต่ละประเภทของโครงการเปิดการขาย ในพื้นที่ดำเนินการ 4 จังหวัด

พื้นที่	ประเภทที่อยู่อาศัย															
	บ้านเดี่ยว				บ้านแฝด				ทาวน์เฮ้าส์				อาคารพาณิชย์			
	ทั้งหมด	ขายได้	คงเหลือ	ร้อยละ	ทั้งหมด	ขายได้	คงเหลือ	ร้อยละ	ทั้งหมด	ขายได้	คงเหลือ	ร้อยละ	ทั้งหมด	ขายได้	คงเหลือ	ร้อยละ
รวม	21,225	12,675	8,550	59.72	2,168	859	1,309	39.62	4,642	2,545	2,097	54.83	1,337	617	720	46.15
เชียงใหม่	11,885	7,325	4,560	61.63	1,520	690	830	45.39	3,127	1,792	1,335	57.31	447	289	158	64.65
เชียงราย	1,058	414	644	39.13	336	54	282	16.07	687	358	329	52.11	389	64	325	16.45
พิษณุโลก	1,922	1,241	681	64.57	86	51	35	59.30	188	112	76	59.57	43	0	43	0.00
นครราชสีมา	6,360	3,695	2,665	58.10	226	64	162	28.32	640	283	357	44.22	458	264	194	57.64

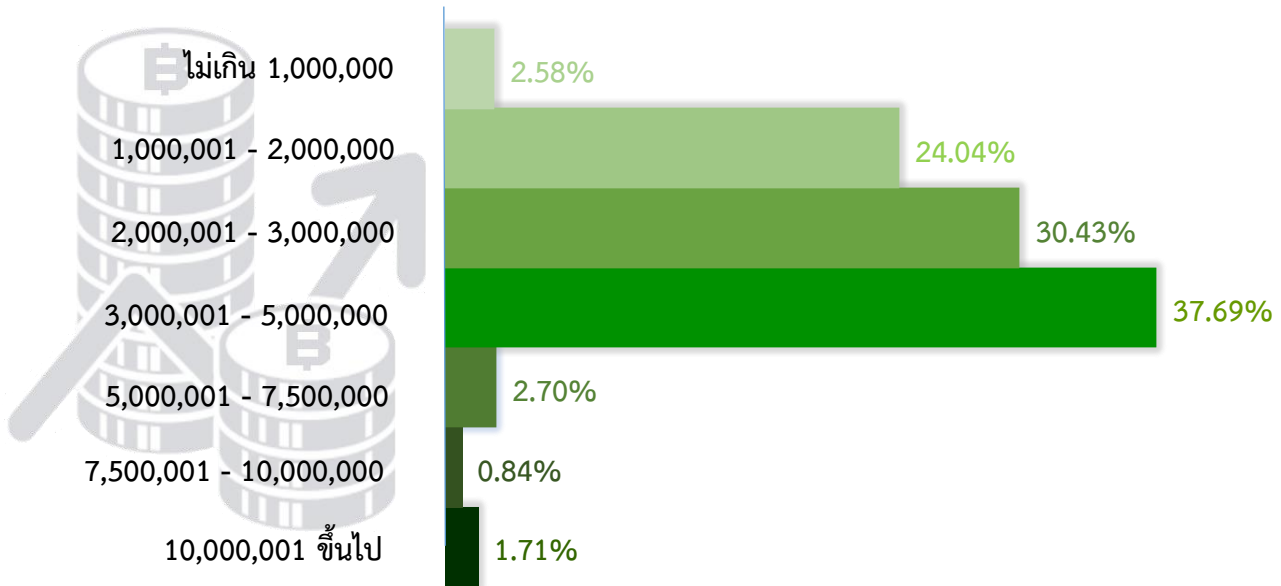
พื้นที่	ประเภทที่อยู่อาศัย												รวม			
	โฮมออฟฟิศ				ที่ดินจัดสรร				อาคารชุด							
	ทั้งหมด	ขายได้	คงเหลือ	ร้อยละ	ทั้งหมด	ขายได้	คงเหลือ	ร้อยละ	ทั้งหมด	ขายได้	คงเหลือ	ร้อยละ	ทั้งหมด	ขายได้	คงเหลือ	ร้อยละ
รวม	67	50	17	74.63	631	352	279	55.78	11,161	7,663	3,498	68.66	41,231	24,761	16,470	60.05
เชียงใหม่	43	32	11	74.42	201	15	186	7.46	7,101	5,091	2,010	71.69	24,324	15,234	9,090	62.63
เชียงราย	0	0	0	0.00	39	25	14	64.10	841	286	555	34.01	3,350	1,201	2,149	35.85
พิษณุโลก	0	0	0	0.00	20	20	0	100.00	1,767	1,521	246	86.08	4,026	2,945	1,081	73.15
นครราชสีมา	24	18	6	75.00	371	292	79	78.71	1,452	765	687	52.69	9,531	5,381	4,150	56.46

กลุ่มที่ 3 ระดับราคา

โดยในส่วนของระดับราคาที่อยู่อาศัยภาคเอกชน จากการสำรวจพบข้อมูลดังต่อไปนี้

แผนภูมิ : แสดงจำนวนหน่วย ระดับราคาที่อยู่อาศัยที่เปิดขาย ในพื้นที่ดำเนินการ 4 จังหวัด

ตาราง : แสดงจำนวนระดับราคาขาย จำแนกตามประเภทบ้านและพื้นที่ ของที่อยู่อาศัยภาคเอกชนประจำปี 2562 ในพื้นที่ดำเนินการ 4 จังหวัด

พื้นที่	บ้านเดี่ยว														รวมทั้งหมด	ร้อยละ
	ไม่เกิน 1,000,000		1,000,001 - 2,000,000		2,000,001 - 3,000,000		3,000,001 - 5,000,000		5,000,001 - 7,500,000		7,500,001 - 10,000,000		10,000,001 ขึ้นไป			
	หน่วย	ร้อยละ	หน่วย	ร้อยละ	หน่วย	ร้อยละ	หน่วย	ร้อยละ	หน่วย	ร้อยละ	หน่วย	ร้อยละ	หน่วย	ร้อยละ		
รวม	0	0.00	1,799	9.45	5,631	29.59	10,114	53.14	762	4.00	194	1.02	532	2.80	19,032	100.00
เชียงใหม่	0	0.00	1,058	5.56	2,827	14.85	6,298	33.09	657	3.45	121	0.64	217	1.14	11,178	58.73
เชียงราย	0	0.00	0	0.00	77	0.40	844	4.43	0	0.00	0	0.00	0	0.00	921	4.84
พิษณุโลก	0	0.00	200	1.05	626	3.29	725	3.81	99	0.52	23	0.12	0	0.00	1,673	8.79
นครราชสีมา	0	0.00	541	2.84	2,101	11.04	2,247	11.81	6	0.03	50	0.26	315	1.66	5,260	27.64

หมายเหตุ ประเภทที่อยู่อาศัยที่ขายหมดแล้วในโครงการ และประเภทที่อยู่อาศัยที่ไม่มีข้อมูลราคาขายในโครงการ จะไม่นำจำนวนหน่วยมารวมในรายงานระดับราคาขาย

พื้นที่	บ้านแฝด														รวมทั้งหมด	ร้อยละ
	ไม่เกิน 1,000,000		1,000,001 - 2,000,000		2,000,001 - 3,000,000		3,000,001 - 5,000,000		5,000,001 - 7,500,000		7,500,001 - 10,000,000		10,000,001 ขึ้นไป			
	หน่วย	ร้อยละ	หน่วย	ร้อยละ	หน่วย	ร้อยละ	หน่วย	ร้อยละ	หน่วย	ร้อยละ	หน่วย	ร้อยละ	หน่วย	ร้อยละ		
รวม	0	0.00	441	21.32	900	43.52	683	33.03	44	2.13	0	0.00	0	0.00	2,068	100.00
เชียงใหม่	0	0.00	404	19.54	440	21.28	632	30.56	44	2.13	0	0.00	0	0.00	1,520	73.50
เชียงราย	0	0.00	0	0.00	236	11.41	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	236	11.41
พิษณุโลก	0	0.00	27	1.31	36	1.74	23	1.11	0	0.00	0	0.00	0	0.00	86	4.16
นครราชสีมา	0	0.00	10	0.48	188	9.09	28	1.35	0	0.00	0	0.00	0	0.00	226	10.93

หมายเหตุ ประเภทที่อยู่อาศัยที่ขายหมดแล้วในโครงการ และประเภทที่อยู่อาศัยที่ไม่มีข้อมูลราคาขายในโครงการ จะไม่นำจำนวนหน่วยมารวมในรายงานระดับราคาขาย

พื้นที่	ทาวน์เฮ้าส์														รวมทั้ง หมด	ร้อยละ
	ไม่เกิน 1,000,000		1,000,001 - 2,000,000		2,000,001 - 3,000,000		3,000,001 - 5,000,000		5,000,001 - 7,500,000		7,500,001 - 10,000,000		10,000,001 ขึ้นไป			
	หน่วย	ร้อยละ	หน่วย	ร้อยละ	หน่วย	ร้อยละ	หน่วย	ร้อยละ	หน่วย	ร้อยละ	หน่วย	ร้อยละ	หน่วย	ร้อยละ		
รวม	0	0.00	1,615	40.68	1,437	36.20	896	22.57	0	0.00	0	0.00	22	0.55	3,970	100.00
เชียงใหม่	0	0.00	1,396	35.16	1,113	28.04	618	15.57	0	0.00	0	0.00	0	0.00	3,127	78.77
เชียงราย	0	0.00	26	0.65	42	1.06	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	68	1.71
พิษณุโลก	0	0.00	0	0.00	10	0.25	178	4.48	0	0.00	0	0.00	0	0.00	188	4.74
นครราชสีมา	0	0.00	193	4.86	272	6.85	100	2.52	0	0.00	0	0.00	22	0.55	587	14.79

หมายเหตุ ประเภทที่อยู่อาศัยที่ขายหมดแล้วในโครงการ และประเภทที่อยู่อาศัยที่ไม่มีข้อมูลราคาขายในโครงการ จะไม่นำจำนวนหน่วยมารวมในรายงานระดับราคาขาย

พื้นที่	อาคารพาณิชย์														รวมทั้งหมด	ร้อยละ
	ไม่เกิน 1,000,000		1,000,001 - 2,000,000		2,000,001 - 3,000,000		3,000,001 - 5,000,000		5,000,001 - 7,500,000		7,500,001 - 10,000,000		10,000,001 ขึ้นไป			
	หน่วย	ร้อยละ	หน่วย	ร้อยละ	หน่วย	ร้อยละ	หน่วย	ร้อยละ	หน่วย	ร้อยละ	หน่วย	ร้อยละ	หน่วย	ร้อยละ		
รวม	0	0.00	152	11.79	60	4.65	870	67.49	125	9.70	82	6.36	0	0.00	1,289	100.00
เชียงใหม่	0	0.00	26	2.02	13	1.01	201	15.59	125	9.70	82	6.36	0	0.00	447	34.68
เชียงราย	0	0.00	0	0.00	0	0.00	369	28.63	0	0.00	0	0.00	0	0.00	369	28.63
พิษณุโลก	0	0.00	0	0.00	0	0.00	43	3.34	0	0.00	0	0.00	0	0.00	43	3.34
นครราชสีมา	0	0.00	126	9.78	47	3.65	257	19.94	0	0.00	0	0.00	0	0.00	430	33.36

หมายเหตุ ประเภทที่อยู่อาศัยที่ขายหมดแล้วในโครงการ และประเภทที่อยู่อาศัยที่ไม่มีข้อมูลราคาขายในโครงการ จะไม่นำจำนวนหน่วยมารวมในรายงานระดับราคาขาย

พื้นที่	โฮมออฟฟิศ														รวมทั้งหมด	ร้อยละ
	ไม่เกิน 1,000,000		1,000,001 - 2,000,000		2,000,001 - 3,000,000		3,000,001 - 5,000,000		5,000,001 - 7,500,000		7,500,001 - 10,000,000		10,000,001 ขึ้นไป			
	หน่วย	ร้อยละ	หน่วย	ร้อยละ	หน่วย	ร้อยละ	หน่วย	ร้อยละ	หน่วย	ร้อยละ	หน่วย	ร้อยละ	หน่วย	ร้อยละ		
รวม	0	0.00	0	0.00	30	100.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	30	100.00
เชียงใหม่	0	0.00	0	0.00	6	20.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	6	20.00
เชียงราย	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00
พิษณุโลก	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00
นครราชสีมา	0	0.00	0	0.00	24	80.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	24	80.00

หมายเหตุ ประเภทที่อยู่อาศัยที่ขายหมดแล้วในโครงการ และประเภทที่อยู่อาศัยที่ไม่มีข้อมูลราคาขายในโครงการ จะไม่นำจำนวนหน่วยมารวมในรายงานระดับราคาขาย

พื้นที่	ที่ดินจัดสรร														รวมทั้งหมด	ร้อยละ
	ไม่เกิน 1,000,000		1,000,001 - 2,000,000		2,000,001 - 3,000,000		3,000,001 - 5,000,000		5,000,001 - 7,500,000		7,500,001 - 10,000,000		10,000,001 ขึ้นไป			
	หน่วย	ร้อยละ	หน่วย	ร้อยละ	หน่วย	ร้อยละ	หน่วย	ร้อยละ	หน่วย	ร้อยละ	หน่วย	ร้อยละ	หน่วย	ร้อยละ		
รวม	240	38.03	20	3.17	0	0.00	299	47.39	0	0.00	0	0.00	72	11.41	631	100.00
เชียงใหม่	201	31.85	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	201	31.85
เชียงราย	39	6.18	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	39	6.18
พิษณุโลก	0	0.00	20	3.17	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	20	3.17
นครราชสีมา	0	0.00	0	0.00	0	0.00	299	47.39	0	0.00	0	0.00	72	11.41	371	58.80

หมายเหตุ ประเภทที่อยู่อาศัยที่ขายหมดแล้วในโครงการ และประเภทที่อยู่อาศัยที่ไม่มีข้อมูลราคาขายในโครงการ จะไม่นำจำนวนหน่วยมารวมในรายงานระดับราคาขาย

พื้นที่	อาคารชุด														รวมทั้งหมด	ร้อยละ
	ไม่เกิน 1,000,000		1,000,001 - 2,000,000		2,000,001 - 3,000,000		3,000,001 - 5,000,000		5,000,001 - 7,500,000		7,500,001 - 10,000,000		10,000,001 ขึ้นไป			
	หน่วย	ร้อยละ	หน่วย	ร้อยละ	หน่วย	ร้อยละ	หน่วย	ร้อยละ	หน่วย	ร้อยละ	หน่วย	ร้อยละ	หน่วย	ร้อยละ		
รวม	705	7.38	4,764	49.87	3,072	32.16	923	9.66	56	0.59	32	0.34	0	0.00	9,552	100.00
เชียงใหม่	0	0.00	2,757	28.86	2,697	28.23	853	8.93	28	0.29	0	0.00	0	0.00	6,335	66.32
เชียงราย	257	2.69	252	2.64	332	3.48	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	841	8.80
พิษณุโลก	448	4.69	626	6.55	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	1,074	11.24
นครราชสีมา	0	0.00	1,129	11.82	43	0.45	70	0.73	28	0.29	32	0.34	0	0.00	1,302	13.63

หมายเหตุ ประเภทที่อยู่อาศัยที่ขายหมดแล้วในโครงการ และประเภทที่อยู่อาศัยที่ไม่มีข้อมูลราคาขายในโครงการ จะไม่นำจำนวนหน่วยมารวมในรายงานระดับราคาขาย

จากการสำรวจข้อมูลพบว่า ในพื้นที่ดำเนินการ 4 จังหวัดนี้ มีการเปิดขายที่อยู่อาศัยในระดับราคา 3,000,001-5,000,000 บาท มากที่สุดถึง 13,785 หน่วย คิดเป็นร้อยละ 37.69 ส่วนมากจะพบในประเภทที่อยู่อาศัยแบบบ้านเดี่ยวมากที่สุด ลำดับถัดมาคือระดับราคา 2,000,001-3,000,000 บาท จำนวน 11,130 บาท คิดเป็นร้อยละ 30.43 ซึ่งในระดับราคานี้จะพบว่าเป็นประเภทบ้านเดี่ยวเช่นเดียวกัน

โดยที่อยู่อาศัยประเภทบ้านเดี่ยว มีการเปิดขายในระดับราคา 3,000,001-5,000,000 บาท มากที่สุดถึง 10,114 หน่วย คิดเป็นร้อยละ 53.14 ของจำนวนหน่วยที่เปิดขายทั้งหมด ลำดับถัดมาคือระดับราคา 2,000,001-3,000,000 บาท จำนวน 5,631 หน่วย คิดเป็นร้อยละ 29.59 และระดับราคา 7,500,001-10,000,000 บาท มีหน่วยขายน้อยที่สุดจำนวน 194 หน่วย คิดเป็นร้อยละ 1.02

ที่อยู่อาศัยประเภทบ้านแฝด มีการเปิดขายในระดับราคา 2,000,001-3,000,000 บาท มากที่สุดถึง 900 หน่วย คิดเป็นร้อยละ 43.52 ของจำนวนหน่วยที่เปิดขายทั้งหมด ลำดับถัดมาคือระดับราคา 3,000,001-5,000,000 บาท จำนวน 683 หน่วย คิดเป็นร้อยละ 33.03 และระดับราคา 7,500,001-10,000,000 บาท มีหน่วยขายน้อยที่สุด จำนวน 44 หน่วย คิดเป็นร้อยละ 2.13

ที่อยู่อาศัยประเภททาวน์เฮ้าส์ มีการเปิดขายในระดับราคา 1,000,001-2,000,000 บาท มากที่สุดถึง 1,615 หน่วย คิดเป็นร้อยละ 40.68 ของจำนวนหน่วยที่เปิดขายทั้งหมด ลำดับถัดมาคือระดับราคา 2,000,001-3,000,000 บาท จำนวน 1,437 หน่วย คิดเป็นร้อยละ 36.20 และระดับราคา 10,000,001 บาทขึ้นไป มีหน่วยขายน้อยที่สุด จำนวน 22 หน่วย คิดเป็นร้อยละ 0.55

ที่อยู่อาศัยประเภทอาคารพาณิชย์ มีการเปิดขายในระดับราคา 3,000,001-5,000,000 บาท มากที่สุดถึง 870 หน่วย คิดเป็นร้อยละ 67.49 ของจำนวนหน่วยที่เปิดขายทั้งหมด ลำดับถัดมาคือระดับราคา 1,000,001-2,000,000 บาท จำนวน 152 หน่วย คิดเป็นร้อยละ 11.79 และระดับราคา 7,500,001-10,000,000 บาท มีหน่วยขายน้อยที่สุด จำนวน 82 หน่วย คิดเป็นร้อยละ 6.36

ที่อยู่อาศัยประเภทโฮมออฟฟิศ มีการเปิดขายในระดับราคาเดียวคือ 2,000,001-3,000,000 บาท จำนวน 30 หน่วย

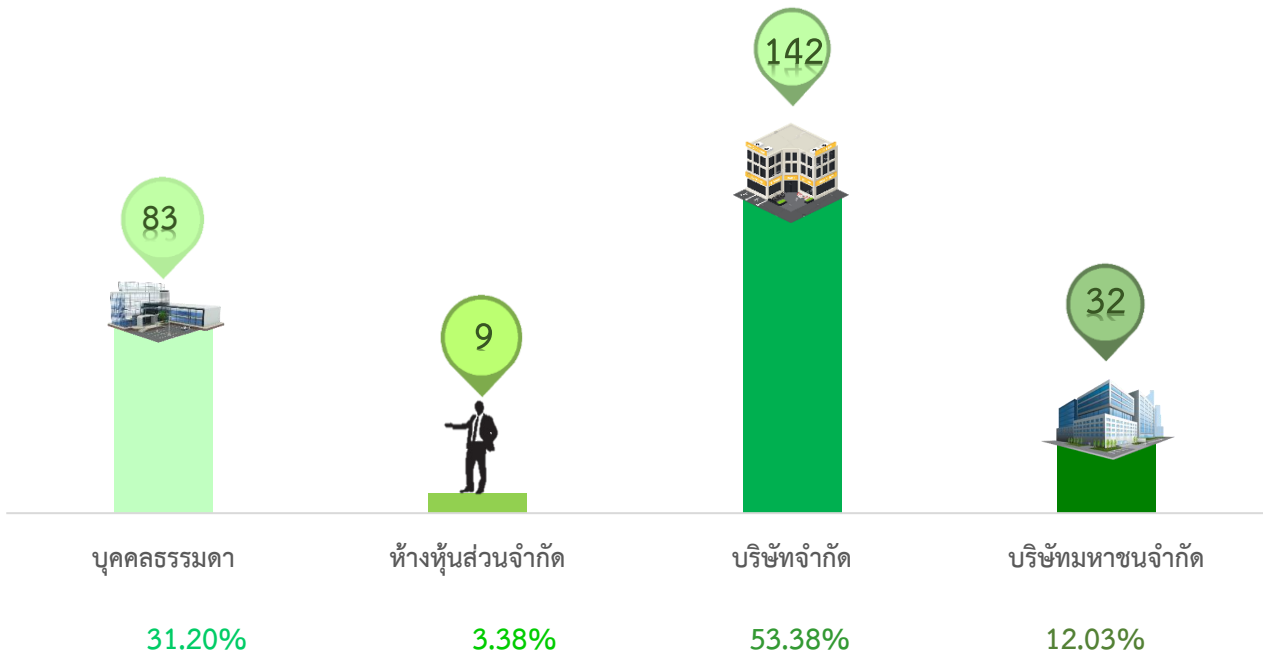
ที่อยู่อาศัยประเภทที่ดินจัดสรร มีการเปิดขายในระดับราคา 3,000,001-5,000,000 บาท มากที่สุดถึง 299 หน่วย คิดเป็นร้อยละ 47.39 ของจำนวนหน่วยที่เปิดขายทั้งหมด ลำดับถัดมาคือระดับราคาไม่เกิน 1,000,000 บาท จำนวน 240 หน่วย คิดเป็นร้อยละ 38.03 และระดับราคา 1,000,001-2,000,000 บาท มีหน่วยขายน้อยที่สุดจำนวน 20 หน่วย คิดเป็นร้อยละ 3.17

และสำหรับที่อยู่อาศัยประเภทอาคารชุด มีการเปิดขายในระดับราคา 1,000,001-2,000,000 บาท มากที่สุดถึง 4,764 หน่วย คิดเป็นร้อยละ 49.87 ของจำนวนหน่วยที่เปิดขายทั้งหมด ลำดับถัดมาคือระดับราคา 2,000,001-3,000,000 บาท จำนวน 3,072 หน่วย คิดเป็นร้อยละ 32.16 และระดับราคา 7,500,001-10,000,000 บาท มีหน่วยขายน้อยที่สุด จำนวน 32 หน่วย คิดเป็นร้อยละ 0.34

กลุ่มที่ 4 ประเภทผู้ประกอบการ

แผนภูมิ : แสดงสัดส่วน โครงการ รายประเภทผู้ประกอบการ ในพื้นที่ดำเนินการ 4 จังหวัด

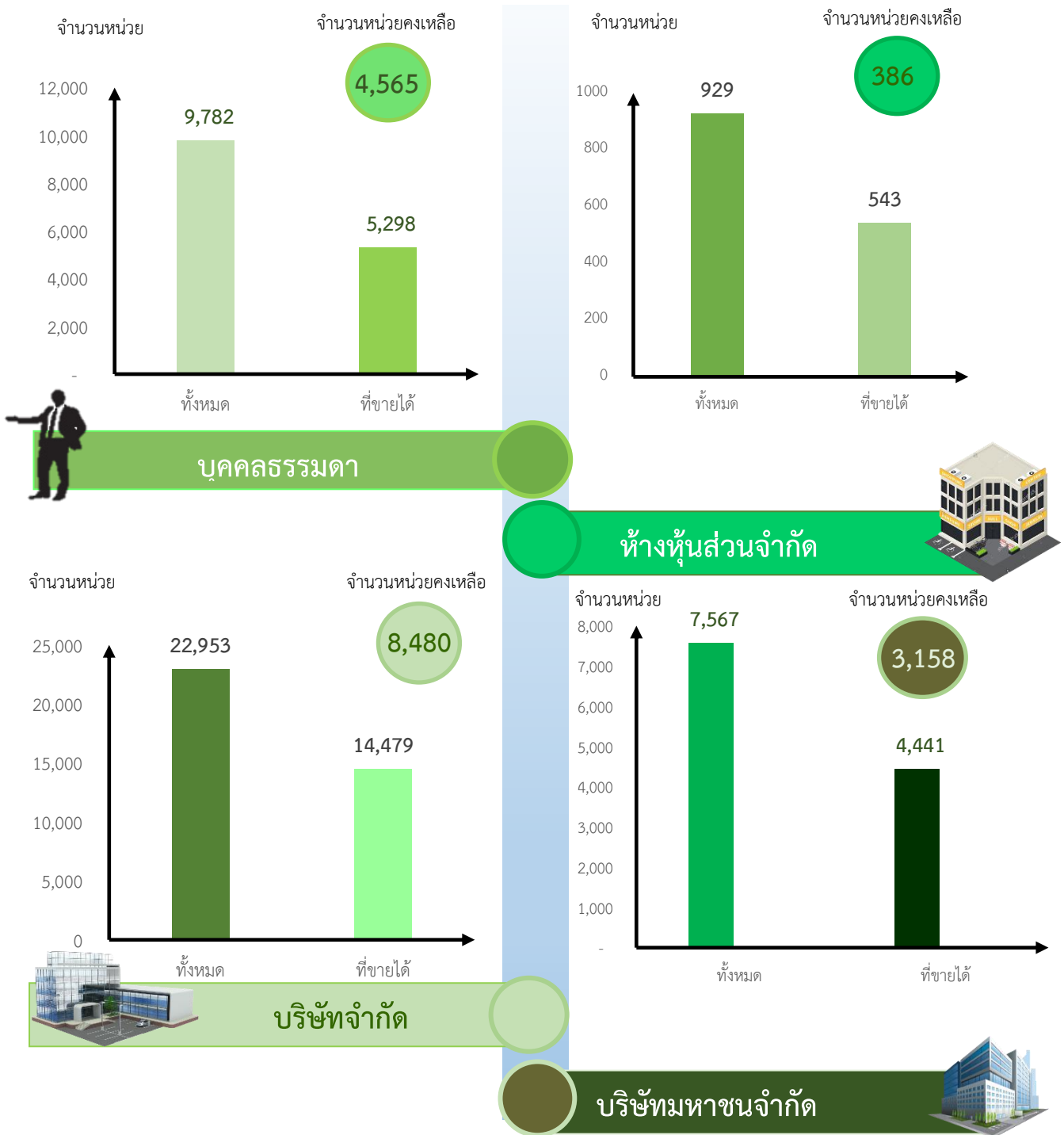
จากการสำรวจข้อมูลพบว่า ในพื้นที่ดำเนินการ 4 จังหวัด โครงการที่ยังเปิดการขาย มีผู้ประกอบการประเภทบริษัทจำกัด มากที่สุดถึง 53.38% ในลำดับถัดมาคือผู้ประกอบการประเภทบุคคลธรรมดา 31.20% ลำดับถัดมาคือบริษัทมหาชนจำกัด 12.03% และลำดับสุดท้ายคือห้างหุ้นส่วนจำกัดเพียง 3.38%

หมายเหตุ

- ข้อมูล ณ.วันสำรวจ
- บริษัทมหาชนจำกัด หมายถึง บริษัทประเภทซึ่งตั้งขึ้นด้วยความประสงค์ที่จะเสนอขายหุ้นต่อประชาชน โดยผู้ถือหุ้นมีความรับผิดชอบจำกัดไม่เกินจำนวนเงินค่าหุ้นที่ต้องชำระและบริษัทดังกล่าวได้ระบุมความประสงค์เช่นนั้นไว้ในหนังสือบริคณห์สนธิ (ที่มา : พระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. 2535)

แผนภูมิ : แสดงหน่วยที่ขายได้ และหน่วยคงเหลือ รายละเอียดผู้ประกอบการ ในพื้นที่ดำเนินการ 4 จังหวัด

จากการสำรวจข้อมูลพบว่า ในพื้นที่ดำเนินการ 4 จังหวัดนี้ ผู้ประกอบการประเภทบริษัทจำกัดมีจำนวนหน่วยเปิดขาย ปี 2562 มากที่สุดถึง 22,953 หน่วย ลำดับถัดมา คือผู้ประกอบการประเภทบุคคลธรรมดา 9,782 หน่วย ลำดับถัดมาคือผู้ประกอบการประเภทบริษัทมหาชนจำกัด 7,567 หน่วย และผู้ประกอบการประเภทห้างหุ้นส่วนจำกัด 929 หน่วย ซึ่งผู้ประกอบการประเภทบริษัทจำกัด สามารถขายได้มากที่สุดถึง 14,479 หน่วย ลำดับถัดมาคือผู้ประกอบการประเภทบุคคลธรรมดา 5,298 หน่วย ลำดับถัดมา คือผู้ประกอบการประเภทบริษัทมหาชนจำกัด 4,441 หน่วย และผู้ประกอบการประเภทห้างหุ้นส่วนจำกัด 543 หน่วย

ซึ่งสามารถสะท้อนได้ว่าโครงการที่อยู่อาศัยภาคเอกชนในพื้นที่ดำเนินการ 10 จังหวัด ผู้ประกอบการประเภทบริษัทจำกัด มีการแข่งขันกันสูงและ สามารถเข้าถึงกิจกรรมความต้องการของประชาชนในพื้นที่นี้

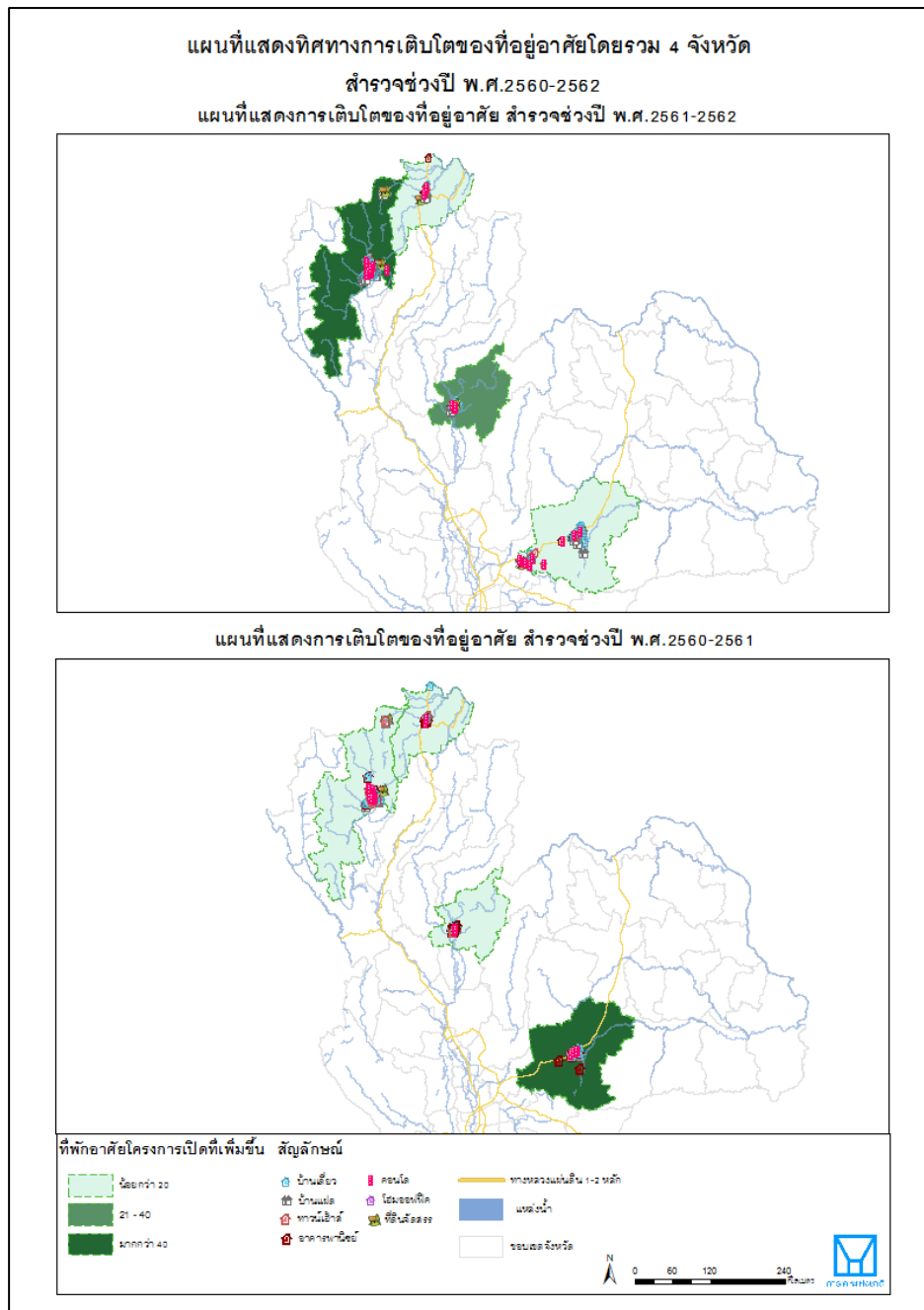
ตาราง : แสดงจำนวนโครงการ และหน่วยการขาย รายประเภทผู้ประกอบการ ของโครงการเปิดการขาย
ในพื้นที่ดำเนินการ 4 จังหวัด

ประเภทผู้ประกอบการ	จำนวนโครงการ	ร้อยละของผู้ประกอบการ	จำนวนหน่วยทั้งหมด	จำนวนหน่วยขายได้	จำนวนหน่วยคงเหลือ
รวม	266	100.00	41,231	24,761	16,589
บุคคลธรรมดา	83	31.20	9,782	5,298	4,565
ห้างหุ้นส่วนจำกัด	9	3.38	929	543	386
บริษัทจำกัด	142	53.38	22,953	14,479	8,480
บริษัทมหาชนจำกัด	32	12.03	7,567	4,441	3,158

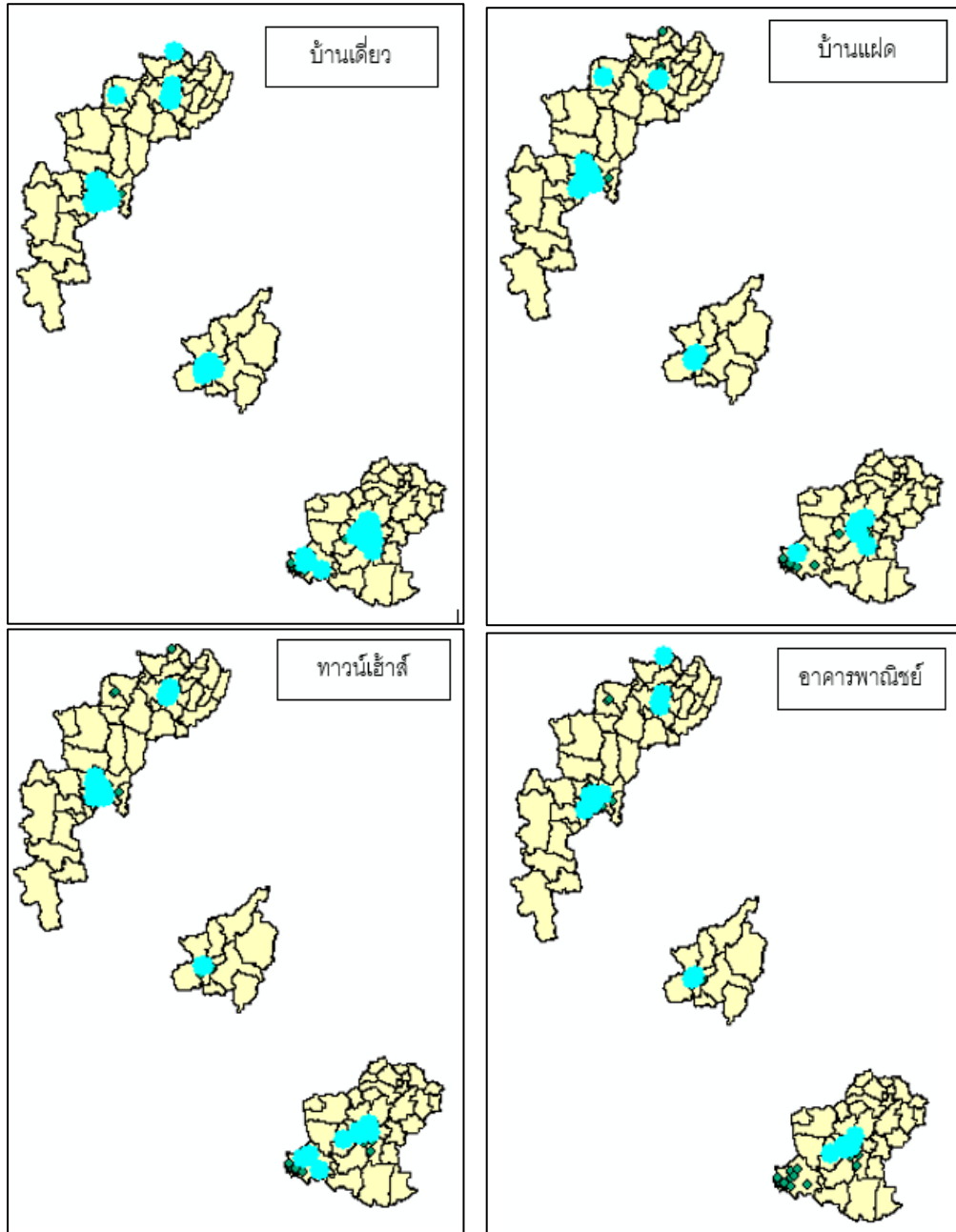
2.5 บทวิเคราะห์เพิ่มเติม

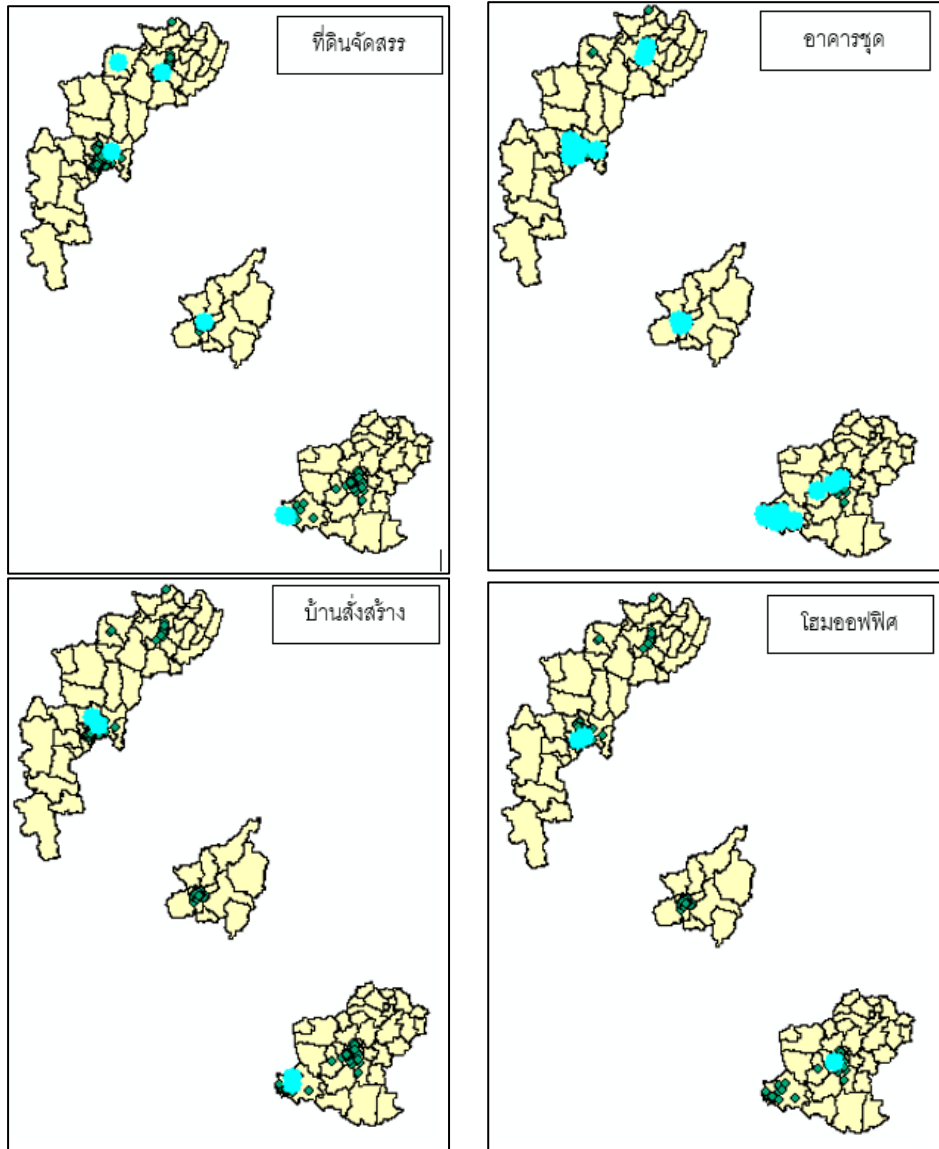
1. ทิศทางการเติบโตของที่อยู่อาศัยภาคเอกชน

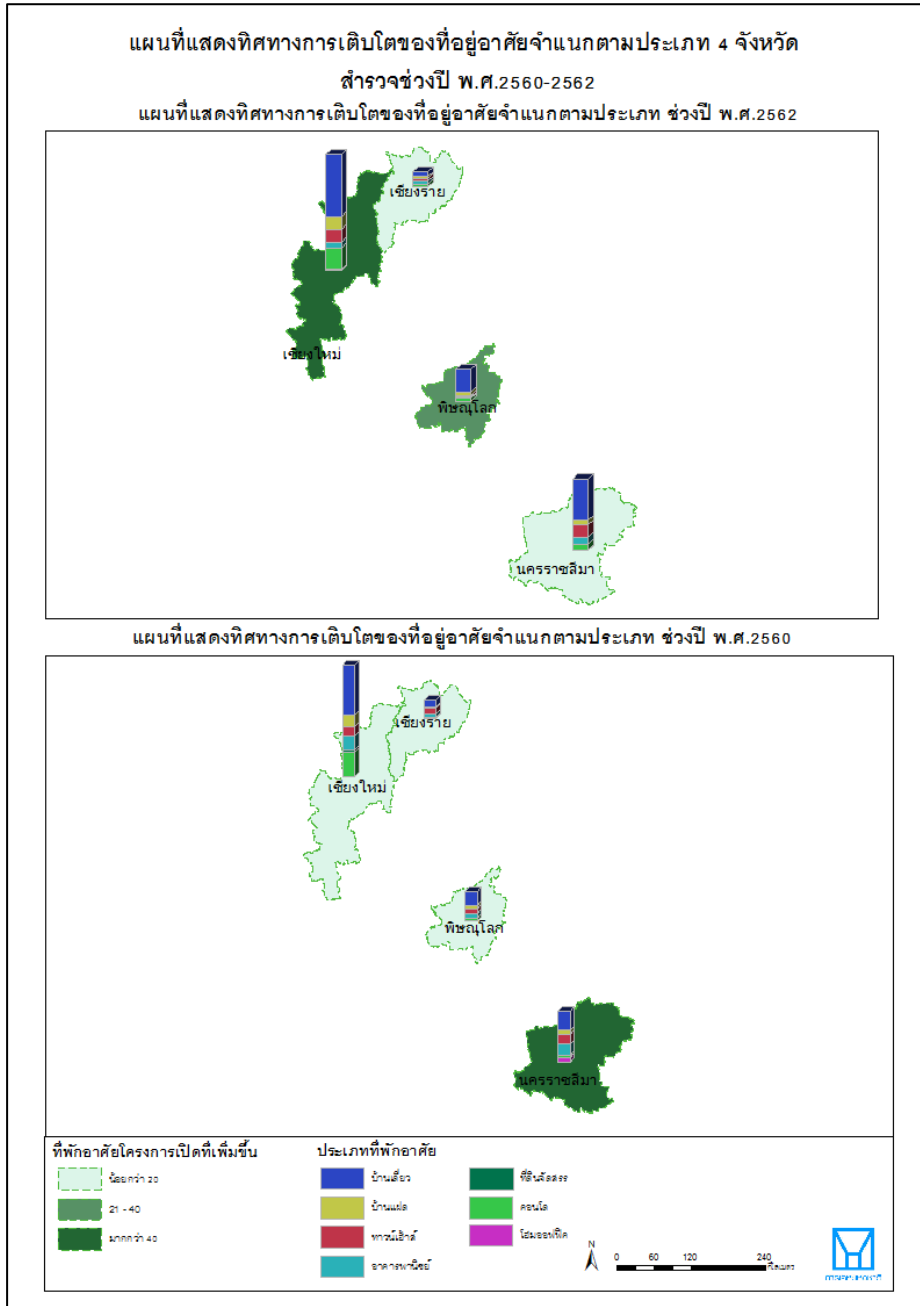
จากแผนที่แสดงทิศทางการเติบโตของที่อยู่อาศัยโดยรวมใน 4 จังหวัด ช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2560-2562 จะพบว่าในช่วงปี พ.ศ. 2560-2561 จังหวัดนครราชสีมามีอัตราการเพิ่มขึ้นของโครงการที่อยู่อาศัยมากที่สุด

สำหรับทิศทางการเติบโตของที่อยู่อาศัยในช่วงปี พ.ศ. 2561 ถึงปัจจุบัน พบว่าจังหวัดเชียงใหม่มีอัตราการเพิ่มขึ้นของโครงการที่อยู่อาศัยมากที่สุด โดยจังหวัดพิษณุโลกมีอัตราเพิ่มขึ้นรองลงมา อย่างไรก็ตามจังหวัดเชียงรายไม่พบความเปลี่ยนแปลงของอัตราการเพิ่มขึ้นของที่อยู่อาศัยอย่างมีนัยสำคัญ

ภาพด้านบนแสดงการกระจายตัวของโครงการที่อยู่อาศัยที่เปิดขายในปัจจุบันแยกรายประเภท (จุดสีฟ้า) โดยบ้านเดี่ยว และอาคารชุดมีโครงการเกิดขึ้นมากที่สุด ถัดมาคือประเภททาวน์เฮ้าส์และอาคารพาณิชย์ ซึ่งจะกระจุกตัวอยู่ในเมืองหลวงของแต่ละจังหวัดเป็นส่วนใหญ่ ทั้งนี้ ที่อยู่อาศัยประเภทที่ดินจัดสรรและโฮมออฟฟิศพบจำนวนที่เปิดการขายน้อยที่สุด

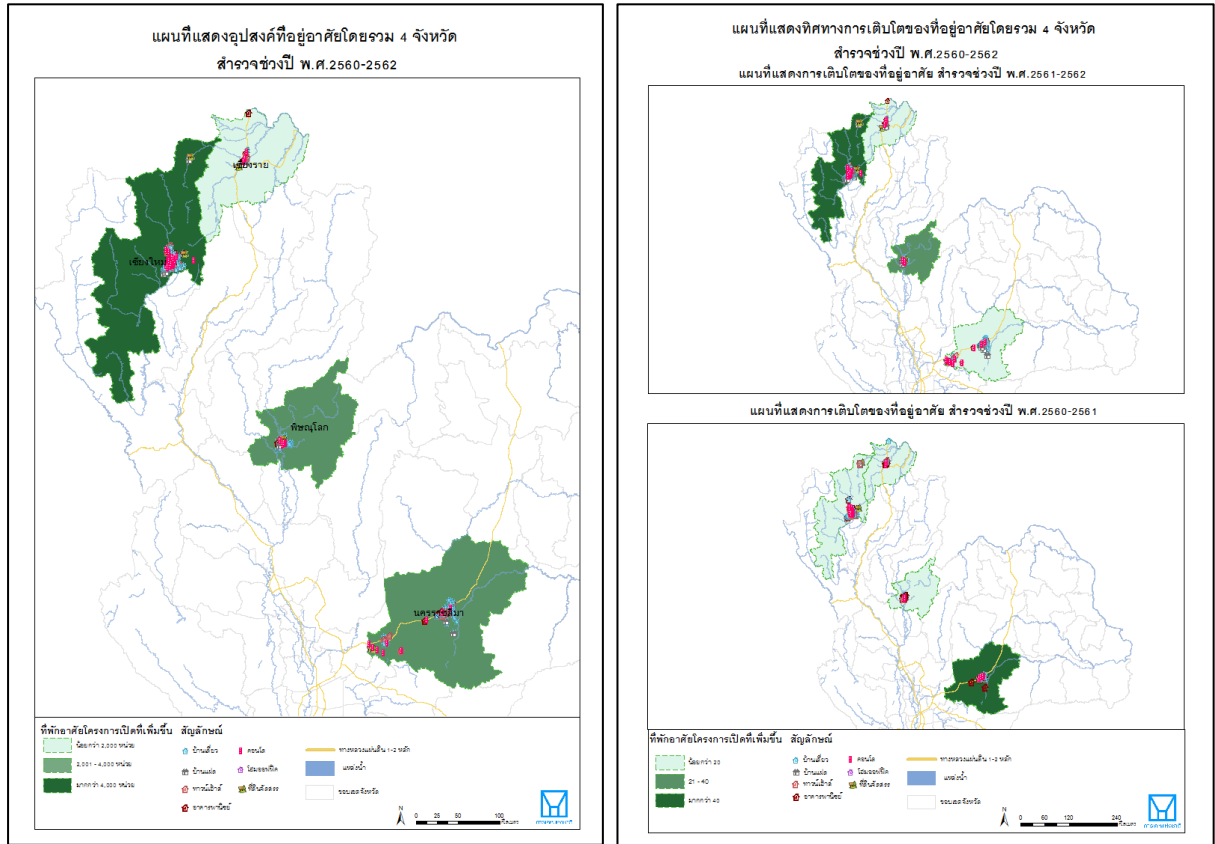

จากแผนที่แสดงทิศทางการเติบโตของที่อยู่อาศัยแบบจำแนกตามประเภทใน 4 จังหวัด ช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2560-2562 จะพบว่าภาพรวมในปี พ.ศ. 2560 จังหวัดนครราชสีมามีอัตราการเติบโตมากที่สุด โดยที่อยู่อาศัยประเภทบ้านเดี่ยวมีจำนวนโครงการที่เปิดขายมากที่สุด ในขณะที่จังหวัดอื่น ๆ มีอัตราการเติบโตไม่ต่างกันเท่าไร โดยที่จังหวัดเชียงใหม่มีบ้านเดี่ยวเป็นประเภทที่อยู่อาศัยที่มีอัตราเติบโตมากที่สุด

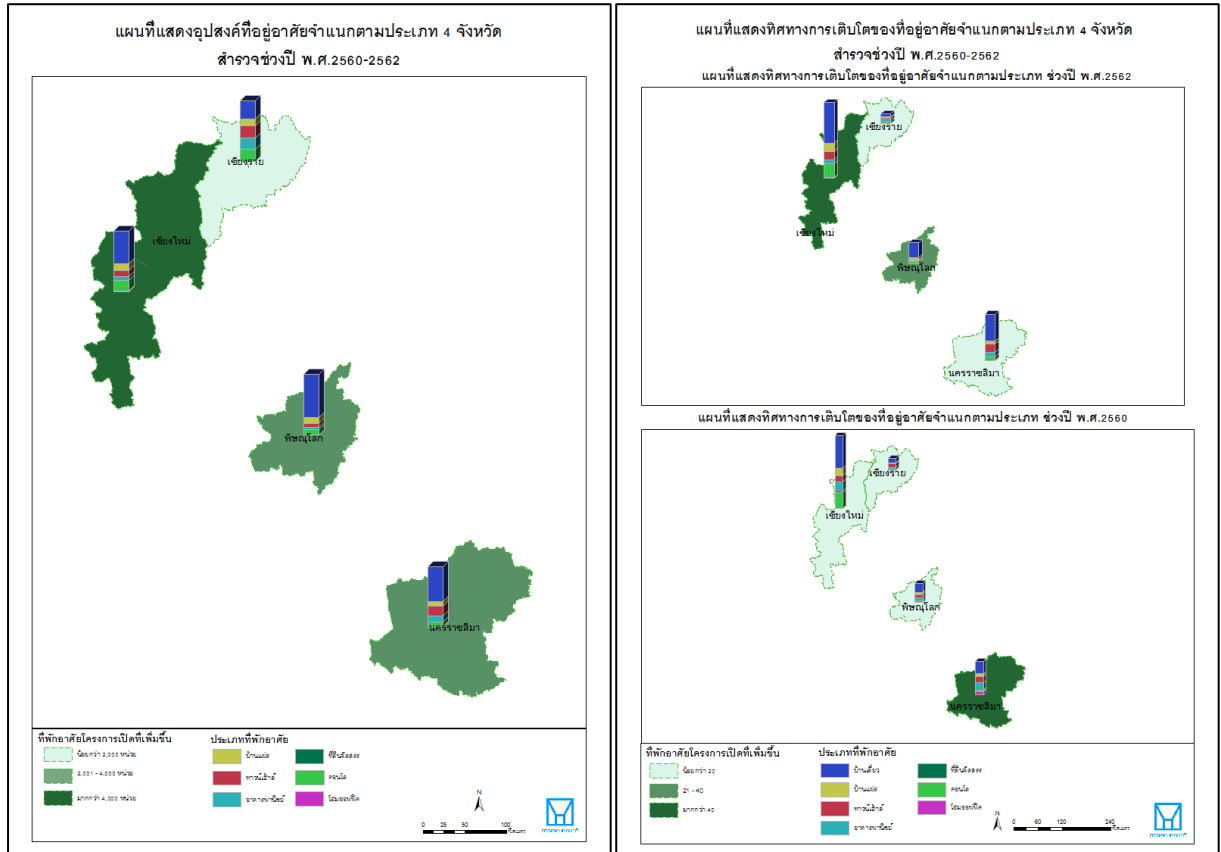
ในช่วงปี พ.ศ. 2561 ถึงปัจจุบัน พบว่าจังหวัดเชียงใหม่ที่อยู่อาศัยประเภทบ้านเดี่ยวมีจำนวนโครงการที่เปิดขายมากที่สุดและยังเป็นจังหวัดที่มีอัตราการเติบโตมากที่สุดอีกด้วย ในขณะที่จังหวัดพิษณุโลกมีอัตราการเติบโตรองลงมา โดยที่ทั้ง 2 จังหวัดนี้ มีที่อยู่อาศัยประเภทบ้านเดี่ยวมีประเภทที่มีการปิดขายมากที่สุด

2. อุปสงค์ของผู้ซื้อต่อโครงการที่อยู่อาศัย

ภาพด้านบนแสดงการเปรียบเทียบเชิงพื้นที่ระหว่างข้อมูลอุปทานการก่อสร้างโครงการที่อยู่อาศัยและอุปสงค์การซื้อที่อยู่อาศัยทุกประเภทของ 4 จังหวัด เมื่อวิเคราะห์อุปสงค์ของหน่วยการขายที่อยู่อาศัยระหว่างปี 2560-2562 พบว่าจังหวัดเชียงใหม่ มีปริมาณการซื้อที่อยู่อาศัยมากที่สุด โดยมากกว่า 4,000 หน่วย เนื่องจากเป็นจังหวัดที่เป็นจุดศูนย์รวมของสถานที่สำคัญต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นโรงเรียน วัด มหาวิทยาลัย สถานที่ราชการ อีกทั้งยังเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ ทำให้โครงการเปิดขายในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ได้รับความนิยมมากที่สุด เมื่อพิจารณาจากแผนที่ด้านขวา แสดงการเพิ่มขึ้นของโครงการที่อยู่อาศัยระหว่างปี 2560-2562 พบว่าพื้นที่ที่มีแนวโน้มในการลงทุนด้านอสังหาริมทรัพย์ สอดคล้องกับพื้นที่ที่มีอุปสงค์ต่อที่อยู่อาศัยสูง

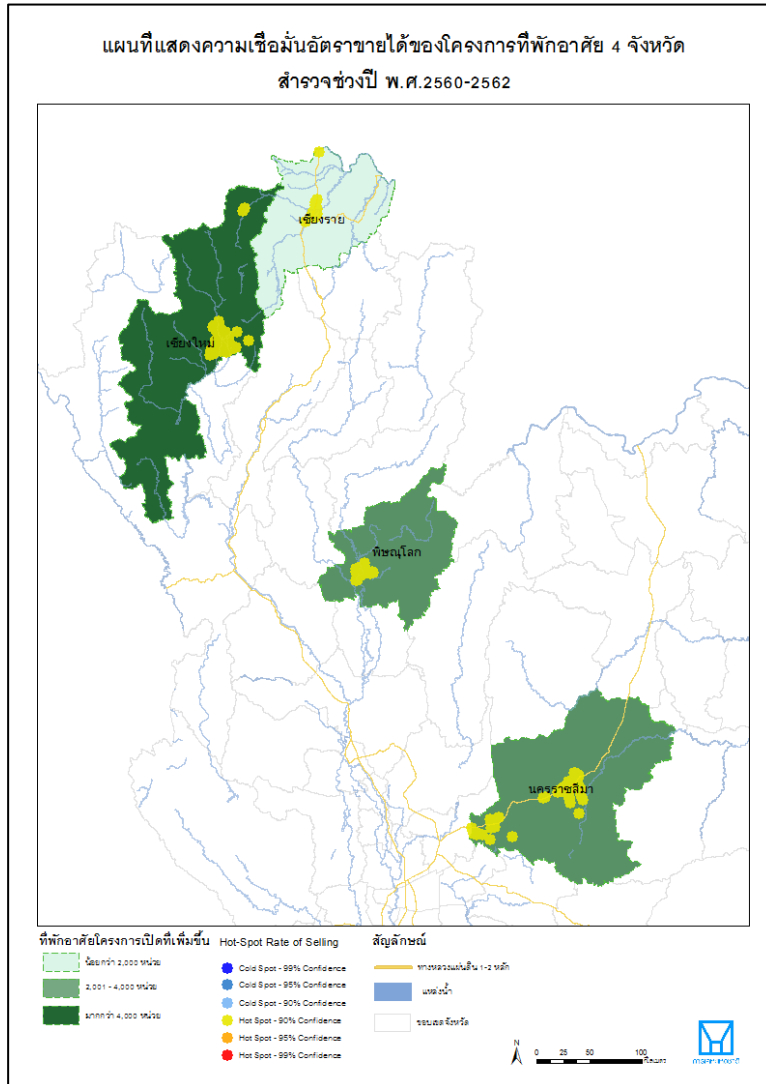

ภาพด้านบนซ้ายและตารางแสดงการเปรียบเทียบเชิงพื้นที่ของอุปสงค์ต่อที่อยู่อาศัยกับทิศทางการเติบโตแบบจำแนกตามประเภท เมื่อวิเคราะห์ปริมาณการซื้อขายที่อยู่อาศัย พบว่าในจังหวัดเชียงใหม่ บ้านเดี่ยวเป็นประเภทที่อยู่ที่มีการซื้อมากที่สุด รองลงมาคือทาวน์โฮม และอาคารพาณิชย์ และเมื่อพิจารณาแผนที่แสดงทิศทางการเติบโตของที่อยู่อาศัย (ด้านขวา) พบว่าในปี 2560 และปี 2562 จังหวัดเชียงใหม่มีทิศทางการเติบโตของที่อยู่อาศัยมากที่สุด โดยในปี 2562 บ้านเดี่ยวเป็นประเภทที่อยู่อาศัยที่เติบโตมากที่สุด สอดคล้องกับแผนที่ด้านซ้ายที่อำเภอที่มีอุปสงค์การซื้อสูงและอำเภอที่มีทิศทางการเติบโตของที่อยู่อาศัยมากเป็นอำเภอเดียวกัน

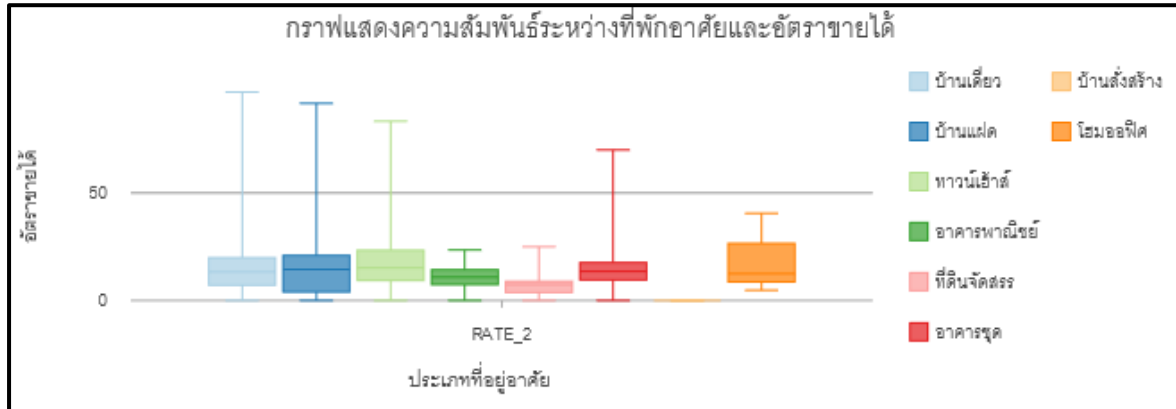
3. อัตราขายได้ของโครงการที่อยู่อาศัย

อัตราขายได้เป็นปัจจัยชี้วัดประเภทหนึ่ง que แสดงถึงศักยภาพเชิงพื้นที่และราคาของที่พักอาศัย หากทำเลที่ตั้งโครงการมีสิ่งแวดล้อมที่ตรงตามความต้องการของผู้ซื้อมากกว่า โครงการนั้นก็มีแนวโน้มที่จะขายได้มากกว่าทำเลอื่น เช่นเดียวกันกับปัจจัยด้านราคา หากราคาที่ตั้งมีความเหมาะสมกับกำลังซื้อส่วนใหญ่ มีความเป็นไปได้ที่โครงการนั้นจะมีอัตราการขายสูง ทั้งนี้ หากทั้งทำเลที่ตั้งและราคามีความเหมาะสมต่ออุปสงค์ของกลุ่มผู้ซื้อ ก็จะทำให้โครงการนั้น ๆ มีอัตราขายได้มากกว่าโครงการที่มีความเหมาะสมเพียงด้านใดด้านหนึ่ง

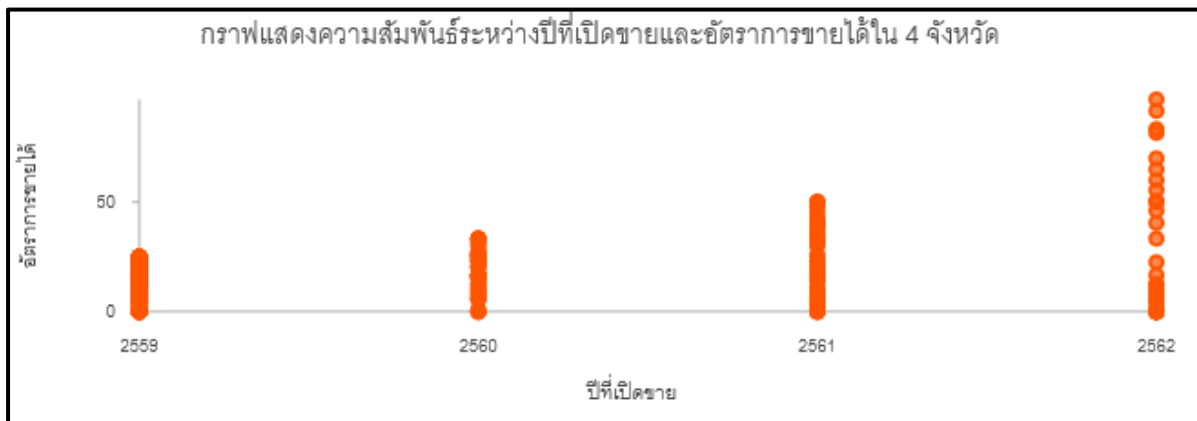
ภาพแสดงอัตราขายได้ของที่อยู่อาศัยโครงการเปิด

ภาพด้านบนแสดงการกระจายตัวของที่อยู่อาศัยแต่ละโครงการ โดยแสดงด้วยอัตราขายได้ จะเห็นได้ว่าโครงการเปิดขายที่มีอัตราการขายสูง จะกระจุกตัวอยู่ในจังหวัดเชียงใหม่มากที่สุด โดยโครงการส่วนมากที่มีอัตราขายได้สูง เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่ประชากรอาศัยอยู่หนาแน่น และเนื่องจากเป็น เป็นศูนย์รวมสถานที่ราชการต่าง ๆ สถานศึกษา โรงพยาบาล ศูนย์การค้า เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ ดึงดูดนักท่องเที่ยวได้สูง จึงเป็นอีกปัจจัยที่ทำให้มีการกระจุกตัวของโครงการที่อยู่อาศัยในพื้นที่ดังกล่าว

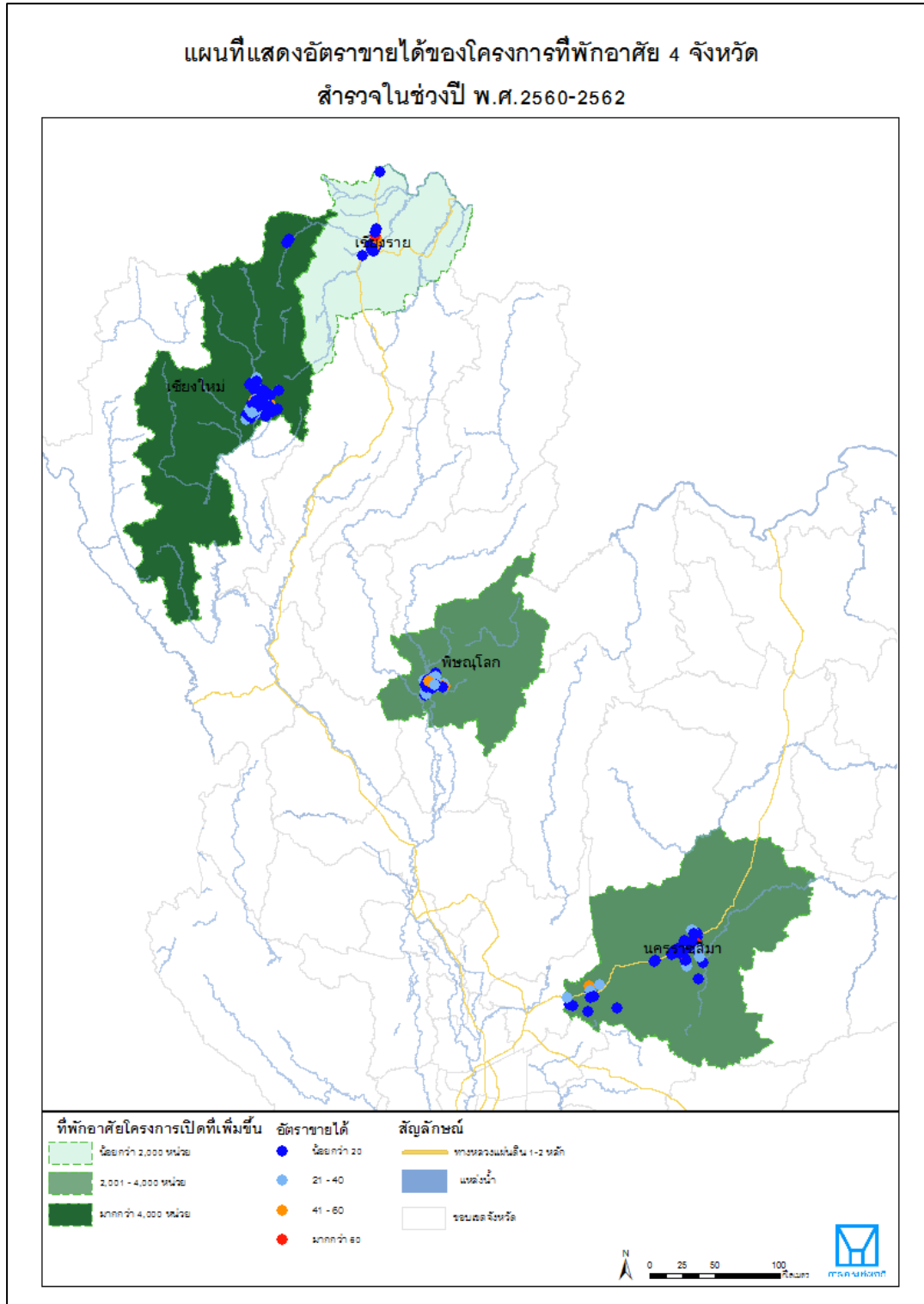
กราฟ Box Plot แสดงความสัมพันธ์ระหว่างประเภทที่พักอาศัยและอัตราขายได้

จากกราฟด้านบน เมื่อพิจารณาจากการจำแนกอัตราขายได้ตามประเภทที่อยู่อาศัย สามารถบ่งชี้ได้ว่า บ้านเดี่ยว เป็นที่อยู่อาศัยที่มีอัตราขายได้**สูงที่สุด** รองลงมาคือ บ้านแฝด ทาวน์เฮ้าส์ และอาคารชุด ตามลำดับ ในขณะที่ อาคารพาณิชย์มีอัตราขายได้**ต่ำที่สุด**

Scatter Plot แสดงความสัมพันธ์ระหว่างอัตราขายได้กับปีที่เปิดขาย

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างอัตราขายได้กับปีที่เปิดขายของโครงการเปิดใน 4 จังหวัด Scatter Plot ด้านบนแสดงการกระจายตัวของข้อมูลอัตราขายได้ เทียบกับปีที่เปิดขายโครงการ โดยจุดแต่ละจุดเป็นตัวแทนของหนึ่งโครงการ จะเห็นได้ว่าปีที่เปิดขายโครงการมีความสัมพันธ์ในรูปแบบ**แปรผัน**กับอัตราที่ขายได้ หมายถึงโครงการที่เปิดใหม่มากกว่า มีแนวโน้มที่จะ**ขายได้มากกว่า**โครงการที่เปิดมานานแล้ว โดยพบว่าโครงการที่เปิดในปี พ.ศ. 2562 มีอัตราขายได้**สูงที่สุด**

ภาพแสดงความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อมั่นและอัตราขายได้

จากการวิเคราะห์เปอร์เซ็นต์ความเชื่อมั่นอัตราขายได้ของที่อยู่อาศัยที่เป็นโครงการเปิดในปีสำรวจ 2560-2562 ด้วยวิธี *Optimized Hot Spot Analysis* เพื่อตรวจสอบบริเวณที่มีการกระจุกตัวหนาแน่นของที่อยู่อาศัยที่มีอัตราขายได้สูง พบว่ามีการกระจุกตัวของบริเวณที่มี**อัตราขายได้สูง** ในบริเวณที่อยู่อาศัยที่มีอัตราขายได้สูง ในอำเภอเมืองเชียงใหม่

เมื่อนำข้อมูลอัตราขายได้มาวิเคราะห์ในมิติด้านพฤติกรรมของผู้ซื้ออสังหาริมทรัพย์ใน 4 จังหวัด โดยใช้ปัจจัยด้านการคมนาคม (ถนนสายหลัก) และสถานที่สำคัญประเภทสถานศึกษา ร้านสะดวกซื้อ และห้างสรรพสินค้า โดยวิธีการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงพื้นที่ แบบ *Spatial Autocorrelation (Global Moran's i)* สรุปผลได้ว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อที่อยู่อาศัยมากที่สุดกรณีโครงการเปิดใน 4 จังหวัด คือการเข้าถึงได้จากสถานที่สำคัญ เช่น สถานศึกษา ร้านค้า และห้างสรรพสินค้า เป็นต้น

การวิเคราะห์ข้อมูลที่อยู่อาศัยโครงการเปิดภาคเอกชนใน 4 จังหวัด เมื่อนำมาวิเคราะห์ในเชิงพื้นที่ จะสามารถเห็นได้ชัดเจนถึงทิศทางการเติบโตของอสังหาริมทรัพย์ อุปสงค์ของผู้ซื้อ รวมถึงสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมในการตั้งโครงการและสามารถตอบโจทย์ผู้ซื้อในปัจจุบันได้ ทั้งนี้ ปัจจัยในการวิเคราะห์ดังกล่าวยังไม่รวมถึงพฤติกรรมเชิงลึกของผู้ซื้อ และปัจจัยในด้านอื่น ๆ ที่ไม่ได้กล่าวมาในบทวิเคราะห์นี้

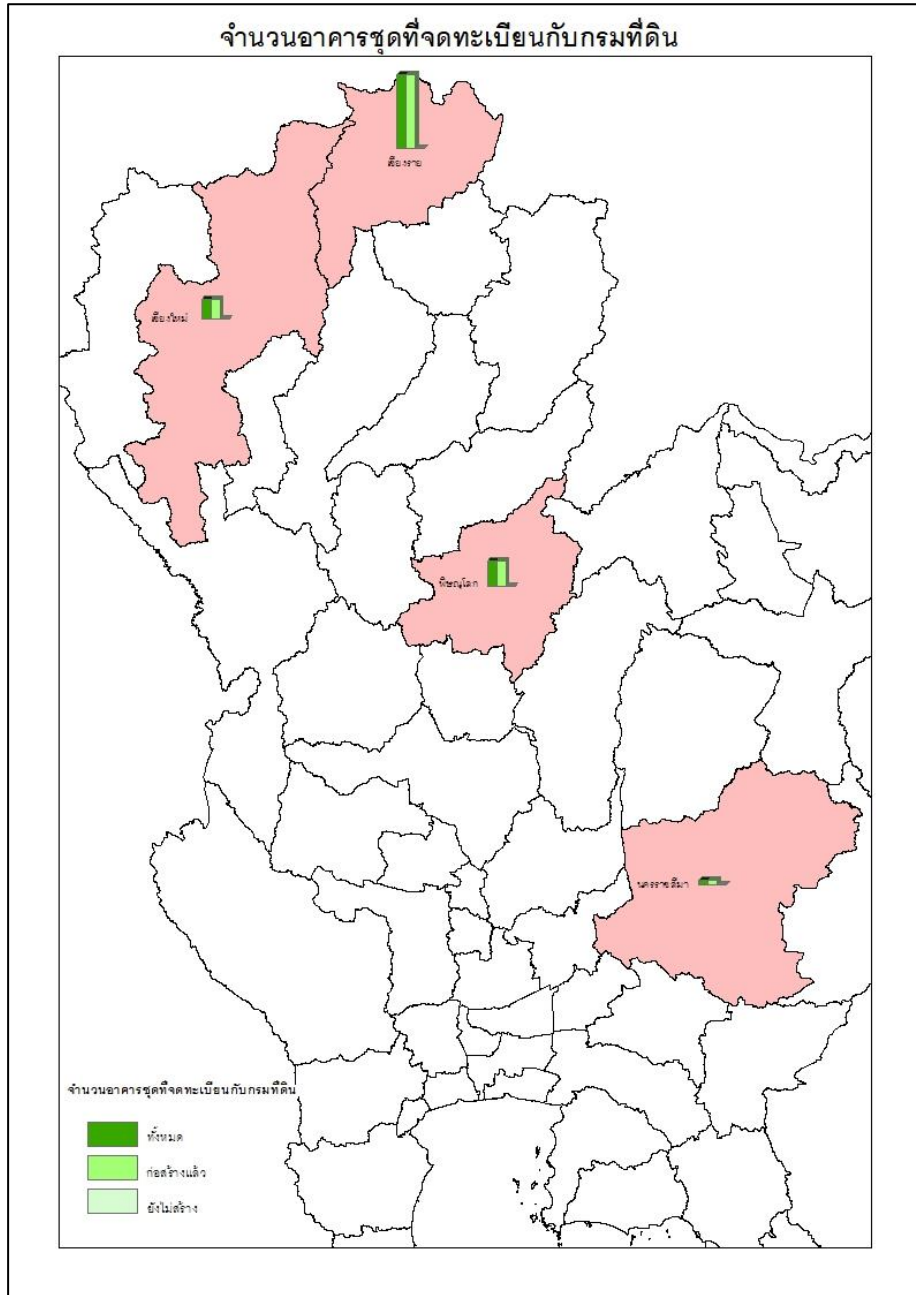

4. บทวิเคราะห์จำนวนที่อยู่อาศัยที่จดทะเบียนกับกรมที่ดิน

ลำดับ	ภาค/จังหวัด	จำนวนโครงการทั้งหมด	จำนวนอาคารชุด	จำนวนหมู่บ้านจัดสรร	จำนวนโครงการที่จดทะเบียนกับกรมที่ดิน				จำนวนโครงการที่สำรวจปี 2562			
					อาคารชุด		บ้านจัดสรร		อาคารชุด		บ้านจัดสรร	
					สร้าง	ไม่สร้าง	สร้าง	ไม่สร้าง	เปิดขาย	ไม่เปิดขาย	เปิดขาย	ไม่เปิดขาย
รวม		65	25	40	25	0	31	9	23	2	16	15
3	ภาคเหนือ	50	24	26	24	0	21	5	23	1	9	12
	เชียงใหม่	23	4	19	4	0	16	3	3	1	5	11
	เชียงราย	21	15	6	15	0	4	2	15	0	3	1
	พิษณุโลก	6	5	1	5	0	1	0	5	0	1	0
4	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	15	1	14	1	0	10	4	0	1	7	3
	นครราชสีมา	15	1	14	1	0	10	4	0	1	7	3

ตารางแสดงจำนวนโครงการที่อยู่อาศัยที่มีการจดทะเบียนกับกรมที่ดิน (ข้อมูลตั้งแต่เดือนมกราคมถึงกันยายน 2562)
เปรียบเทียบจำนวนโครงการที่สำรวจปี 2562

จากตารางแสดงจำนวนโครงการที่อยู่อาศัยที่มีการจดทะเบียนกับกรมที่ดิน พบว่าใน 4 จังหวัดนี้ โครงการที่มีการจดทะเบียนกับกรมที่ดินทั้งหมดจำนวน 65 โครงการ และได้ดำเนินการสร้างเพื่อเปิดขายทั้งหมดจำนวน 56 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 86 จากจำนวนโครงการที่ขอจดทะเบียนกับกรมที่ดินทั้งหมด

กราฟแสดงจำนวนอาคารชุดที่มีการจดทะเบียนกับกรมที่ดิน

จากกราฟแสดงจำนวนโครงการที่อยู่อาศัยที่มีการจดทะเบียนกับกรมที่ดิน พบว่าใน 4 จังหวัดนี้ โครงการประเภทอาคารชุดที่มีการจดทะเบียนกับกรมที่ดินทั้งหมดจำนวน 25 โครงการ และได้ดำเนินการสร้างเพื่อเปิดขายทั้งหมดจำนวน 25 โครงการ

อย่างไรก็ตามจังหวัดที่มีการจดทะเบียนก่อสร้างมากที่สุดคือ จังหวัดเชียงราย จำนวน 15 โครงการ และได้ดำเนินการก่อสร้างเพื่อเปิดขายจำนวน 15 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 100 จากจำนวนโครงการประเภทอาคารชุดที่ขอจดทะเบียนกับกรมที่ดินทั้งหมด ในขณะที่นครราชสีมา มีการจดทะเบียนกับกรมที่ดินน้อยที่สุด ซึ่งมีโครงการที่จดทะเบียน 1 โครงการ และได้ดำเนินการก่อสร้างเพื่อเปิดขายจำนวน 1 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 100 จากจำนวนโครงการประเภทอาคารชุดที่ขอจดทะเบียนกับกรมที่ดินทั้งหมด

เมื่อพิจารณาจำนวนโครงการหมู่บ้านจัดสรรที่ได้ดำเนินการสร้างเพื่อขาย พบว่าจังหวัดพิษณุโลกมีอัตราการก่อสร้างมากที่สุดเมื่อเทียบกับจำนวนโครงการที่มีการจดทะเบียน โดยคิดเป็นร้อยละ 100 จากจำนวนโครงการประเภทหมู่บ้านจัดสรรที่ขอจดทะเบียนกับกรมที่ดินทั้งหมด ในขณะที่จังหวัดเชียงรายมีอัตราการก่อสร้างต่ำที่สุดเมื่อเทียบกับจำนวนโครงการที่มีการจดทะเบียน โดยคิดเป็นร้อยละ 66 จากจำนวนโครงการประเภทหมู่บ้านจัดสรรที่ขอจดทะเบียนกับกรมที่ดินทั้งหมด

ภาคผนวก ก สรุปข้อมูลทั่วไป จังหวัดนครราชสีมา

1. ข้อมูลทั่วไป

1.1 คำขวัญประจำจังหวัด : เมืองหญิงกล้า ผ้าไหมดี หมี่โคราช ปราสาทหิน ดินด่านเกวียน

1.2 ตราประจำจังหวัด : รูปอนุสาวรีย์ท้าวสุรนารีหน้าประตูชุมพล

1.3 ต้นไม้ประจำจังหวัด : ต้นสาธ (Milletia leucantha)

1.4 ดอกไม้ประจำจังหวัด : ดอกสาธ

1.5 สัตว์น้ำประจำจังหวัด : ปลาบ้าหรือปลาวง (Leptobarbus hoevenii)

1.6 ประวัติโดยย่อ

จังหวัดนครราชสีมา เป็นเมืองโบราณเมืองหนึ่งในอาณาจักรไทย แต่เดิมตั้งอยู่ในท้องที่อำเภอสูงเนิน ห่างจากตัวเมืองปัจจุบัน ประมาณ 31 กิโลเมตร เรียกว่า “เมืองโคราฆะปุระ” หรือ โคราช กับ เมืองเสมา ซึ่งทั้ง 2 เมืองเคยเจริญรุ่งเรืองในสมัยขอม แต่ในปัจจุบันเป็นเมืองร้าง ตั้งอยู่ริมลำตะคอง

สมัยอยุธยา ในแผ่นดินสมเด็จพระนารายณ์มหาราช (พ.ศ.2199-2231) โปรดให้สร้างเมือง โดยเอาชื่อเมืองเสมากับเมืองโคราฆะปุระ มาผูกเป็นนามเมืองใหม่เรียกว่า “เมืองนครราชสีมา” แต่คนทั่วไป เรียกว่า “เมืองโคราช”

สมัยกรุงรัตนโกสินทร์ รัชกาลที่ 1 โปรดเกล้าฯ ให้ยกฐานะเป็นเมืองชั้นเอก ผู้สำเร็จราชการเมืองมียศ เป็นเจ้าพระยา เจ้าพระยานครราชสีมาคนแรกชื่อ ปัน ณ ราชสีมา และในรัชกาลนี้เมืองนครราชสีมา ได้นำช้างเผือก 2 เชือก ขึ้นน้อมเกล้าถวาย ต่อมาในปี พ.ศ.2369 ในสมัยรัชกาลที่ 3 เจ้าอนุวงศ์ ผู้ครอง เมืองเวียงจันทน์ก่อการกบฏ ยกกองทัพมาตีเมืองนครราชสีมา และกวาดต้อน พลเมืองไปเป็นเชลย คุณหญิงโม (ภรรยาปลัดเมืองนครราชสีมา{พระสุริยเดชวิเศษ ฤทธิพิศพิศวิชัย) ผู้รักษาเมือง แสร้งทำกลัวเกรงและ ประจบเอาใจทหารลาว เมื่อถูกกวาดต้อนมาถึงทุ่งสัมฤทธิ์ในเขตอำเภอพิมายก็หยุดพักกลางทางพอได้โอกาส คุณหญิงโมก็จัดกองทัพโจมตีกองทัพเวียงจันทน์แตกพ่ายไป วีรกรรมที่คุณหญิงโมได้ประกอบขึ้นนี้ รัชกาลที่ 3 จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ สถาปนา คุณหญิงโม ดำรงฐานันดรศักดิ์เป็น “ท้าวสุรนารี” ต่อมาในสมัย รัชกาลที่ 5 ได้โปรดเกล้าฯ ให้รวบรวมหัวเมืองในเขตที่ราบสูงให้นครราชสีมาเป็นที่ว่าการมณฑลลาวกลาง ในปี พ.ศ. 2434 (ร.ศ. 110)

1.7 สภาพทางภูมิศาสตร์

1) ภูมิอากาศ

ลักษณะอากาศทั่วไปของจังหวัดนครราชสีมาอยู่ภายใต้อิทธิพลของมรสุม 2 ชนิด คือ มรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ (เริ่มตั้งแต่ประมาณกลางเดือนตุลาคมถึงเดือนกุมภาพันธ์) มรสุมนี้มีแหล่งกำเนิดจากบริเวณความกดอากาศสูงในซีกโลกเหนือแถบประเทศมองโกเลียและจีนพัดพาเอามวลอากาศเย็นและแห้งจากแหล่งกำเนิดเข้ามาปกคลุมประเทศไทย ทำให้บริเวณจังหวัดนครราชสีมาประสบกับภาวะอากาศหนาวเย็นและแห้งแล้ง โดยทั่วไป ส่วนมรสุมอีกชนิดหนึ่งคือมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ (เริ่มตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคม) มรสุมนี้มีแหล่งกำเนิดจากบริเวณความกดอากาศสูงในซีกโลกใต้ บริเวณมหาสมุทรอินเดีย ซึ่งพัดออกจากศูนย์กลางเป็นลมตะวันออกเฉียงใต้และเปลี่ยนเป็นลมตะวันตกเฉียงใต้ เมื่อพัดข้ามเส้นศูนย์สูตรพัดพาเอามวลอากาศชื้นจากมหาสมุทรอินเดียมาสู่ประเทศไทย ทำให้บริเวณจังหวัดนครราชสีมามีเมฆมากและฝนตกชุกโดยทั่วไป

ฤดูกาลของจังหวัดนครราชสีมา เมื่อพิจารณาตามลักษณะลมฟ้าอากาศของประเทศไทยแบ่งออกได้เป็น 3 ฤดู ดังนี้

ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่กลางเดือนตุลาคมถึงเดือนกุมภาพันธ์ เมื่อมรสุม ตะวันออกเฉียงเหนือ ปกคลุมจังหวัดนครราชสีมาตั้งแต่กลางเดือนตุลาคม ในช่วงกลางเดือนตุลาคม นานราว 1-2 สัปดาห์ เป็นช่วงเปลี่ยนฤดูจากฤดูฝนเป็นฤดูหนาว อากาศแปรปรวน ไม่แน่นอน อาจเริ่มมีอากาศเย็นหรืออาจยังมีฝนฟ้าคะนอง ในบางปีฤดูหนาวอาจเริ่มต้นช้ากว่ากำหนดนี้ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความกดอากาศสูงจากประเทศจีนที่แผ่ลงมาปกคลุมประเทศไทยถ้าแผ่มาช้าฤดูหนาวจะเริ่มประมาณปลายเดือนตุลาคมเป็นต้นไป

ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนกุมภาพันธ์ถึงกลางเดือนพฤษภาคม ซึ่งเป็นช่วงเปลี่ยนจากมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือเป็นมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ และเป็นระยะที่ซีกโลกเหนือหันเข้าหาดวงอาทิตย์ โดยเฉพาะเดือนเมษายนบริเวณจังหวัดนครราชสีมา ดวงอาทิตย์อยู่ตรงศีรษะในเวลาเที่ยงวัน ทำให้ได้รับความร้อนจากดวงอาทิตย์เต็มที่ สภาวะอากาศจึงร้อนอบอ้าวทั่วไป ในฤดูนี้แม้ว่าโดยทั่วไปจะมีอากาศร้อนและแห้งแล้ง แต่บางครั้งอาจมีมวลอากาศเย็นจากประเทศจีนแผ่ลงมาปกคลุมถึงประเทศไทยตอนบน ทำให้เกิดการปะทะกันของมวลอากาศเย็นกับมวลอากาศร้อนที่ปกคลุมอยู่ก่อนแล้ว ซึ่งก่อให้เกิดพายุฝนฟ้าคะนองและลมกระโชกแรงหรืออาจมีลูกเห็บตกก่อให้เกิดความเสียหายได้ พายุฝนฟ้าคะนองที่เกิดขึ้นในฤดูนี้มักเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า “พายุฤดูร้อน”

ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคม เป็นช่วงที่ลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ซึ่งเป็นลมร้อนและชื้นจากมหาสมุทรอินเดีย พัดปกคลุมประเทศไทย และร่องความกดอากาศต่ำ(ร่องฝน) ที่พาดผ่านบริเวณภาคใต้ของประเทศไทยจะเลื่อนขึ้นมาพาดผ่านบริเวณประเทศไทยตอนบน ทำให้จังหวัดนครราชสีมา มีฝนตกชุกทั่วไป และประมาณปลายเดือนมิถุนายนร่องความกดอากาศต่ำ(ร่องฝน) จะพาดผ่านบริเวณประเทศจีนตอนใต้ ทำให้ฝนลดลงระยะหนึ่งและเรียกว่าเป็นช่วงฝนทิ้ง ซึ่งอาจนานประมาณ 1-2 สัปดาห์ หรือบางปีอาจเกิดขึ้นรุนแรงและมีฝนน้อยนานนับเดือน ในเดือนกรกฎาคมปกติจะมีร่องความกดอากาศ (ร่องฝน) จะเลื่อนกลับลงมาทางใต้พาดผ่านบริเวณจังหวัดนครราชสีมาอีกครั้งหนึ่ง ทำให้มีฝนตกชุกต่อเนื่องอีก จนกระทั่งมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือพัดเข้ามาปกคลุมประเทศไทยแทนที่มรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ประมาณกลางเดือนตุลาคม ประเทศไทยตอนบนจะเริ่มมีอากาศเย็นและฝนลดลง

2) ภูมิประเทศ

สภาพภูมิประเทศของจังหวัดมีทั้งที่เป็นภูเขาสูง ที่ราบลุ่ม พื้นที่ลูกคลื่นลอนตื้นและพื้นที่ลูกคลื่นลอนลึก ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น 4 บริเวณ คือ

1) บริเวณเทือกเขาและที่สูงทางตอนใต้ของจังหวัดมีความสูงจากระดับน้ำทะเล มากกว่า 250 เมตร อยู่ในบริเวณอำเภอปากช่อง อำเภอปักธงชัย อำเภอวังน้ำเขียว อำเภอครบุรีและอำเภอเสิงสาง เทือกเขานี้ เป็นต้นกำเนิดของแม่น้ำลำธารหลายสายที่ไหลไปทางตะวันออกของภาค ได้แก่ แม่น้ำมูล ลำตะของ ลำพระเพลิง และลำปลายมาศ พื้นที่ระหว่างเทือกเขาส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นลูกคลื่นลอนลึกและลูกคลื่นลอนตื้น ตอนล่างของหุบเขามีความลาดชันค่อนข้างมาก ทำให้มีการ สะล้างพังทลายของหน้าดินในบริเวณนี้ค่อนข้างสูง

2) บริเวณที่สูงทางตอนกลางของจังหวัดมีความสูงจากระดับน้ำทะเล 200 -250 เมตร อยู่ในเขต อำเภอด่านขุนทด อำเภอสีคิ้ว อำเภอเทพารักษ์ อำเภอพระทองคำ ตอนล่างของอำเภอโนนไทย อำเภอขามทะเลสอ อำเภอเมือง อำเภอสูงเนิน ตอนบนของอำเภอปักธงชัยและอำเภอครบุรี อำเภอโชคชัย อำเภอหนองบุญมาก อำเภอจักราช และอำเภอเสิงสาง ลักษณะพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นลูกคลื่นลอนตื้นยกเว้น บริเวณใกล้เชิงเขามีสลักษณะเป็นพื้นที่ลูกคลื่นลอนลึก พื้นที่บางส่วนเป็นที่ราบลุ่มริมฝั่งแม่น้ำไหลผ่านหลายสาย ได้แก่ ลำตะของ ลำพระเพลิง ลำตะคอง ลำน้ำมูล และลำจักราช

3) พื้นที่ลูกคลื่นทางตอนเหนือของจังหวัด มีความสูงจากระดับน้ำทะเลประมาณ 200 เมตร อยู่ในเขต อำเภอขามสะแกแสง ตอนบนของอำเภอโนนไทย อำเภอคง ทางทิศตะวันตกของอำเภอบัวใหญ่ อำเภอบ้านเหลื่อม อำเภอห้วยแถลง และอำเภอชุมพวง อำเภอลำทะเมนชัย มีลักษณะเป็นพื้นที่ลูกคลื่นลอนตื้นที่สูงสลับที่นา บางตอนเป็นพื้นที่ราบลุ่มบริเวณริมฝั่งแม่น้ำลำเชียงไกร และลำปลายมาศ

4) บริเวณที่ราบลุ่มทางตอนเหนือของจังหวัด มีความสูงจากระดับน้ำทะเลน้อยกว่า 200เมตร อยู่ในเขต อำเภอบัวใหญ่ อำเภอคง อำเภอโนนสูง อำเภอประทาย อำเภอพิมาย อำเภอสีดา อำเภอบัวลาย และอำเภอเมืองยาง มีลักษณะเป็นพื้นที่ลูกคลื่นลอนตื้น และมีที่ราบลุ่มบริเวณริมฝั่งแม่น้ำ

จังหวัดนครราชสีมา ตั้งอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ บนที่ราบสูงโคราช ละติจูด 15 องศาเหนือ ลองจิจูด 102 องศาตะวันออก สูงจากระดับน้ำทะเลปานกลาง 187 เมตร ตัวจังหวัดอยู่ห่างจากกรุงเทพมหานคร โดยทางรถยนต์ 255 กิโลเมตร และโดยทางรถไฟ 264 กิโลเมตร มีพื้นที่ 20,493.964 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 12,808,728 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 12.12 ของพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีอาณาเขตติดต่อกับ จังหวัดใกล้เคียง ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	จังหวัดชัยภูมิ และจังหวัดขอนแก่น
ทิศใต้	ติดต่อกับ	จังหวัดปราจีนบุรี จังหวัดนครนายก และจังหวัดสระแก้ว
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	จังหวัดบุรีรัมย์ และจังหวัดขอนแก่น
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	จังหวัดสระบุรี จังหวัดลพบุรี

แหล่งที่มา : <http://www.nakhonratchasima.go.th/>

สรุปข้อมูลทั่วไป จังหวัดเชียงใหม่

1. ข้อมูลทั่วไป

1.1 คำขวัญประจำจังหวัด : ดอยสุเทพเป็นศรี ประเพณีเป็นสง่า บุปผชาติล้วนงามตา นามล้ำค่านครพิงค์

1.2 ตราประจำจังหวัด : รูปช้างเผือกในเรือนแก้ว

1.3 ต้นไม้ประจำจังหวัด : ต้นทองกวาว (Butea monosperma)

1.4 ดอกไม้ประจำจังหวัด : ดอกทองกวาว

1.5 สัตว์น้ำประจำจังหวัด : ปลากระทิงหรือปลาเพี้ย (Labeo chrysophekadion)

1.6 ประวัติโดยย่อ

เมืองเชียงใหม่ มีชื่อที่ปรากฏในตำนานว่า “นพบุรีศรีนครพิงค์เชียงใหม่” เป็นราชธานีของอาณาจักรล้านนาไทยมาตั้งแต่พญามังรายได้ทรงสร้างขึ้น เมื่อ พ.ศ.1839 และเมืองเชียงใหม่ได้มีวิวัฒนาการสืบเนื่องกันมาในประวัติศาสตร์ตลอดมา เชียงใหม่มีฐานะเป็นนครหลวงอิสระ ปกครองโดยกษัตริย์ราชวงศ์มังราย ประมาณ 261 ปี (ระหว่าง พ.ศ.1839-2100) ในปี พ.ศ.2101 เชียงใหม่ได้เสียเอกราชให้แก่กษัตริย์พม่าซึ่งบุเรงนอง และได้ตกอยู่ภายใต้การปกครองของพม่านานร่วมสองร้อยปี จนถึงสมัยสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช และพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ได้ทรงช่วยเหลือล้านนาไทยภายใต้การนำของพระยาภาววิไล และพระยาจำบ้านในการทำสงครามขับไล่พม่าออกไปจากเชียงใหม่ และเมืองเชียงแสน ได้สำเร็จ พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช สถาปนาพระยาภาววิไลเป็นเจ้าเมืองเชียงใหม่ ในฐานะเมืองประเทศราชของไทย และมีเชื้อสายของพระยาภาววิไล ซึ่งเรียกว่าตระกูลเจ้าเจ็ดตน ปกครองเมืองเชียงใหม่ เมืองลำพูน และเมืองลำปางสืบต่อมา จนกระทั่งในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้โปรดให้ปฏิรูปการปกครอง หัวเมืองประเทศราช ได้ยกเลิกการมีเมืองประเทศราชในภาคเหนือ จัดตั้งการปกครองแบบมณฑลเทศาภิบาล เรียกว่า มณฑลพายัพ และเมื่อปี พ.ศ.2476 พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวได้ปรับปรุงการปกครองเป็นแบบจังหวัด เชียงใหม่จึงมีฐานะเป็นจังหวัดจนถึงปัจจุบัน ทั้งนี้ ในการประชุมคณะรัฐมนตรี ครั้งที่ 18/2554 เมื่อวันที่ 3 พฤษภาคม 2554 คณะรัฐมนตรี ได้มีมติให้ความเห็นชอบให้จังหวัดเชียงใหม่เป็น “นครที่เป็นที่สุดแห่งความสง่างามทางวัฒนธรรม” (Chiang Mai : The Moste Splendid City of Culture) และในปี พ.ศ.2559 จะถือเป็นปีครบรอบการสถาปนาเมืองเชียงใหม่ อายุครบ 720 ปี

1.7 สภาพทางภูมิศาสตร์

1) ภูมิอากาศ

เชียงใหม่เป็นจังหวัดที่มีสภาพอากาศค่อนข้างเย็นเกือบตลอดทั้งปี มีอุณหภูมิเฉลี่ยทั้งปี 25.4 องศาเซลเซียส โดยมีค่าอุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย 31.8 องศาเซลเซียส อุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ย 20.1 องศาเซลเซียส มีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย 1,100-1,200 มิลลิเมตร สภาพภูมิอากาศจังหวัดเชียงใหม่ อยู่ภายใต้อิทธิพลมรสุม 2 ชนิด คือ ลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ แบ่งภูมิอากาศออกได้เป็น 3 ฤดู ได้แก่

ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคม จนถึง เดือนตุลาคม

ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน จนถึง กลางเดือนกุมภาพันธ์

ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ จนถึง กลางเดือนพฤษภาคม

2) ภูมิประเทศ

พื้นที่โดยทั่วไปของจังหวัดเชียงใหม่ มีสภาพพื้นที่เป็นภูเขา และป่าละเมาะ มีที่ราบอยู่ตอนกลางตามสองฟากฝั่งแม่น้ำปิง มีภูเขาสูงที่สุดในประเทศไทย คือ “ดอยอินทนนท์” มีความสูงจากระดับน้ำทะเลปานกลางประมาณ 2,565 เมตร นอกจากนี้ยังมีดอยอื่น ๆ ที่มีความสูงรองลงมาอีกหลายแห่ง เช่น ดอยผ้าห่มปก (ความสูงจากระดับน้ำทะเลปานกลาง 2,285 เมตร) ดอยหลวงเชียงดาว (ความสูงจากระดับน้ำทะเลปานกลาง 2,170 เมตร) ดอยสุเทพ (ความสูงจากระดับน้ำทะเลปานกลาง 1,601 เมตร) สภาพพื้นที่ แบ่งออกเป็น 5 ลักษณะ คือ พื้นที่ภูเขา ส่วนใหญ่อยู่ทางทิศเหนือ และทิศตะวันตกของจังหวัด คิดเป็นพื้นที่ประมาณ 80% ของพื้นที่จังหวัด เป็นพื้นที่ป่าต้นน้ำลำธาร ไม่เหมาะต่อการเพาะปลูก พื้นที่ราบลุ่มน้ำ และที่ราบเชิงเขากระจายอยู่ทั่วไป ระหว่างหุบเขาทอดตัวในแนวเหนือ-ใต้ ได้แก่ ที่ราบลุ่มน้ำปิง ลุ่มน้ำฝาง และลุ่มน้ำแม่งัด เป็นพื้นที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์เหมาะสมต่อการเกษตร

ทิศเหนือ มีดอยฝิ่ป่นน้ำของดอยคำ ดอยปกกลา ดอยหลักแตง ดอกถั่วป่อง ดอยถั่วย ดอยผาวอก และดอยอ่างขาง อันเป็นส่วนหนึ่งของทิวเขาแดนลาว เป็นเส้นกั้นอาณาเขต

ทิศใต้ ติดต่อกับอำเภอสามเงา อำเภอแม่ระมาด และอำเภอท่าสองยาง (จังหวัดตาก) มีร่องน้ำแม่ตื่น และดอยฝิ่ป่นน้ำ ดอยเรียม ดอยหลวง เป็นเส้นกั้นอาณาเขต

ทิศตะวันออก ติดต่อกับอำเภอแม่ฟ้าหลวง อำเภอเมืองเชียงราย อำเภอแม่สรวย อำเภอเวียงป่าเป้า (จังหวัดเชียงราย) อำเภอเมืองปาน อำเภอเมืองลำปาง (จังหวัดลำปาง) อำเภอบ้านธิ อำเภอเมืองลำพูน อำเภอป่าซาง อำเภอเวียงหนองล่อง อำเภอบ้านโฮ้ง และอำเภอลี้ (จังหวัดลำพูน) ส่วนที่ติดจังหวัดเชียงราย และลำปาง มีร่องน้ำลี้กของแม่น้ำกก สันป่นน้ำดอยขาง ดอยหลุมข้าว ดอยแม่วุ้นน้อย ดอยวังผา และดอยแม่โตเป็นเส้นกั้นอาณาเขต ส่วนที่ติดจังหวัดลำพูน มีดอยขุนห้วยหละ ดอยข้างสูง และร่องน้ำแม่ปิงเป็นเส้นกั้นอาณาเขต

ทิศตะวันตก ติดต่อกับอำเภอปาย อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน อำเภอขุนยวม อำเภอแม่ลาน้อย อำเภอแม่สะเรียง และอำเภอสบเมย (จังหวัดแม่ฮ่องสอน) มีดอยฝิ่ป่นน้ำ ดอยกิวแดง ดอยแปรเมือง ดอยแม่ยะ ดอยอังกะตุ ดอยแม่สุรินทร์ ดอยขุนยวม ดอยหลวง และร่องแม่ริต แม่ฮอย และดอยฝิ่ป่นน้ำ ดอยขุนแม่ตื่น เป็นเส้นกั้นอาณาเขต

แหล่งที่มา : <http://www.chiangmai.go.th/>

สรุปข้อมูลทั่วไป จังหวัดเชียงราย

1. ข้อมูลทั่วไป

- 1.1 คำขวัญประจำจังหวัด : เหนือสุดในสยาม ชายแดนสามแผ่นดิน ถิ่นวัฒนธรรมล้านนา ล้ำค่าพระธาตุดอยตุง
- 1.2 ตราประจำจังหวัด : รูปช้างสีขาวได้เมฆ

- 1.3 ต้นไม้ประจำจังหวัด : กาสะลองคำ (Radermachera ignea (Kurz) Steenis)
- 1.4 ดอกไม้ประจำจังหวัด : ดอกพวงแสด (Pyrostegia Venusta (ker) Miers)
- 1.5 สัตว์น้ำประจำจังหวัด : -
- 1.6 ประวัติโดยย่อ

เชียงราย เป็นจังหวัดที่ตั้งอยู่ในภาคเหนือของประเทศไทย เป็นที่ตั้งของเมืองที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ตั้งแต่ยุคก่อตั้งอาณาจักรล้านนา เช่น เมืองเชียงแสน เมืองเชียงราย เมืองเชียงของ เมืองเทิงหรือเมืองเทิง เชียงรายเดิมก่อน "ยุคเก็บผักใส่ซ้า เก็บข้าใส่เมือง" สมัยพระเจ้ากาวิละ ชนชาติที่เป็นต้นกำเนิดของคนเชียงรายดั้งเดิม (อาจรวมถึงคนในภาคเหนือทั้งหมด) ก่อนมีแคว้นโยนกซึ่งเป็นรัฐของชาวไทยวน หรือที่เรียกว่าคนเมือง กลุ่มชาติพันธุ์ไท-กะไดหรือผู้พูดตระกูลภาษาไท-กะได ก็คือชนชาติจีนแถบมณฑลยูนนานที่อพยพมาตั้งรกรากนั่นเอง ได้แตกเป็นกลุ่มหลายกลุ่มชนเผ่า จึงไม่แปลกที่คนเมืองจะมีพื้นฐานรากเหง้าเป็นคนจีนยูนนาน ปัจจุบันจังหวัดเชียงรายแบ่งการปกครองออกเป็น 18 อำเภอ มีแม่น้ำกก แม่น้ำอิง และแม่น้ำโขง เป็นแม่น้ำสายสำคัญ ทำเลที่ตั้งของจังหวัดเชียงรายอยู่บริเวณรอยต่อระหว่าง 3 ประเทศ คือ ประเทศไทย ประเทศลาว และประเทศพม่า หรือรู้จักกันในนามของดินแดนสามเหลี่ยมทองคำ ซึ่งอดีตเป็นแหล่งผลิตฝิ่นที่สำคัญของโลก ปัจจุบัน จังหวัดเชียงรายได้รับความสนใจในฐานะประตูสู่พม่า ลาว และจีนตอนใต้ ผ่านทางหลวงเอเชียสาย 2 และทางหลวงเอเชียสาย 3

เมืองเชียงรายมีประวัติศาสตร์อันยาวนาน เป็นที่ตั้งของหิรัญนครเงินยางเชียงแสน ซึ่งเป็นนครหลวงก่อนการกำเนิดอาณาจักรล้านนา มี "คำเมือง" เป็นภาษาท้องถิ่น มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวทั้งด้านศิลปะ ประเพณี วัฒนธรรมที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ในรูปแบบล้านนา ไทใหญ่ ไทเขิน และไทลื้อจากสิบสองปันนา ผสมผสานกัน

จากการศึกษาด้านตำนานพื้นเมืองต่าง ๆ นักวิชาการท้องถิ่นของเชียงรายนกล่าวว่าเรื่องราวเกี่ยวกับเรื่องการตั้งอาณาจักรต่าง ๆ ที่เป็นดินแดนของจังหวัดเชียงรายในปัจจุบันนั้นได้ปรากฏในพงศาวดารเหนือ เป็นหนังสือคัมภีร์ใบลาน ตัวหนังสืออักษรธรรมล้านนา ตำนานเมืองโยนกนครไชยบุรีศรีช้างแสน บางแห่งเรียกว่าตำนานโยนกนครราชธานี ไชยบุรีศรีช้างแสน เช่น ตำนานสิงหนวัติ เป็นต้น แต่ละเล่มเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับเมือง

โยนกทั้งสิ้น จึงถูกเรียกอีกชื่อหนึ่งว่าพงสาวดารโยนก อีกประการหนึ่งจะเกี่ยวพันกับอาณาจักรโบราณต่าง ๆ อันเป็นที่ตั้งของจังหวัดเชียงรายในปัจจุบัน

ตามแนวความคิดเกี่ยวกับถิ่นกำเนิดของชนชาติไทยในหลายความคิด ได้มีความเชื่อว่า ถิ่นกำเนิดของชนชาติไทยนั้นน่าจะอยู่ทางประเทศจีนมาก่อน ในยุคที่ชนชาติไทยเรากำลังหนีจีนมาตั้งนครหลวงอยู่ที่แคว้นเมาและหนองแสนนั้น ถิ่นที่เป็นที่ตั้งของจังหวัดเชียงรายนี้นี้เป็นที่อยู่ของชาวป่าชาวเขาพวกหนึ่งเรียกว่า “ลัวะ” (หรือลัวะหรือละว้า) และชาวป่าพวกอื่นอาศัยอยู่

ครั้งนั้น ราว พ.ศ. 50 ไทยเผ่าหนึ่งเรียกว่า อ้ายลาว ตั้งอาณาจักรอยู่ที่นครป่า ถูกจีนรุกรานหนักเข้า จึงอพยพมาตั้งอยู่บริเวณเมืองเล็ม เชียงรุ่ง เชียงลาว ริมแม่น้ำสาย ตั้งราชวงศ์ขึ้นปกครองสืบต่อกันมาจนถึงสมัย ลวจักราช จึงได้ลงมาตั้งเมืองที่ตำบลยางเสี้ยวใกล้ดอยตุง เรียกว่า เชียงลาว

ราวพุทธศตวรรษที่ 5 มีพวกไทยถอยร่นจากจีนตอนใต้ มาสมทบไทยที่เมืองเชียงลาวมากขึ้นทุกที จึงได้ขยายเมืองให้กว้างขวางขึ้นอีก เรียกว่า แคว้นยวนชาง หรือยวนเชียง มีอาณาเขตแผ่ไปถึงหลายเมือง เช่น เวียงกาหลง (อำเภอเวียงป่าเป้าในปัจจุบันนี้) เวียงฮ่อ ดงเวียง เวียงวัง แจ้ห่ม เชียงแสน ทั้งนี้ภายหลัง พ.ศ. 590 เป็นต้นมา

ต่อมาราวพุทธศตวรรษที่ 11 ขอมมีอำนาจถึงอาณาจักรโครตบูรณ จึงยกเข้ามาตีแคว้นยวนเชียง ขับไล่ชาวไทย แล้วตั้งเมืองขึ้นที่เชียงแสน เรียกว่า สุวรรณโคมค้ำ บริเวณที่เคยเป็นเมืองเชียงลาว ใกล้ฝั่งน้ำโขง และได้สร้างเมือง อุมงคเสลา ที่เมืองฝาง ต้นลำน้ำกก อาณาเขตสุวรรณโคมค้ำของขอมครั้งนั้น ทิศเหนือจดถึงเมืองหนองแสน ทิศใต้จดฝายนาค (ลีผี) ตะวันออกถึงแม่น้ำแตก (แม่น้ำแท้) ทิศตะวันตกถึงแม่น้ำตู แต่ขอมปกครองไทยอย่างป่าเถื่อนและทารุณจนไทยเราอพยพจากเมืองสุวรรณโคมค้ำกระจัดกระจายไปอีก ขอมจึงย้ายไปตั้งเมืองอุมงคเสลา (เมืองฝางในปัจจุบัน) ทิ้งให้เมืองสุวรรณโคมค้ำร้างไว้

เจ้าสิงหนวัติกุมาร ไอรสพระเจ้าเทวกาล กษัตริย์เมืองหนองแสน เป็นชั้นหลานปู่ของขุนบรม ได้อพยพคนไทยประมาณแสนครัวจากหนองแสน (ตาลีฟู) ลงมาสร้างเมืองขึ้นใหม่อีกให้มั่นคงถาวรยิ่งขึ้น แล้วขนานนามว่าเมืองนาคพันธุสิงหนวัตินคร ภายหลังเรียกสั้น ๆ ว่า นาคนคร, นาคบุรี, โยนกนคร และโยนกนครหลวง เป็นต้น (คือเมืองเชียงแสนในปัจจุบัน)

พระเจ้าสิงหนวัติครองราชย์สมบัติในโยนกนครหลวงได้ 52 ปี สวรรคตเมื่อ พ.ศ. 1367 มีกษัตริย์ปกครองสืบต่อกันมาอีกหลายองค์ องค์ที่สำคัญ ๆ เช่น รัชกาลที่ 3 พระเจ้าอชุตราช ผู้สร้างมหาสถูปดอยตุง ปุชนียสถานที่สำคัญแห่งหนึ่งของเชียงรายและล้านนาไทย รัชกาลที่ 4 พระเจ้ามังรายนราช (ไอรสพระเจ้าอชุตราช) พระองค์มีไอรส 2 พระองค์ องค์ใหญ่มีพระนามว่า พระองค์เชียง องค์เล็กมีพระนามว่า ไชยনারายณ์ รัชกาลที่ 5 พระองค์เชียง (ราชโอรสพระเจ้ามังรายนราช ครองเมืองโยนกนครหลวงต่อมา)

ส่วนไอรสองค์ที่ 2 ของพระเจ้ามังรายนราช มีพระนามว่า พระองค์ไชยনারายณ์ ซึ่งเป็นพระองค์น้อง ได้ไปสร้างเมืองใหม่ที่ตำบลดอนมูล ริมแม่น้ำลาว (น้ำกาหลง) เรียกว่าเมืองไชยনারายณ์

พระองค์ไชยনারายณ์ ได้ครองเมืองไชยনারายณ์ และมีกษัตริย์สืบสันตติวงศ์ต่อมาอีกหลายพระองค์ จนถึงองค์ที่ 27 มีพระนามว่า พระองค์พังคราช ชาติไทยได้อ่อนกำลังลง ขอมซึ่งตั้งมั่นอยู่ที่เมืองอุมงคเสลา ได้ยกทัพเข้าตีเมืองโยนกนาคนคร พระองค์พังคราชหนีไปอยู่เวียงสีทวง แต่นั้นมาไทยก็เป็นเมืองขึ้นของขอมเรื่อยมา ใน พ.ศ. 1461 พระมเหสีก็ได้ประสูติพระโอรส มีพระนามว่า เจ้าทุกขิตกุมาร และต่อมา พ.ศ. 1436 พระมเหสีก็ประสูติเจ้าพรหม กุมารอีกพระองค์หนึ่ง

ครั้งเจ้าพรหมกุมารมีพระชนมายุ 17 พรรษา ทรงแก้ลักล้าในการรบพุ่ง อย่างยิ่ง ได้ขับไล่ขอมจนสำเร็จ เมื่อ พ.ศ. 1479 แล้วเชิญพระราชบิดาไปครองเมืองโยนกนาคนครต่อไป เจ้าพรหมกุมารตีได้เมืองอุมงคเสลาซึ่งมีอำนาจรวม 500 ปีแตก ขับไล่ขอมจนถึงเมืองทริภุญไชย และเมืองกำแพงเพชรจนหมดสิ้นเชื้อชาติขอมในอาณาจักรโยนก พระองค์สร้างเมืองอุมงคเสลาขึ้นใหม่ ขนานนามว่า เมืองไชยปราการ ในปี พ.ศ. 1479 นั้นเอง อนึ่ง เมืองโยนกนาคนครก็เปลี่ยนนามใหม่ว่า เวียงไชยบุรี เพื่อระลึกถึงชัยชนะของพระองค์

พระเจ้าพรหมนครครองเมืองไชยปราการต่อมา เสด็จสวรรคต พ.ศ. 1582 ก็ได้เสียเมืองให้แก่ขุนเสื่อขวัญฟ้า (บางฉบับก็ว่าพระยาสุธรรมวดี) แม้กษัตริย์ที่เมืองนครไชยบุรีและนครไชยনারายณ์จะยกทัพมาช่วยก็สู้เข้าศึกไม่ได้ พระเจ้าไชยศิริจึงรับสั่งให้เผาเมือง แล้วอพยพผู้คนพลเมืองหนีมาทางใต้ ไปตั้งอยู่ที่เมืองอุทองเพื่อตั้งตัวต่อไป

ยังมีกษัตริย์ไทยอีกพระองค์หนึ่ง พระนามว่า ลาวจก หรือลาวจง ปฐมกษัตริย์ในราชวงศ์จักราช (คำว่าลาว เป็นชื่อราชวงศ์ ไม่ใช่ลัวะหรือละว้าซึ่งเป็นชื่อชาวป่าชาวเขา) ซึ่งครองเมืองเชียงลาว (แคว้นจก) ได้ขยายอำนาจมาจนถึงเมืองเงินยาง จนรวบรวมบ้านเมืองเป็นปึกแผ่นแล้วได้ขนานนามเมืองว่า ทิรัญนครเงินยาง และมีกษัตริย์ปกครองสืบต่อกันมาอีกหลายพระองค์ที่ได้กล่าวมานี้ เป็นสังเขปประวัติความเป็นมาก่อนสร้างเมืองเชียงราย นับเป็นประวัติความเป็นมาของชาติไทยในดินแดนภาคเหนือ อันมีนครโยนกเป็นราชธานีตามการศึกษาจากตำนานพื้นเมือง

จากหลักฐานทางประวัติศาสตร์ของบางยุคบางสมัยในดินแดนเหล่านี้ บางครั้งก็มีความคลาดเคลื่อนกันไป ทั้งทางด้านสถานที่ หรือด้านของเวลา จึงยากที่จะชี้ชัดลงไปอย่างชัดเจนว่าหลักฐานใดถูกต้อง สำหรับอาณาจักรโบราณและเมืองต่าง ๆ อันเป็นที่ตั้ง ของจังหวัดเชียงรายในปัจจุบัน ที่ปรากฏในตำนานหรือพงศาวดาร และหลักฐานทางประวัติศาสตร์นั้น พอจะแบ่งออกเป็นยุคต่าง ๆ ดังนี้

ยุคอาณาจักรโยนกไชยบุรีศรีช้างแสน

ยุคทิรัญนครเงินยาง

ยุคเชียงราย (มังราย)

ยุคพันธุ์มดรีตันอาณาจักร

ยุคอาณาจักรโยนกไชยบุรีศรีช้างแสน

เรื่องราวของอาณาจักรโยนกไชยบุรีศรีช้างแสน (ช้างเผือกก็เรียก) ที่มีศูนย์กลางอยู่ที่เมืองโยนกนครราชธานีศรีช้างแสน หรือเมืองนาคพันธุสิงหนวัตินครนั้น เป็นเรื่องราวที่ปรากฏอยู่ในพงศาวดารโยนก ได้กล่าวถึงมหากษัตริย์องค์หนึ่ง ชื่อว่า เทวกาละ ครองราชย์สมบัติเป็นใหญ่แก่ไทยทั้งหลายในเมืองนครไทยเทศ อันมีเมืองราชคฤหะ (ราชคฤห์) เป็นนครหลวงมหากษัตริย์พระองค์นั้น มีราชโอรส 30 พระองค์ ราชธิดา 30 พระองค์ รวมทั้งหมด 60 พระองค์ ราชโอรสองค์แรกมีพระนามว่า พิมพิสารราชกุมาร องค์ที่สองมีพระนามว่า สิงหนวัติกุมาร (บางตำราเป็นสิงหนติกุมาร และเพี้ยนไปเป็น สิหนติกุมาร หรือศรีหนติกุมาร ก็มี) ด้วยเหตุว่ามีลักษณะและกำลังดุจราชสีห์นั่นเอง

เมื่อนั้น มหากษัตริย์ผู้เป็นพ่อได้แบ่งราชสมบัติให้แก่ราชโอรสและธิดาทั้ง 60 พระองค์แล้วได้แต่งตั้งให้เจ้าพิมพิสาร โอรสองค์แรกเป็นอุปราชา และให้อภิเษกสมรสกับพระราชธิดาผู้หนึ่งให้อยู่ในเมืองราชคฤห์นครหลวง ส่วนโอรสและราชธิดา 29 คนนั้น ให้จับคู่กันแล้วแยกย้ายออกไปตั้งบ้านเมืองอยู่ตามที่ต่าง ๆ

ส่วนเจ้าสิงหนวัติกุมารโอรสที่สองกับน้องหญิงผู้หนึ่งได้แบ่งเอาราชสมบัติพร้อมไพร่พลแสนหนึ่ง แล้วก็เสด็จออกจากเมือง ราชคฤห์นครหลวง ข้ามแม่น้ำสระพุมุงหน้าไปทางทิศภาคเหนือออกจากเมืองราชคฤห์ได้ 4 เดือน “พอถึงเดือน 5 ออก 11 ค่ำ วันศุกร์ ก็จึงได้ไปถึงประเทศที่หนึ่งมีสัณฐานราบเปียงเรียงงาม มีแม่น้ำใหญ่น้ำฮาม น้ำน้อยมากนัก ก็บ่พอไกลชนบท (แม่น้ำโขง) เท่าใดนัก แลมีน้ำห้วยน้อยอันจักสร้างไร่นาดีนัก แลเป็นแวงแคว้นเมืองสุวรรณโคมค้ำเก่าอันร้างไปแล้วนั้น ในกาลนั้น มีแต่พวกลัวะ มิสะขุ คือชาวป่าชาวดอยทั้งหลาย ยังอยู่ในซอกห้วยราวเขาภูดอยไค้จู้ที่แลแล้ว และมีขุนหลวงผู้หนึ่ง นามว่า ปู่เจ้าลาวจก เป็นใหญ่แก่มิสะขุทั้งหลาย ก็ยังอยู่ดอยดินแดงอันมีहनประจิมทิศประเทศนั้น และยามนั้นสิงหนวัติกุมารก็มารอดถึงที่หนึ่ง หมดไสกว้างขวางนัก บ่ไกลแม่น้ำใหญ่ แม่น้ำฮาม แม่น้ำน้อยมากแล แลห่างจากแม่น้ำ ชนที่นั้น 7,000 วา แลเมืองสุวรรณโคมค้ำเก่า นั้น อยู่เบื้องฝ่ายแม่น้ำชนที่กำหนานั้นแล”

ในตำนานนั้นได้กล่าวอีกว่า “เมื่อนั้น ท่านก็ให้แบ่งปางจอดยั้งเยาอชัยอยู่ที่นั้น รอดเดือนสี่ ขึ้นหนึ่งค่ำ วันศุกร์ มหาศักราชขึ้นใหม่แถมตัวหนึ่งเป็น 18 ตัวปีล่วงเป้า วันนั้นยังมีพญานาคตัวหนึ่ง มีชื่อว่า “พันธุนคราช” ก็มาเนรมิตตนเป็น พราหมณ์ผู้หนึ่ง แล้วเข้ามาสู่ที่แห่งเจ้าสิงหนวัติกุมาร แล้วกล่าวว่า “ดูกร เจ้ากุมารท่านนี้ เป็นลูกท้าวพระยามหากษัตริย์ หรือว่าเป็นลูกเศรษฐีหรือคหบดี กระฎุมพี แลว่าพ่อค้า อันจา ลูกบ้านใดเมืองใดมานั้น จาแลเจ้ากุมารเห็นว่ามีประโยชน์อันใดจา จึงมายังพักยังสถานที่นี้ ว่าอัน ว่าดังนี้ เมื่อนั้นเจ้าสิงหนวัติกุมาร กล่าว ว่าดูกรท่านพราหมณ์ เรานี้หากเป็นลูกกษัตริย์ตนหนึ่ง ชื่อว่าเทวกาละ ผู้เป็นเจ้าแผ่นดินเมืองราชคฤห์นครหลวงพุ้นแล เรามานี้เพื่อจักแสวงหาที่ควรสร้างบ้านตั้งเมืองอยู่แล ว่าอัน เมื่อนั้นนาคพราหมณ์ก็ว่า ดีแท้แล ท่าน จูงมาตั้งที่นี่ให้เป็นบ้านเมืองอยู่เทอะ จักจุมิจำเรียดิ จักบริบูรณ์ด้วยข้าวของราชสมบัติประการหนึ่ง ข้าศึกศัตรูทั้งหลาย เป็นต้นว่าศึกมหานครเมืองใหญ่ทั้งหลายจักมารบก็เป็นอันยาก เหตุว่าแม่น้ำใหญ่ สะเกาเลากาจักมาก็ไม่ถึง แต่ว่าขอให้มีสัจจะรักษายังข้าคนและสัตว์ทั้งหลายแต่เทอะ”

เมื่อนั้น เจ้าสิงหนวัติกุมารจึงกล่าวว่า “ดูกร ท่านพราหมณ์ ท่านนี้อยู่ที่ใด อยู่บ้านเมืองใด และมีชื่อว่า “ดังฤา” นาคพราหมณ์ก็กล่าวว่า “ข้านี้มีชื่อว่าพันธุพราหมณ์ อยู่รักษาประเทศที่นี้มาตั้งแต่ตระกูลเค้ามารแล ท่านจงใช้สัสปุริสสะแห่งท่านไปตามดูที่อยู่แห่งข้าเทอะ ว่าอัน” แล้วก็กล่าวอำลาเจ้าสิงหนวัติกุมารออกไปแล เจ้าสิงหนวัติกุมารจึงใช้ให้บ่าวแห่งท่านตามไปดู 7 คน ไปทางหนหรดี โกลประมาณ 1,000 วา แล้วก็ลวดหายไปเสียแล เมื่อนั้นบ่าวทั้ง 7 คน จึงกลับคืนมาบอกแก่เจ้าแห่งเขา ตามดังที่ได้เห็นมานั้นทุกประการแล เจ้าสิงหนวัติกุมารได้ยินคำดังนั้นก็สั่นใจอยู่แล ส่วนว่านาคพราหมณ์ผู้นั้นก็เอาเพศเป็นพญานาคดั่งเก่าแล้วก็ทวนบุนไปให้เป็นเขตคูเวียง กว้าง 3,000 วา รอดชุกน้ำ แล้วก็หนีไปสู่วังที่อยู่แห่งตนในกลางคินนั้นแล ครั้นรุ่งแจ้งแล้ว เจ้าสิงหนวัติกุมารเห็นเป็นประการฉนั้นแล้ว ก็มีใจชื่นขมยิ่งนัก จึงให้หาพราหมณ์อาจารย์มา แล้วก็ตรัสถามว่า “พราหมณ์ผู้มาบอกให้แก่เรานั้น จักเป็นเทวบุตร เทวดา พระยาอินทร์พรหมดังฤา พราหมณ์”

อาจารย์จึงกล่าวว่า ตามดังข้าผู้เฒ่ามาพิจารณาดูนี้ คงจะเป็นพญานาคเป็นแน่แท้ เมื่อนั้นก็พร้อมกันเข้ายังเรือนหลวง แล้วตั้งหอเรื่องบริบูรณ์แล้ว ก็เข้าอยู่เป็นเมืองใหญ่ แล้วพราหมณ์อาจารย์ผู้นั้นก็พิจารณา เอาชื่อพญานาคพันธุนั้น กับชื่อกุมารผู้เป็นเจ้านั้น ชื่อสิงหนวัตินั้นมาผสมกัน แล้วเรียกนามเมืองนั้นว่า เมืองพันธุสิงหนวัตินคร นั้นแล

เมื่อเจ้าสิงหนวัติกุมารได้เป็นเจ้าเมืองพันธุสิงหนวัตินครแล้ว ได้มีอาชญาเรียกว่าเอาขุนหลวง มีลักขุทั้งหลาย ให้เข้ามาสู่สมภารแห่งพระองค์นั้นแล แต่นั้นไปภายหน้าได้ 3 ปี ยังมีเมืองอันหนึ่งอยู่หนหรดี โกลประมาณ 4 คันทาง มีช้างหัวกุกกะนที (แม่น้ำกก) ที่นั้น ชื่อว่าเมืองอุมงคเสลานคร เมืองนั้นเป็นที่อยู่ของชาวขอมทั้งหลาย และส่วนว่าเมืองขอมนี้ก็เป็นเมืองพร้อมกันกับ เมืองสุวรรณโคมค้ำ แต่ครั้งสมัยศาสนาพระกัสสปะ และยังไม่เคยเป็นเมืองร้างเลย พระยาขอมเจ้าเมืองอุมงคเสลานครนั้น มีมานะกระด้างไม่ยอมเข้าสู่บรมโพธิสมภารเจ้าสิงหนวัติ พระองค์จึงยกกำลังรีพลไปรบเอาเมืองอุมงคเสลานครได้เข้าสู่ บรมโพธิสมภารแต่นั้นมา มหาศักราชได้ 22 ตัว ปีดังไส้ ตั้งเมืองพันธุสิงหนวัตินครได้ 5 ปี ถึงปีนั้นท่านก็ปราบได้ล้านนาไทยทั้งมวลแลฯ

เสนาอำมาตย์ พราหมณ์อาจารย์ ไพร่ไทยทั้งหลาย ก็พร้อมใจกันราชาภิเษกยังเจ้าสิงหนวัติราชกุมารขึ้นเป็นเอกราชมหากษัตริย์ ปราบล้านนาไทยทั้งมวล ขนานพระนามว่าเจ้าพระยาสิงหนวัติราชกษัตริย์ตั้งแต่นั้นมา และเมืองนี้ก็บริบูรณ์ด้วยผู้คน ช้างม้าวัวควาย สมบัติมากนัก เกิดเป็นเมืองใหญ่แต่นั้นมา มีอาณาเขตดังนี้

ในทิศบูรพา มีแม่น้ำขรนที่เป็นแดน

ในทิศปัจฉิม มีดอยรูปช้างขุนน้ำย่อยมาหาแม่คงเป็นแดน

ในทิศอุดร มีต้าง (เขื่อน) หนองแสเป็นแดน

ในทิศทักษิณ มีลวะรัฐเป็นแดน

บ้านเมืองก็มีความสงบสุขร่มเย็นตลอดสมัยของพระเจ้าสิงหนวัติ พระองค์ครองราชสมบัติได้ 102 ปี มีอายุได้ 120 ปี (บางตำนานก็ว่าครองราชย์ได้ 52 ปี) ในภายหลังอาณาจักรโยนกไชยบุรีศรีช้างแสน ที่มีเมืองพันธุสิงหนวัตินครเป็นเมืองหลวงนั้น ตำนานได้กล่าวไว้ว่า ได้มีกษัตริย์ปกครองสืบเนื่องต่อกันมาประมาณกว่า 40 พระองค์ ซึ่งบางพระองค์ก็จะปรากฏพระนาม ในตำนานของการสร้างเมืองใหม่ หรือโบราณสถานที่ยังคงมีมาอยู่จนถึงยุคปัจจุบัน ได้แก่ พระเจ้าอชุตราช กษัตริย์องค์ที่ 3 เป็นผู้สร้างพระธาตุเจ้าดอยตุง โอรสองค์ที่สองของ

พระเจ้ามังรายราช กษัตริย์องค์ที่ 4 คือ พระองค์ไชยনারายณ์ เป็นผู้สร้างเวียงไชยনারายณ์ พระองค์เว้าหรือ พระองค์เว้า กษัตริย์องค์ที่ 10 เป็นผู้สร้างพระธาตุคุดยเว้า อำเภอแม่สาย เป็นต้น

อาณาจักรโยนก ได้มีกษัตริย์ปกครองสืบต่อกันมาจนสมัยพระองค์มหาไชยชนะ อาณาจักรจึงได้ถึงกาล ล่มจม ดังปรากฏในตำนานสิงหนวัติที่กล่าวว่า ได้มีชาวเมืองไปได้ปลาไหลเผือก (บางตำนานก็ว่าปลา)

มหากษัตริย์ พระองค์จึงให้ตัดเป็นท่อนแจกกันกินทั่วทั้งเวียง และในคืนนั้นก็ได้เกิดมีเหตุเสียงดังสนั่น เหมือนกับแผ่นดินไหว ถึงสามครั้ง จนเป็นเหตุให้เมืองโยนกถล่มกลายเป็นหนองน้ำขนาดใหญ่ แต่ก็เป็นน้ำ อัจฉริยะที่ยังคงเหลือบ้านของหญิงหม้ายคนหนึ่ง ซึ่งไม่ได้รับส่วนแบ่งเนื้อปลานั้นจากชาวเมืองไปบริโภค ในปัจจุบันหนองน้ำดังกล่าวจึงได้มีผู้สันนิษฐานไปต่าง ๆ กัน บ้างก็สันนิษฐานว่าคือทะเลสาบเชียงแสน (หนองบงกาย) ในเขตอำเภอเชียงแสน บ้างก็ว่าคือเวียงหนองลุ่ม (เวียงหนองหรือเมืองหนองก็ว่า) ในเขต อำเภอแม่จัน เนื่องจากมีชื่อสถานที่ต่าง ๆ ได้ปรากฏอยู่ในปัจจุบันนี้อยู่ใกล้เคียงบริเวณนั้น เช่น บ้านแม่ลาก ก็หมายถึงตอนที่ชาวเมืองได้ช่วยกันลากปลาไหลตัวนั้น บ้านแม่ลัว (คงเลื่อนมาจากคำว่าลัว) ก็หมายถึงตอนที่ ได้ฆ่าทะเลปลาไหลนั้นเพื่อแจกจ่ายกัน แม่น้ำกก หมายถึงตัดเป็นชิ้น ๆ ซึ่งชื่อดังกล่าวนี้ปัจจุบันมีอยู่ในท้องที่ ของอำเภอท่าข้าวเปลือก อำเภอแม่จัน และยังมีผู้สันนิษฐานว่าคือหนองหลวง ในเขตอำเภอเวียงชัยอีกด้วย

หลังจากที่อาณาจักรโยนกได้ล่มสลายพร้อมด้วยราชวงศ์ดังกล่าวแล้ว ชาวเมือง จึงได้ปรึกษากันพร้อมใจ กันยกให้ขุนล่ง ซึ่งเป็นผู้ใหญ่บ้านขึ้นมาเป็นผู้ปกครองแทนราชวงศ์ และได้มีการสร้างเมืองใหม่ขึ้นที่ริมฝั่งแม่น้ำ โขง ชื่อ เวียงปรึกษา (เวียงเป็กษา) ซึ่งเมืองใหม่นี้ ว่ากันว่าเป็นต้นแบบของประชาธิปไตย เนื่องจากผู้นำได้มาจากการ ประชุมปรึกษาหารือกันคล้ายระบบการเลือกตั้งจึงเป็นที่มาของชื่อเวียงปรึกษา เวียงปรึกษาได้มีผู้ปกครองสืบ ต่อกันมา 15 คน เป็นระยะเวลา 93 ปี

ยุคทริฎนนครเงินยาง

ในยุคนี้ได้กล่าวถึงลาวจังกราชหรือลาวจักกราช ปฐมกษัตริย์ของราชวงศ์นี้ ซึ่งในหลักฐานบางฉบับเรียกว่า ราชวงศ์ลาว เนื่องจากพระนามของกษัตริย์ในราชวงศ์นี้ล้วนขึ้นต้นด้วยคำว่า “ลาว” มีอำนาจอยู่ในเมืองเชียงลาว (เชียงเรือน) สันนิษฐานว่าอยู่ใกล้บริเวณดอยตุงและแม่น้ำสาย ต่อมาได้ขยายจากเมืองเชียงลาวมาสู่เมืองเงินยาง หรือเงินยง ซึ่งตั้งอยู่ริมแม่น้ำโขง สันนิษฐานว่าเมืองเงินยางนี้อยู่ใกล้กับเมืองเชียงแสน หรืออาจเป็นบริเวณ เดียวกันก็ได้ เมืองเงินยางมีชื่อเรียกเป็นภาษาบาลีว่า “ทริฎนนคร” อันเป็นที่มาและเรียกชื่อเมืองนี้ว่า ทริฎน นครเงินยาง

ลาวจังกราช (ลาวจง) มีราชบุตร 3 พระองค์ คือ ลาวครอบ ลาวช้าง และลาวแก้วแก้วมาเมือง ลาวจังกราช ได้ส่งราชบุตรออกไป สร้างบ้านแปงเมือง คือ ให้ลาวครอบราชบุตรองค์โตไปครองเมืองเชียงของ ลาวช้างราช บุตรองค์ที่สองไปครองเมืองยอง ส่วนลาวแก้วแก้วมาเมือง ราชบุตรองค์เล็กนี้ให้ครองเมืองเชียงลาวสืบเนื่องมา ด้วยเหตุนี้ภายหลังจึงทำให้ราชวงศ์ลาว (ลาวจังกราช) เป็นต้นของราชวงศ์เมืองต่าง ๆ เช่น พะเยา เชียงของ เชียง คำ จนถึงสมัยพญามังรายได้สร้างเมืองเชียงรายแล้ว พบว่าเจ้าเมืองต่าง ๆ ได้มีเชื้อสายมาจากวงศ์ลาวจังกราช ด้วยกัน จึงมีพระราชาบายรวบรวมให้เป็นปึกแผ่นเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

ลาวจงมีราชบุตร 2 พระองค์ องค์พี่ชื่อ ลาวชิน ได้ให้ปกครองเมืองไชยনারายณ์ ส่วนผู้น้องชื่อจอมผา เรื่องนั้น ให้ครองเมืองเชียงลาวต่อมา จอมผาเรื่อง (ลาวจอมเรื่อง) มีราชบุตรชื่อลาวเจือง (ขุนเจือง) ลาวเจืองได้ ครองเมืองเชียงลาวอยู่ระยะหนึ่ง และได้แผ่ขยายอาณาเขตไปถึงเมืองของพระยาแก้ว แล้วได้อยู่ครองหลายเมือง ส่วนทางเมืองเงินยาง (เชียงลาว) นั้น ได้ให้ลาวเงินเรื่องราชบุตรปกครองแทน และในสมัยของลาวเจืองนี้ได้ให้ ราชบุตรอีกหลายพระองค์ไปครองยังเมืองต่าง ๆ เช่น เมืองล้านช้าง เมืองน่าน เป็นต้น อันเป็นการกระจาย ราชวงศ์ลาว (ลาวจิงกราช) ไปยังหัวเมืองต่าง ๆ อีกสมัยหนึ่ง

มาจนถึงสมัยลาวเมง ลาวเมืองพระบิดาได้ส่งนางอ้วมิ่งจอมเมืองหรือนางเทพคำขยาย ธิดาท้าวรุ่งแก่น ชาย เจ้านครเชียงรุ่ง เมืองใหญ่แคว้นสิบสองปันนา มาอภิเษกเป็นชายาเจ้าลาวเมง ครั้นภายหลังอภิเษกแล้ว ไม่นานเท่าใด นางเทพคำขยายก็ทรงมีครรภ์แล้วประสูติพระราชโอรส เมื่อ พ.ศ. 1782 ทรงพระนามว่า “เจ้ามังราย”

อาณาจักรหริภุญนครเงินยาง (เชียงลาว หรือเชียงเรื่อง หรือหริภุญนครเงินยางเชียงแสน ก็เรียก) นั้น เคยมีความรุ่งเรืองมาก่อน มีประวัติความเป็นมาที่ยาวนาน ได้มีกษัตริย์ปกครองสืบต่อกันในราชวงศ์ลาวจิงกราช มาหลายพระองค์ มาจนถึงสมัยพญามังราย จึงได้มีการสร้างเมืองใหญ่ขึ้นที่เชียงราย และหลักฐานทาง ประวัติศาสตร์ได้เริ่มมีความชัดเจนขึ้น นับแต่การสร้างเมืองเชียงรายเป็นต้นมา

ยุคเชียงราย(มังราย)

พญามังราย ได้ขึ้นครองราชย์สมบัติที่เมืองหริภุญนครเงินยาง เมื่อ พ.ศ. 1802 ในขณะที่มีพระชนม์ได้ 20 ปี พระองค์จึงได้ให้พระยามหานครทั้งหลายไปถวายบังคม เมืองใดขัดแย้งมิยอมอ่อนน้อมแต่โดยดี ก็แต่งกองทัพยก ออกไปปราบปราม ได้เมืองมอญ เมืองโร เมืองเชียงคำ ได้ปลดเจ้าผู้ครองนครออกแล้วแต่งตั้งให้ขุนนางอยู่รั้ง เมืองเหล่านั้น แต่นั้นหัวเมืองทั้งหลาย มีเมืองเชียงช้าง เป็นต้น ก็พากันอ่อนน้อมยอมเป็นเมืองขึ้น

เมื่อรวบรวมหัวเมืองฝ่ายเหนือได้แล้ว คิดจะปราบหัวเมืองฝ่ายใต้ จึงได้ลงไปอยู่ที่เมืองหนึ่งชื่อเมืองว่า เวียงเต่ารอง เผอิญช่างมงคลของพญามังรายได้พลัดไป พญามังรายเสด็จตามช้างไปถึงยอดจอมทองริมแม่น้ำกก เห็นภูมิประเทศที่เป็นชัยภูมิดี จึงให้สร้างพระนครไว้ ณ ที่นั้นก่อนปรากฏการโอบล้อมเอาดอยจอมทองไว้ในท่ามกลาง เมือง ขนานนามว่า เมืองเชียงราย ใน พ.ศ. 1805 แล้วพญามังรายก็ยกจากเมืองหริภุญนครเงินยาง ขึ้นมาประทับ อยู่ที่เมืองเชียงรายในปีเดียวกันนี้ยังได้ตีเมืองเชียงตุงอีกด้วย ถัดมาอีก 3 ปี พญามังรายได้เสด็จจากเมืองเชียงราย ไปประทับอยู่ที่เมืองฝาง (เวียงไชยปราการ) โดยมีพระราชประสงค์ที่จะแผ่ขยายอาณาเขตไปทางล้านนา หลังจากนั้น 1 ปี ก็ได้ยกทัพไปตีเมืองผาแดง เชียงจอง ตีได้เมืองเชียงจองแล้วก็กลับประทับที่เมืองฝางอีก ต่อมา ราว 6 ปี ได้เสด็จยกทัพไปตีเมืองเชิง แล้วกลับมาประทับ ณ เมืองฝางตั้งเก่า

เมืองฝางที่พญามังรายประทับอยู่ติดต่อกับแคว้นล้านนาพ่อค้าวานิชชาวเมืองหริภุญไชยไปมาที่เมืองฝาง เป็นอันมาก พญามังรายทราบว่ามีเมืองหริภุญไชยเป็นเมืองมั่งคั่งสมบูรณ์ ก็อยากได้ไว้ในอำนาจ จึงทรงให้ อ้ายฟ้า เข้าไปเป็นไส้ศึกอยู่ในเมืองหริภุญไชย แล้วจึงสามารถตีเมืองหริภุญไชยจากพระยาธิบยาได้ในเวลาต่อมา รวมทั้งตี ได้เมืองเขลางค์จากพระยาเบิก เจ้าเมืองเขลางค์ ซึ่งเป็นน้องของพระยาธิบยาในภายหลังอีกด้วย

ในปี พ.ศ. 1818 พญามังรายได้ให้ราชบุตรองค์ใหญ่ชื่อ ขุนเครื่อง มาครองเมืองเชียงราย ขุนเครื่องได้เชื้อถ้อยคำขุนใสเรียงคิดการกบฏ พญามังรายจึงได้ออกอุบายให้ขุนเครื่องไปเผายังเมืองฝาง แล้วให้อ้ายฝืนชุ่มริมทางดักยิงด้วยหน้าไม้ปืนผา (หน้าไม้ที่อาบยาพิษ) ถูกขุนเครื่องตาย พญามังรายจึงได้กลับมาครองราชสมบัติอยู่ที่เมืองเชียงรายอีกครั้ง

พ.ศ. 1819 พญามังรายได้ยกกองทัพออกไปตีเมืองพะเยา พระยาจ่าเมือง เจ้าเมืองพะเยาเห็นว่าสู้ด้วยกำลังมิได้ จึงยกกองทัพออกไปรับปลายแดน ต้อนรับอย่างไมตรี แล้วยกตำบลปากน้ำให้แก่พญามังราย พญามังรายก็รับปฏิญาณเป็นมิตรกัน ต่อมาได้ยกทัพไปตีเมืองหงสาวดี พระยาหงสาวดีสุทธโสธม เจ้าเมือง จึงได้ยกนางปายโค พระธิดา ให้เป็นราชธิดา เพื่อขอเป็นพระราชไมตรี ในภายหลังได้ยกกองทัพไปตีเมืองพุกามอังวะ เจ้าเมืองอังวะได้นำเอาเครื่องราชบรรณาการมาถวายต้อนรับขอพระราชไมตรีด้วย ในครั้งนี้ได้นำเอาช่างต่าง ๆ เช่น ช่างฆ้อง ช่างเหล็ก ช่างเงิน ช่างคำ ช่างทอง กลับมาเผยแพร่อีกด้วย พร้อมทั้งได้บำรุงพระพุทธศาสนาโดยได้รับอิทธิพลตามแบบอย่างของอังวะ

ในปี พ.ศ. 1839 พญามังรายได้สร้างเมืองเชียงใหม่ และขนานนามเมืองว่า “นพบุรีศรีนครพิงค์ เชียงใหม่” พระองค์ได้เสด็จไปประทับอยู่ที่เมืองเชียงใหม่ตราบจนสวรรคต ขณะเสด็จประพาสกลางเมืองเมื่อ พ.ศ. 1860 ส่วนเมืองเชียงรายนั้นได้ให้ขุนครามมาครองเมืองแทน นับเป็นจุดเริ่มต้นที่เมืองเชียงรายเริ่มลดบทบาทลง และในขณะเดียวกัน เมืองเชียงใหม่ก็ได้เริ่มมีความสำคัญในฐานะเป็นศูนย์กลางของอาณาจักรล้านนา ซึ่งมีความเป็นปึกแผ่นมั่นคงและรุ่งเรืองอย่างสูงสุดในสมัยของพญามังราย

เมื่อพญามังรายสวรรคต พระยาไชยสงคราม (ขุนคราม) ราชโอรส จึงครองเมืองเชียงรายต่อมา และสถาปนาให้พระยาแสนภู โอรสองค์ใหญ่ไปครองเมืองเชียงใหม่ ใน พ.ศ. 1861 ใน พ.ศ. 1870 พระยาไชยสงครามถึงแก่ทิวงคต พระยาแสนภูได้ให้เจ้าคำฟูราชโอรสไปครองเมืองเชียงใหม่ แล้วพระองค์ได้กลับมาครองเมืองเชียงราย

รุ่งขึ้นปี พ.ศ. 1871 พระยาแสนภูมีพระราชประสงค์จะสร้างพระนครอยู่ใหม่ต้องการชัยภูมิที่ดี ขุนนางได้สำรวจหาได้ที่เมืองเก่าริมแม่น้ำโขง อันเป็นเมืองโบราณของเวียงไชยบุรีจึงโปรดให้สร้างนครใหม่ขึ้นที่นั่น เอาแม่น้ำโขงเป็นคูปราการเมืองด้านตะวันออกอีก 3 ด้าน ให้ชุดโอบล้อมพระนครไว้ ตั้งพิธีฝังหลักเมืองวันศุกร์ เดือน 5 (เดือน 7 เหนือ) ขึ้น 2 ค่ำ ปีมะโรง พ.ศ. 1871 ขนานนามว่า หิรัญนครชัยบุรีศรีเชียงใหม่ (ตามพระนามของพระองค์) แต่คนต่อมาภายหลังเรียกว่า เชียงแสน คืออำเภอเชียงแสนในปัจจุบัน ซึ่งยังมีซากกำแพงเมืองปรากฏอยู่

พระยาแสนภู ครองอยู่เมืองเชียงแสนได้ 7 ปี ก็ได้ถึงแก่ทิวงคต พระยาคำฟู ราชโอรสจึงได้ครองเมืองเชียงแสนต่อมา พระยาคำฟูจึงได้ให้ท้าวผายุราชโอรสไปครองเมืองเชียงใหม่ เมื่อพระยาคำฟูถึงแก่ทิวงคต ท้าวผายุ ราชโอรส ซึ่งครองเมืองเชียงใหม่อยู่ ก็ได้ครองเมืองเชียงใหม่ต่อมา แล้วให้ท้าวเกอณา (ต้อนา) ราชโอรส มาครองเมืองเชียงรายนับแต่นั้นมาเมืองเชียงราย (รวมทั้งเชียงแสนด้วย) ได้เริ่มมีฐานะคล้ายเมืองลูกหลวง โดยมีเชียงใหม่เป็นเมืองหลวง แต่ก็ยังคงมีเชื้อพระวงศ์ปกครองสืบต่อกันมาอีกหลายพระองค์ สุดท้ายในสมัยพระยาภคพล เป็นเจ้าเมืองเชียงแสน โดยมีพระเจ้าเมกุฎครองเมืองเชียงใหม่ ใน พ.ศ. 2101 เมืองเชียงใหม่และ

เชียงใหม่ก็เสียให้แก่บุเรงนอง เจ้ากรุงหงสาวดี อาณาจักรล้านนา (รวมทั้งเชียงใหม่และเชียงใหม่ด้วย) จึงได้ตกเป็นเมืองขึ้นของพม่าตั้งแต่นั้นมา แต่มีบางครั้งก็เป็นอิสระและบางครั้ง ก็ตกอยู่ในอำนาจของกรุงศรีอยุธยา รวมเป็นระยะเวลาอันยาวนานนับ 200 ปี จนถึงสมัยธนบุรี แม้ว่าบางสมัยจะมีการจับอาวุธขึ้นต่อสู้เพื่อ เป็นอิสระจากพม่าแต่ก็ไม่ประสบความสำเร็จ ในระยะหนึ่งพม่าได้ฟื้นฟูเมืองเชียงใหม่ให้เป็นเมืองเอกในการปกครอง เนื่องจากต้องการให้เป็นหัวเมืองเพื่อป้องกัน การรุกรานจากกรุงศรีอยุธยา และยังสามารถใช้เป็นแหล่งสะสมเสบียงในยามศึกสงครามกับกรุงศรีอยุธยาอีกด้วย

ยุคพันธุมิตรตานอาณาจักร

ในสมัยพระเจ้ากรุงธนบุรี ยกทัพมาปราบปรามขับไล่ข้าศึกพม่าทางหัวเมืองฝ่ายเหนือ แต่ไม่สำเร็จเด็ดขาด ครั้นสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช แห่งราชวงศ์จักรี พ.ศ. 2347 กรมหลวงเทพหริรักษ์และพระยายมราช ยกกองทัพขึ้นมาขับไล่พม่าออกจากเชียงใหม่ได้สำเร็จ ให้เผาเมืองเสียสิ้น กวาดต้อนเอาผู้คนพลเมือง 23,000 ครอบครัว แบ่งเป็น 5 ส่วน โดยให้ไปอยู่เมืองเชียงใหม่ นครลำปาง นครน่าน เมืองเวียงจันทน์ และลงมายังกรุงเทพฯ บางส่วนให้ตั้งบ้านเรือนอยู่ เมืองสระบุรี เมืองราชบุรี บ้าง

หลังจากที่ได้กวาดต้อนเอาผู้คนพลเมืองให้ไปอยู่ตามเมืองต่าง ๆ แล้ว เชียงใหม่จึงกลายเป็นเมืองร้าง จึงทำให้นับแต่นั้นมา หลักฐานทางประวัติศาสตร์เกี่ยวกับเมืองเชียงใหม่ได้ขาดหายไประยะหนึ่ง ส่วนใหญ่แล้วมักจะกล่าวถึงเมืองเชียงใหม่ที่เป็นศูนย์กลางของล้านนาในยุคนั้น โดยมีตระกูลเจ้าเจ็ดตนปกครอง ซึ่งจะเกี่ยวพันกับการทำศึกสงครามกับพม่า บางครั้งก็ถูกพม่ารุกราน บางครั้งก็ยกทัพไปตีเขตหัวเมืองขึ้นของพม่าและกวาดต้อนเอาผู้คนลงมาด้วย อันได้แก่ พวกไทใหญ่ ไทเขิน เป็นต้น

พ.ศ. 2386 ในรัชกาลที่ 3 ได้มีการจัดตั้งเมืองเชียงใหม่ขึ้นใหม่ให้เป็นบ้านเมืองขึ้นมาใหม่ เพื่อเป็นกำลังช่วยเหลือเชียงใหม่ป้องกันภัยจากพม่าโดย มีฐานะเป็นเมืองบริวารของเชียงใหม่ พระเจ้ามหาโกศลประเทศ เจ้าเมืองเชียงใหม่ ได้ให้ญาติพี่น้อง อันมีเจ้าหลวงธรรมลังการเป็นเจ้าหลวงเมืองเชียงใหม่ เจ้าอุ้นเรือนเป็นพระยาอุปราชา เจ้าคำแสนเป็นพระยาราชวงศ์ เจ้าชายสามเจ้าพู่เกียง เป็นพระยาราชบุตร และพระยาบุรีรัตน์ มีราษฎรที่ถูกกวาดต้อนมาจากหัวเมืองขึ้นของพม่า ในสมัย “เก็บผักใส่ซ้า เก็บข้าใส่เมือง” พร้อมด้วยพ่อค้าที่เป็นคนพื้นเมืองของไพร่เมือง 4 เมือง คือ เมืองเชียงตุง เมืองพยาก เมืองเลน และเมืองสาด ประมาณ 1,000 ครอบครัว ขึ้นมาตั้งสร้างบ้านเมือง เมืองเชียงใหม่ในยุคนั้นได้มีการก่อกำแพง สร้างประตูเมืองต่าง ๆ เพิ่มเติมในส่วนที่เคยเป็นเมืองเก่ามาแต่สมัยพญามังรายให้เป็นเมือง “พันธุมิตรตานอาณาจักร” มีสะดือเมืองอยู่ที่วัดจันทโลก (ปัจจุบันคือวัดกลางเวียง) ในสมัยนั้นเมืองเชียงใหม่มีชื่อว่า เมืองรัตนติงสาวภวนบุรี การปกครองเมืองเชียงใหม่ในฐานะเป็นเมืองบริวาร ของเมืองเชียงใหม่ในสมัยนี้ เป็นยุคที่เรียกว่า เจ้าชั้น 5 ใบ ซึ่งเป็นเชื้อสายในตระกูลเจ้าเจ็ดตนที่ได้รับการแต่งตั้งจากเมืองเชียงใหม่มาเป็น คณะปกครองเมืองเชียงใหม่ ประกอบด้วย เจ้าหลวง (มีฐานะเป็นเจ้าเมือง) และผู้ช่วยอีก 4 ตำแหน่ง คือ พระยาอุปราชา พระยาราชวงศ์ พระยาราชบุตร พระยาบุรีรัตน์

พ.ศ. 2413 ในสมัยรัชกาลที่ 5 เจ้าอุปราชา เจ้าราชวงศ์ นครเชียงใหม่ มีใบบอกขอราชการไปยังกรุงเทพฯ ว่า พม่า ลื้อ เขิน เมืองเชียงตุง ประมาณ 300 ครอบครัว มาอยู่เมืองเชียงใหม่ตั้งตัวเป็นอิสระไม่ยอมอยู่ใต้การปกครองของไทย จึงให้อุปราชาแต่งคนไปว่ากล่าวให้ถอยออกจากราชอาณาจักร ถ้าอยากจะทำอยู่ให้อยู่ใน

บังคับบัญชาเมืองเชียงรายและนครเชียงใหม่ แต่ก็ไม่ได้ผล เพราะพวกนั้นไม่ยอมออกไป พ.ศ. 2417 เจ้าอินทวิไชยยานนท์ เจ้านครเชียงใหม่เกณฑ์กำลังจากเชียงใหม่ นครลำปาง เมืองลำพูน มีไพร่ทั้งสิ้น 4,500 คน ยกจากเชียงใหม่มาเชียงรายและเชียงแสน ไล่ต้อนพวกนั้นออกจากเชียงแสน จึงทำให้เชียงแสนกลายเป็นเมืองร้างไประยะหนึ่ง จวบจนถึงปี พ.ศ. 2423 จึงได้ให้ เจ้าอินท๊ะ บุตรเจ้าบุญมา (เจ้าบุญมาเป็นน้องของเจ้ากาวิละ เจ้านครเชียงใหม่) เจ้าผู้ครองเมืองลำพูน เป็นหัวหน้า นำราษฎรเมืองลำพูน เชียงใหม่ ประมาณ 1,500 ครอบครัว ขึ้นมาตั้งรกราก “ปักซั้งตั้งถิ่น” อยู่เมืองเชียงแสน นับเป็นการ สร้างบ้านแปงเมือง ครั้งใหญ่ของเมืองเชียงแสน กลุ่มที่อพยพมารุ่นแรกได้มาตั้งถิ่นฐาน ทำกินอยู่เรียงรายตามลำแม่น้ำแม่คำ ตั้งแต่บ้านแม่คำ บ้านห้วยน้ำราก จนถึงเขตเชียงแสน ตลอดถึงบ้านก๊วนบุญเรือง ในเขตประเทศลาวปัจจุบัน

ต่อมา เจ้าอินท๊ะ ได้รับพระราชทานสัญญาบัตร เป็นพระยาราชเดชดำรง ตำแหน่งเจ้าเมืองเชียงแสน สมัยนั้นการปกครองล้านนาเฉพาะมณฑลพายัพเหนือ มีเจ้าเมืองบริเวณหัวเมืองมี 5 ชื่อ ประจำเมืองต่าง ๆ คือ

- พระยาประเทศอุดรทิศ เจ้าเมืองพะเยา
- พระยามหิทธิวงศา เจ้าเมืองฝาง
- พระยารัตนเขตต์ เจ้าเมืองเชียงราย
- พระยาราชเดชดำรง เจ้าเมืองเชียงแสน
- พระยาจิตวงศ์วรยศรังษี เจ้าเมืองเชียงของ

ใน พ.ศ. 2437 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 5 โปรดเกล้าฯ ให้ พระศรีสทเทพ (เส็ง วิริยสิริ) จัดการปกครองมณฑลพายัพใหม่ เมืองใหญ่มี เก้าสนามหลวง เป็นศูนย์กลางจัดให้มีแคว้นแก่บ้าน (กำนัน – ผู้ใหญ่บ้าน) แต่ละแคว้นขึ้นกับเมือง เรียกผู้ปกครองเมืองว่า เจ้าเมือง เมืองขึ้นกับ บริเวณ เรียกผู้เป็นหัวหน้าว่า ข้าหลวงบริเวณ ข้าหลวงบริเวณขึ้นต่อเก้าสนามหลวง โดยได้จัดทำขึ้นเป็นพระราชบัญญัติ เรียกว่า พระราชบัญญัติจัดตั้งมณฑลพายัพ ตั้งนครเชียงใหม่เป็นตัวมณฑล และเมืองเชียงแสนสมัยนั้นขึ้นต่อกระทรวงกลาโหม ต่อมา พ.ศ. 2453 ตรงกับ ร.ศ. 129 ได้มีประกาศกระทรวงมหาดไทย ยกเมืองเชียงราย เป็นเมืองจัตวารวมอยู่ในมณฑลพายัพ ดังต่อไปนี้

ประกาศยกเมืองเชียงรายเป็นหัวเมืองจัตวา รวมอยู่ในมณฑลพายัพ

มีพระราชดอการดำรัสเหนือเกล้าฯ ให้ประกาศทราบทั่วหน้ากันว่า แต่เดิมเมืองเชียงราย เมืองฝาง เวียงป่าเป้า เมืองพะเยา อำเภอมแม่ใจ อำเภอดอกคำใต้ อำเภอมแม่สรวย อำเภอเชียงคำ อำเภอเชียงของ ได้จัดรวมเข้าเป็นจังหวัด เรียกว่า จังหวัดพายัพภาคเหนือ ต่อมาเมืองเหล่านี้มีความเจริญยิ่งขึ้น จนเป็นเหตุให้เห็นว่าการจัดให้เป็นเมือง ไม่พอแก่ราชการและความเจริญ สมควรเลื่อนการปกครองขึ้นให้สมกับราชการและความเจริญในท้องถิ่น จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้รวมเมืองเชียงแสน เมืองเชียงราย เมืองฝาง เวียงป่าเป้า เมืองพะเยา อำเภอมแม่ใจ อำเภอดอกคำใต้ อำเภอมแม่สรวย อำเภอเชียงคำ อำเภอเชียงของ ตั้งเป็นเมืองจัตวาเรียกว่า เมืองเชียงราย อยู่ในมณฑลพายัพ และจัดแบ่งการปกครองออกเป็น 10 อำเภอ คือ อำเภอเมืองเชียงราย อำเภอเมืองเชียงแสน อำเภอเมืองฝาง อำเภอเวียงป่าเป้า อำเภอเมืองพะเยา อำเภอแม่ใจ อำเภอดอกคำใต้ อำเภอแม่สรวย อำเภอเชียงคำ อำเภอเชียงของ เหมือนอย่างหัวเมืองชั้นในที่ขึ้นกับกรุงเทพฯทั้งปวง และพระทรงกรุณา

โปรดเกล้าฯ ให้พระภักดีณรงค์ ซึ่งเป็นข้าหลวงประจำจังหวัดพายัพภาคเหนือ เป็นผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่ รับราชการสนองพระเดชพระคุณสืบไป

ดวงตราประจำเมืองพันธุมตรีตันอาณาเขต คือเมืองเชียงใหม่ในอดีต ที่แปลมาตรงกับตัวอักษรล้านนา (ตัวเมือง) ในดวงตรานั้น ส่วนอักษรไทยข้างล่างเขียนว่า เมืองพันธุมติอะณาเชรช เป็นการสะกดผิด เนื่องจากการทำตราต่าง ๆ ในสมัยนั้นต้องส่งไปทำต่างประเทศที่ไกลที่สุด คือประเทศอินเดีย ชื่อเมืองพันธุมตรีตันอาณาเขตเลยต้องใช้อย่างนั้นมา แต่คนเชียงใหม่ในสมัยนั้นอ่านภาษาไทย(กลาง)ไม่ออก

สภาพบ้านเมืองในยุคพันธุมตรีตันอาณาเขตนั้น ได้เกิดความยุ่งยากเกี่ยวกับกบฏเงี้ยว ซึ่งได้เกิดขึ้นตามหัวเมืองต่าง ๆ ในอาณาจักรล้านนา ซึ่งเป็นผลมาจากยุคการล่าอาณานิคมของชาวตะวันตก ที่ได้เข้ามามีอิทธิพลในดินแดนพม่าและลาว และต่อมาได้มีการยุยงสนับสนุนให้เงี้ยวก่อความไม่สงบขึ้นตามหัวเมืองต่าง ๆ เพื่อที่จะขยายอิทธิพลเข้ามายังล้านนา ที่ได้เป็นส่วนหนึ่งของราชอาณาจักรไทยแล้ว แต่ทางการก็สามารถปราบปรามลงได้

ยุคพันธุมตรีตันอาณาเขต ได้มีการพัฒนารูปแบบการปกครองจากหัวเมืองที่มีเจ้าเมืองครองมาจนถึง พ.ศ. 2453 (ร.ศ. 129) จึงได้เข้าสู่การเปลี่ยนแปลงการ ปกครองเป็นแบบมณฑลเทศาภิบาล อันเป็นต้นแบบมาสู่ การปรับปรุงพัฒนาเข้าสู่ยุคปัจจุบันที่มีฐานะเป็นจังหวัด แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 16 อำเภอ 2 กิ่งอำเภอ ความสัมพันธ์กับอาณาจักรต่าง ๆ

นับตั้งแต่สมัยราชวงศ์ลพบุรี ได้ให้พระโอรสไปสร้างและครองเมืองต่าง ๆ จึงทำให้มีการกระจายเชื้อพระวงศ์ออกไปยังเมืองต่าง ๆ ด้วย อันเป็นการขยายอาณาเขตในลักษณะหนึ่งมาจนถึงสมัยพญามังราย จึงได้มีการรวบรวมหัวเมืองต่าง ๆ เข้าด้วยกัน โดยมีเมืองหริภุญชรเงินยางเป็นศูนย์กลาง เมื่อมีความเป็นปึกแผ่นแล้ว ต่อมาจึงได้ขยายลงมาสร้างเมืองเชียงใหม่ เพื่อใช้เป็นศูนย์กลางในการแผ่ขยายอาณาเขตต่อไปยังอาณาจักรอื่น ๆ รวมทั้งการมีสัมพันธ์ไมตรีกับอาณาจักรใกล้เคียง อาณาจักรต่าง ๆ เหล่านี้ ได้แก่

อาณาจักรหริภุญไชย

อาณาจักรหริภุญไชยได้มีความเจริญรุ่งเรืองมาก่อนสมัยการสร้างเมืองเชียงใหม่ โดยเป็นศูนย์กลางของเมืองต่าง ๆ ที่อยู่ในบริเวณลุ่มแม่น้ำปิงและแม่น้ำวัง ซึ่งตำนานจามเทวีได้กล่าวว่าฤาษีวสุเทพเป็นผู้สร้างเมืองหริภุญไชยขึ้น เมื่อราว พ.ศ. 1310 – 1311 หลังจากที่ได้สร้างเสร็จแล้ว จึงได้ทูลเชิญพระนางจามเทวี ธิดาของกษัตริย์เมืองละโว้ (ลพบุรี) มาครองเมือง จึงทำให้วัฒนธรรมของละโว้แพร่ขยายมายังอาณาจักรหริภุญไชยด้วย

ด้วยเหตุอาณาจักรหริภุญไชยมีความเจริญรุ่งเรืองและมั่งคั่งสมบูรณ์ พญามังรายมีพระประสงค์อยากได้ไว้ในอำนาจ จึงได้ใช้กลอุบายให้อ้ายฟ้าเข้าไปเป็นไส้ศึก วางแผนให้เกิดความแตกแยกกันในอาณาจักร ในภายหลัง กองทัพของพญามังรายจึงเข้ายึดอาณาจักรหริภุญไชยจากพระยาธิบดี กษัตริย์องค์สุดท้ายของอาณาจักรหริภุญไชยไว้ในอำนาจได้สำเร็จ ในปี พ.ศ. 1835 และได้ผนวกหริภุญไชยเข้าไว้เป็นส่วนหนึ่งของอาณาจักรล้านนาตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา

อาณาจักรสุโขทัย

หลังจากที่พญามังรายได้แผ่ขยายอาณาเขตและรวบรวมบ้านเมืองจนเป็นปึกแผ่นมั่นคงจนเป็นที่มาของอาณาจักรล้านนา แล้ว จึงได้สร้างเมืองเชียงใหม่หรือ นพบุรีศรีนครพิงค์เชียงใหม่ ขึ้นใน พ.ศ. 1839 เพื่อเป็นศูนย์กลางของอาณาจักรล้านนา ในการสร้างเมืองนั้น พระองค์ทรงได้ทูลเชิญพ่อขุนรามคำแหงจากกรุงสุโขทัย และพญาเมือง เจ้าเมืองพะเยาซึ่งเป็นพระสหาย ให้เสด็จมาช่วยเลือกชัยภูมิการสร้างเมือง จึงเห็นได้ว่าอาณาจักรเหล่านี้มีสัมพันธไมตรีต่อกันอย่างแนบแน่น ในตำราราชวงศ์ปกรณ์กล่าวว่า กษัตริย์ทั้งสามได้ตั้งสัจจะปฏิญาณต่อกัน โดยนั่งหลังพิงกันที่ฝั่งแม่น้ำขุนญ แล้วเอามือมาแทงมือกันทุกคน เอาเลือดใส่แพ่งฝา สู้กันกิน ให้เป็นมิตรสนิทต่อกันทุกพระองค์ ต่อมาแม่น้ำขุนญจึงเรียกว่า แม่น้ำอิง ในปัจจุบันนี้ได้มีอนุสรณ์สถานคืออนุสาวรีย์สามกษัตริย์ ประดิษฐานอยู่ที่หน้าศาลากลาง (เก่า) จังหวัดเชียงใหม่

อาณาจักรล้านนา

สมัยหริภุญนครเงินยาง อาณาจักรล้านนามีความเป็นมาหลังจากที่พญามังรายได้รวบรวมหัวเมืองต่าง ๆ อันมีเจ้าเมืองที่มีเชื้อสายมาจากวงศ์ลวจังกราชด้วยกันจนเป็นปึกแผ่นในอาณาจักรหริภุญนครเงินยาง ต่อมาได้ตีอาณาจักรทริภุญไชยแล้วผนวกเข้าไว้ในอาณาจักรด้วย นับเป็นการเริ่มต้นของอาณาจักรใหม่ ที่ต่อมาเรียกว่าอาณาจักรล้านนา ภายหลังจากได้มีการย้ายศูนย์กลางของอาณาจักรไปอยู่ที่เมืองนพบุรีศรีนครพิงค์เชียงใหม่ ทำให้เมืองเชียงรายได้มีศูนย์กลางของอาณาจักรหริภุญนครเงินยางได้ลดความสำคัญลงไปในระยะหลัง ๆ

สมัยรัตนโกสินทร์

อาณาจักรล้านนาได้มีบทบาทสำคัญในการทำสงครามกับพม่า โดยนำกำลังร่วมกับกองทัพทางกรุงเทพฯ ทำสงครามกับพม่าในระหว่าง พ.ศ. 2312 – 2347 สงครามในระยะดังกล่าวนี้ได้เกิดลัทธิ เก็บผ้าใส่ซ้า เก็บข้าใส่เมือง ได้กวาดต้อนเอาผู้คนจากเมืองเชียงตุง ลิบสองปับนา ฯลฯ ผู้คนที่ถูกกวาดต้อนมาเหล่านั้นส่วนใหญ่ ได้แก่ชาวไทยใหญ่ ชาวไทยลื้อ และชาวไทยเขิน ซึ่งมีวัฒนธรรมประเพณีที่คล้ายคลึงกับชาวไทยโยนกของอาณาจักรล้านนา แล้วมาไว้ตามหัวเมืองต่าง ๆ ในอาณาจักรล้านนา กลุ่มที่ถูกกวาดต้อนมานั้นได้นำศิลปวัฒนธรรมเข้ามาเผยแพร่ด้วย เช่น การทำเครื่องเงิน แกงฮังเล น้ำพริกอ่องของชาวไทยเขิน ขนมจีนน้ำเงี้ยวของชาวไทยใหญ่ การทอผ้าของชาวไทยลื้อ เป็นต้น

ในปัจจุบัน กลุ่มชาวไทยลื้อหรือชาวไทยเขิน มีถิ่นฐานกระจายอยู่ในหลายอำเภอของจังหวัดเชียงราย และจังหวัดในภาคเหนือ และได้ถ่ายทอดศิลปวัฒนธรรมต่าง ๆ ไว้อย่างมาก เช่น วัฒนธรรมการแต่งกาย อาหาร การกิน งานหัตถกรรม เป็นต้น

1.7 สภาพทางภูมิศาสตร์

1) ภูมิอากาศ

จังหวัดเชียงใหม่มีอุณหภูมิเฉลี่ยตลอดปีประมาณ 24 องศาเซลเซียส ฤดูร้อน เริ่มจากกลางเดือน (กุมภาพันธ์-กลางเดือนพฤษภาคม) มีอุณหภูมิเฉลี่ยประมาณ 32 องศาเซลเซียส ฤดูฝน เริ่มจากกลางเดือน (พฤษภาคม-กลางเดือนตุลาคม) มีอุณหภูมิเฉลี่ยประมาณ 27 องศาเซลเซียส ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยปีละ 1,768 มิลลิเมตร มากที่สุดในปี 2544 จำนวน 2,287.60 มิลลิเมตรน้อยที่สุดในปี 2546 จำนวน 1,404.10 มิลลิเมตร จำนวนวันที่มีฝนตกเฉลี่ย 143 วันต่อปี ฤดูหนาว (พฤศจิกายน – กุมภาพันธ์) จังหวัดเชียงใหม่มีอุณหภูมิเฉลี่ยประมาณ 15.0 องศาเซลเซียส อุณหภูมิต่ำสุด 0.9 - 1.0 องศาเซลเซียส 2542 สภาพอากาศของจังหวัดเชียงใหม่ถือว่าหนาวจัดในพื้นที่ราบ อุณหภูมิจะอยู่ที่ 7-9 องศาเซลเซียส ส่วนบนยอดดอย อุณหภูมิต่ำสุดจะอยู่ที่ 0-5 องศาเซลเซียส อุณหภูมิ -1.5 องศาที่ภูชี้ฟ้า ปลายปี 2556 จึงทำให้อากาศที่เชียงใหม่ในช่วงฤดูหนาว เป็นพื้นที่ๆ นักท่องเที่ยวอยากมาเป็นอย่างยิ่ง

2) ภูมิประเทศ

จังหวัดเชียงใหม่ มีพื้นที่ 11,678.369 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 7,290,000 ไร่ มีภูมิประเทศเป็นเทือกเขาสูงในทวีปตอนเหนือ (North Continental Highland) มีพื้นที่ราบสูงเป็นหย่อม ๆ ในเขตอำเภอแม่สรวย อำเภอเวียงป่าเป้า และอำเภอเชียงของ บริเวณเทือกเขาจะมีความสูงประมาณ 1,500-2,000 เมตรจากระดับน้ำทะเล โดยมีดอยลังกาหลวง เป็นยอดเขาที่สูงที่สุดในจังหวัด มีความสูง 2,031 เมตร บริเวณส่วนที่ราบตามลุ่มแม่น้ำสำคัญในตอนกลางของพื้นที่ ได้แก่ อำเภอพาน อำเภอเมืองเชียงใหม่ อำเภอแม่จัน อำเภอแม่สาย อำเภอเชียงแสน และอำเภอเชียงของ มีความสูงประมาณ 410-580 เมตร จากระดับน้ำทะเล ลักษณะพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นภูเขาสูง มีป่าไม้ปกคลุม บริเวณเทือกเขามีชั้นความสูง 1,500-2,000 เมตร จากระดับน้ำทะเล มีที่ราบเป็นหย่อม ๆ ในระหว่างหุบเขา และตามลุ่มน้ำสำคัญ จังหวัดเชียงใหม่ถูกล้อมรอบโดยเฉพาะทางทิศตะวันตกเป็นแนวเทือกเขาผีปันน้ำ ติดต่อกันไปตลอดเขตจังหวัด มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียง ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ ประเทศสหภาพพม่า และประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
ทิศใต้	ติดต่อกับ จังหวัดลำปาง และจังหวัดพะเยา
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และจังหวัดพะเยา
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ ประเทศสหภาพพม่า และจังหวัดเชียงใหม่

แหล่งที่มา : <http://www.chiangrai.net/>

สรุปข้อมูลทั่วไป จังหวัดพิษณุโลก

1. ข้อมูลทั่วไป

1.1 คำขวัญประจำจังหวัด : พระพุทธชินราชงามเลิศ ถิ่นกำเนิดพระนเรศวร สองฝั่งน่านล้วนเรือนแพ
หวานฉ่ำแท้กล้วยตาก ถ้ำและน้ำตกหลากตระการตา

1.2 ตราประจำจังหวัด : รูปพระพุทธชินราช ซึ่งเป็นพระพุทธรูปที่มีลักษณะงดงามที่สุดของประเทศไทย

1.3 ต้นไม้ประจำจังหวัด : ต้นปีบ (*Millingtonia hortensis*)

1.4 ดอกไม้ประจำจังหวัด : ดอกนนทรี (*Peltophorum pterocarpum*)

1.5 สัตว์น้ำประจำจังหวัด : -

1.6 ประวัติโดยย่อ

หลักฐานการสร้างเมืองพิษณุโลกมีมาแต่พุทธศตวรรษที่ 15 สมัยขอมมีอำนาจปกครองแถบนี้ แต่เดิมมีชื่อเรียกว่า “เมืองสองแคว” เนื่องจากเมืองนี้ตั้งอยู่ระหว่างแม่น้ำน่าน และแม่น้ำแควน้อย หรือบริเวณที่ตั้งของวัดจุฬามณีในปัจจุบัน เมื่อประมาณปี พ.ศ. 1900 สมเด็จพระมหาธรรมราชาลิไทยแห่งกรุงสุโขทัย ได้โปรดเกล้าฯ ให้ย้ายเมืองมาตั้งอยู่ ณ ตัวเมืองปัจจุบัน โดยมีฐานะเป็นเมืองลูกหลวง

สมัยอยุธยา เมืองพิษณุโลกทวีความสำคัญมากขึ้น เพราะเป็นเมืองกึ่งกลางระหว่างกรุงศรีอยุธยาและอาณาจักรฝ่ายเหนือ สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถทรงปฏิรูปการปกครองและได้เสด็จมาประทับที่เมืองนี้ตั้งแต่ พ.ศ. 2006 จนสิ้นรัชกาลในปี พ.ศ. 2031 ช่วงนั้นพิษณุโลกเป็นราชธานีแทนกรุงศรีอยุธยานานถึง 25 ปี หลังรัชสมัยของพระองค์พิษณุโลกมีฐานะเป็นเมืองลูกหลวง เป็นหน้าด่านสำคัญที่จะสกัดกั้นกองทัพพม่า เมื่อครั้งพระนเรศวรมหาราชดำรงฐานะพระมหาอุปราชครองเมืองพิษณุโลก ระยะเวลาที่ไทยตกเป็นเมืองขึ้นของพม่า สมเด็จพระนเรศวรได้ทรงรวบรวมชายฉกรรจ์ชาวพิษณุโลกกอบกู้อิสรภาพชาติไทยได้ในปี พ.ศ. 2127 ในสมัยกรุงธนบุรีพิษณุโลกเป็นสถานที่ตั้งมั่นรับศึกพม่า เมื่อครั้งกองทัพของอะแซหวุ่นกี้มาตีเมืองพิษณุโลก ในปี พ.ศ. 2318 อะแซหวุ่นกี้ต้องเผชิญการต่อสู้อย่างทรหดกับเจ้าพระยาจักรีและเจ้าพระยาสุรสีห์ถึงขนาดต้องขอตัว และได้ทำนายเจ้าพระยาจักรีว่าต่อไปจะได้เป็นกษัตริย์ ในสมัยรัตนโกสินทร์ พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกได้ทรงดำริให้รื้อกำแพงเมืองพิษณุโลกเพื่อไม่ให้ข้าศึกใช้เป็นที่ยึดมั่น ครั้นถึงปี พ.ศ. 2437 พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวโปรดเกล้าฯ ให้ยกฐานะเมืองพิษณุโลกขึ้นเป็นมณฑลเรียกว่า มณฑลพิษณุโลก ต่อมาเมื่อยกเลิกการปกครองแบบมณฑลแล้ว พิษณุโลกจึงมีฐานะเป็นจังหวัดเรื่อยมาจนปัจจุบัน

1.7 สภาพทางภูมิศาสตร์

1) ภูมิอากาศ

ลักษณะภูมิอากาศบริเวณจังหวัดพิษณุโลก มีบริเวณความกดอากาศสูง หรือมวลอากาศเย็นกำลังค่อนข้างแรง จากประเทศจีนแผ่ปกคลุมประเทศไทยตอนบนและทะเลจีนใต้ ทำให้บริเวณที่อกเขาและยอดดอยอากาศหนาว ทิศนวิสัย 8-10 กิโลเมตร ตอนเช้าลดลงเป็น 5-7 กิโลเมตร ลมตะวันออกเฉียงเหนือ ความเร็ว 10-20 กิโลเมตร/ชั่วโมง

จังหวัดพิษณุโลกมีลมมรสุมพัดผ่านจากมหาสมุทรแปซิฟิกและมหาสมุทรอินเดีย และแบ่งฤดูกาลออกได้เป็น 3 ฤดู

ฤดูฝน จะเริ่มประมาณเดือนพฤษภาคม - ตุลาคม ปริมาณน้ำฝน เฉลี่ยประมาณปีละ 1,375 มิลลิเมตร

ฤดูหนาว ตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน - มกราคม อุณหภูมิเฉลี่ยประมาณ 19 องศาเซลเซียส

ฤดูร้อน ประมาณเดือนกุมภาพันธ์ - เมษายน อุณหภูมิเฉลี่ยของฤดูร้อน เฉลี่ยประมาณ 32 องศาเซลเซียส

2) ภูมิประเทศ

จังหวัดพิษณุโลก ตั้งอยู่ในภาคเหนือตอนล่าง มียุทธศาสตร์ทางภูมิศาสตร์ในด้านที่ตั้ง ซึ่งมีลักษณะเด่นเฉพาะตัว เนื่องจากมีส่วนที่เชื่อมต่อกับภาคกลางกับภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศ เป็นจังหวัดที่มีลักษณะเชื่อมต่อไปยังประเทศต่างๆ ในภูมิภาคอินโดจีน โดยมีภูมิประเทศติดต่อกับเทือกเขาที่พาดจากภาคเหนือ เป็นที่กั้นแบ่งเขตกับแขวงไชยบุรี ของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ลักษณะภูมิประเทศของจังหวัดพิษณุโลก ตัวเมืองพิษณุโลกตั้งอยู่บนสองฝั่งแม่น้ำน่าน ทางตอนเหนือและตอนกลางเป็นเขตที่ราบสูงและมีขอบเขตภูเขาสูง ด้านตะวันออกและตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งอยู่ในท้องที่อำเภอวังทอง อำเภอวัดโบสถ์ อำเภอชาติตระการ และอำเภอนนมะปราง ทั้งนี้เขตที่ราบหุบเขานครไทย และที่ราบหุบเขาชาติตระการด้วย โดยที่หุบเขานครไทยเป็นที่ราบดินตะกอนที่อุดมสมบูรณ์ที่มีลักษณะเป็นแบบคุ้งกระทะ ส่วนที่ราบหุบเขาชาติตระการ มีรูปร่างคล้ายพระจันทร์เสี้ยว เป็นที่ราบดินตะกอนที่อุดมสมบูรณ์เช่นเดียวกัน พื้นที่ตอนกลางทางใต้เป็นที่ราบ และตอนใต้เป็นที่ราบลุ่ม โดยเฉพาะบริเวณลุ่มแม่น้ำน่านและแม่น้ำยม เป็นย่านการเกษตรที่สำคัญที่สุดของจังหวัด ซึ่งอยู่ในท้องที่อำเภอบางระกำ อำเภอเมืองพิษณุโลก อำเภอพรหมพิราม และบางส่วนของอำเภอวังทอง และอำเภอนนมะปราง

ภูเขาสูงในเขตจังหวัดพิษณุโลก ส่วนใหญ่อยู่ทางตอนกลางของจังหวัด ได้แก่ เขาช่องลม เขาอุโมงค์ เขาคันไซ้ เขาสมอแครง และเขาฟ้า ด้านตะวันออกเป็นเทือกเขาต่อเนื่องจากตอนใต้ของจังหวัดอุตรดิตถ์ต่อเนื่องมาทางใต้ติดกับจังหวัดเพชรบูรณ์ ในพื้นที่ตั้งแต่อำเภอชาติตระการ และอำเภอนครไทย อำเภอวังทอง และอำเภอนนมะปราง ลักษณะแบ่งแนวเขตจังหวัดพิษณุโลกกับจังหวัดเลยและเพชรบูรณ์

จังหวัดพิษณุโลก เป็นจังหวัดอยู่ในเขตภาคเหนือตอนล่าง ห่างจากกรุงเทพฯ ประมาณ 377 กิโลเมตร โดยทางรถยนต์ มีเนื้อที่ 10,815.8 ตารางกิโลเมตร (6,759,909 ไร่) หรือ ร้อยละ 6.37 ของพื้นที่ภาคเหนือ และร้อยละ 2.1 ของพื้นที่ทั้งประเทศ มีอาณาเขตติดต่อดังนี้

ทิศเหนือ	ติดกับอำเภอน้ำป่าด อำเภอฟิชัย อำเภอทองแสนขัน จังหวัดอุตรดิตถ์ และสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
ทิศใต้	ติดกับอำเภอเมือง อำเภอสว่างงาม อำเภอวังทรายพูน กิ่งอำเภอสามโก้ จังหวัดพิจิตร
ทิศตะวันออก	ติดกับอำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย อำเภอเขาค้อ อำเภอวังโป่ง จังหวัดเพชรบูรณ์
ทิศตะวันตก	ติดกับอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร อำเภอศรีรีมาศ อำเภอกงไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย

แหล่งที่มา : <http://www.phitsanulok.go.th/>